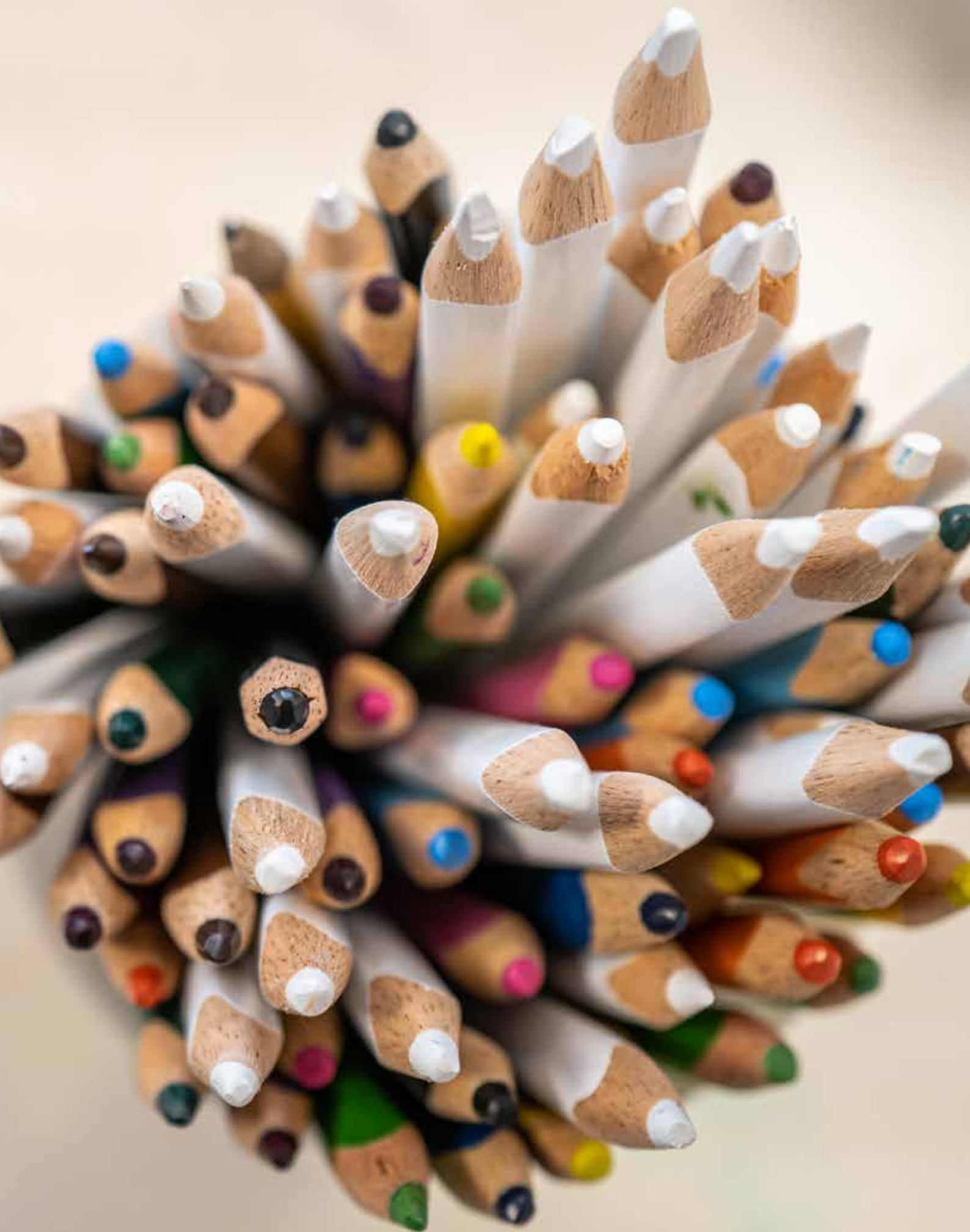

**SAMEN
VOOR
GOED
ONDER
WIJS.**

Stichting

**kom
Leren**

**JAARVERSLAG
2020**

Vooraf

Het jaar 2020 was een jaar van ongekenne ontwikkelingen. Het was het jaar waarin een wereldwijde pandemie ons in de greep hield. Ons leven veranderde. En ook onze kijk op en uitvoering van ons onderwijs. Toch kijken we trots terug op hoe we dat hebben aangepakt. Ook in tijden van COVID-19 lukt het ons om samen aan goed onderwijs te werken.

In dit jaarverslag leggen we verantwoording af over ons gevoerde beleid. Niet alleen omdat het moet. Maar vooral om we trots zijn op hoe we ons onderwijs hebben vormgegeven en wat we met elkaar hebben bereikt. Met onze medewerkers, met ouders, leerlingen en stakeholders. Graag delen we de resultaten met jou.

In dit jaarverslag vind je achtereenvolgens:

Deel A: Bestuursverslag

Hierin rapporteren we over onderwerpen als de organisatie in het algemeen, over ons onderwijs, personeel, onze huisvesting, financieel beleid en de risicoanalyse. Bedragen vermelden we in dit verslag in hele euro's, tenzij anders aangegeven.

Deel B: Jaarrekening 2020

In dit deel vind je de jaarrekening inclusief accountantsverklaring. Bedragen vermelden we in dit deel in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

Vragen?

Heb je vragen of opmerkingen over dit jaarverslag, neem dan contact op met ons College van Bestuur via info@kom-leren.nl.

Publicatie

Wij publiceren dit jaarverslag intern via e-mail en extern op onze website.

Disclaimer

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het College van Bestuur van Stichting kom Leren.

Inhoud / Deel A

Voorwoord College van Bestuur 7

---

1. Over Stichting kom Leren 9

- 1.1 Organisatiegegevens
- 1.2 Raad van Toezicht
- 1.3 Medezeggenschap
- 1.4 Profiel
- 1.5 Dialoog
- 1.6 Inspectie
- 1.7 Visitatie
- 1.8 Privacy
- 1.9 Een verscheidenheid aan onderwijs

---

2. Onderwijs & kwaliteit 23

- 2.1 Reflectie op ambities uit de begroting 2020
- 2.2 Wat hebben we gedaan op het gebied van onderwijsresultaten

---

3. Passend onderwijs 31

- 3.1 Reflectie op ambities uit de begroting 2020
- 3.2 Wat hebben we gedaan op het gebied van passend onderwijs
- 3.3 De kansen van passend onderwijs

---

4. Innovatie 37

- 4.1 Reflectie op ambities uit de begroting 2020
- 4.2 Wat hebben we gedaan op het gebied van innovatie
- 4.3 Wat zijn de kansen op het gebied van innovatie

---

5. Personeel & professionalisering 43

- 5.1 Reflectie op ambities uit de begroting 2020
- 5.2 Wat hebben we gedaan op het gebied van personeel & professionalisering
  - 5.2.1 Medewerkers & mobiliteit
  - 5.2.2 Gezondheid & duurzame inzetbaarheid
  - 5.2.3 Ontwikkeling & professionalisering
- 5.3 Aanpak werkdruk
- 5.4 Wat is het beleid beheersing uitkeringen na ontslag
- 5.5 Wat waren de risico's

---

6. Huisvesting & facilitair 57

- 6.1 Reflectie op ambities uit de begroting 2020
- 6.2 Wat hebben we gedaan op het gebied van huisvesting & facilitair
- 6.3 Wat waren de risico's op het gebied van huisvesting & facilitair

Inhoud / Deel B

---

7. Financieel beleid 65

- 7.1 Treasury
- 7.2 Coronacrisis
- 7.3 Allocatie van middelen
- 7.4 Onderwijsachterstandsmiddelen
- 7.5 Risicobeheersing
- 7.6 Signaleringswaarde bovenmatig vermogen

Jaarrekening 2020 90

---

8. Analyse toekomstige risico's 75

- 8.1 Algemeen
- 8.2 Onderwijs en kwaliteit
- 8.3 Human resources
- 8.4 Innovatie
- 8.5 Huisvesting en Facilitair
- 8.6 AZC Maastricht & Taalklassen Heuvelland
- 8.7 Samenvatting toekomstige risico's

---

9. Verantwoording financiën (continuïteit) 79

- 9.1 Ontwikkelingen in meerjarenperspectief
- 9.2 Financiële positie
- 9.3 Baten en lasten
- 9.4 Baten
- 9.5 Lasten
- 9.6 Meerjarenbegroting
- 9.7 Financiële baten en lasten
- 9.8 Balans per 31 december 2020
- 9.9 Reserves en voorzieningen

DEEL A

BESTUURS- VERSLAG

Welkom bij kom Leren!

Voor je ligt het bestuursverslag 2020. Een verslag van een bewogen jaar, waarin we, zowel inhoudelijk als organisatorisch, voor grote uitdagingen kwamen te staan.

Uiteraard was 2020 het jaar dat in het teken stond van corona. De lockdowns en de sluitingen van de scholen maakten dat we extra inspanningen moesten verrichten. Met veel creativiteit moesten we zoeken naar de ultieme vorm om de reguliere lessen te vervangen door lessen op afstand. Daarna moesten we omgaan met een nieuwe werkwijze in de scholen: gedeeltelijk open, afstand houden, geen ouders in school, zorgen over de gezondheid van leerlingen en medewerkers en heel veel richtlijnen en protocollen. Over het algemeen zijn we erin geslaagd om deze manier van werken goed vorm te geven. Niet in de laatste plaats door een ongekennde inzet en betrokkenheid van al onze medewerkers die het onderwijs op afstand mogelijk maakten.

Het was een periode waarin leerlingen misschien cognitief minder leerden, maar waarin zij en wij zoveel andere dingen hebben geleerd. Daar waar sprake was en wellicht is van (leer)stilstand werk(t)en we aan een inhaalslag.

2020 was ook het jaar waarin een bestuurswissel plaatsvond. Peter Groos en Johan Linckens werden opgevolgd door ons, Stef Niekamp en Inge Ambaum-Jordens. Een nieuwe start, met daaraan gekoppeld een nieuwe manier van werken, nieuwe energie en opnieuw naar elkaar omzien. Samen.

Met grote verslagenheid heeft kom Leren in november, kort na zijn afscheid als voorzitter, kennis genomen van het overlijden van Peter Groos. Een bericht dat onze hele organisatie diep heeft geraakt.

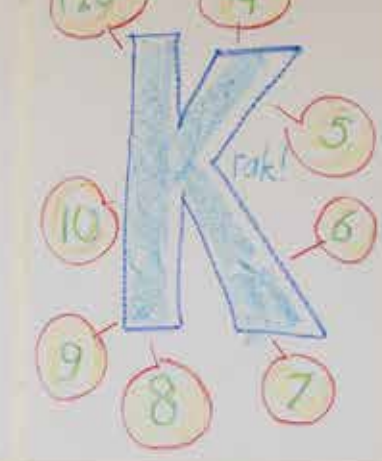
Maar er gebeurden gelukkig ook veel mooie dingen. We hebben hard gewerkt aan het realiseren van de doelen die we gesteld hebben in ons Strategisch Beleidsplan en ondanks de nadelige gevolgen van de pandemie hierin stappen gezet. Onze scholen staan er goed voor en hebben perspectief op een mooie toekomst: samen de volgende stap zetten in het bieden van goed onderwijs aan de aan ons toevertrouwde kinderen. Dat is waar het uiteindelijk om draait.

Kortom, 2020 was een bewogen jaar voor kom Leren. Een jaar met een lach en een traan, waarin we hebben gewerkt aan een solide basis voor de toekomst, zoals jullie kunnen lezen in dit jaarverslag.

We hebben het hoofd niet gebogen en kijken trots terug op 2020 en met vertrouwen vooruit naar wat voor ons ligt!

Hartelijke groeten,

Stef Niekamp en Inge Ambaum-Jordens
College van Bestuur Stichting kom Leren

OVER STICHTING KOM LEREN

Stichting kom Leren telt negentien basisscholen in de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen en Valkenburg a/d Geul. In onze stichting zijn katholiek, openbaar en algemeen bijzonder onderwijs verenigd. Onze organisatie heeft 364 medewerkers en biedt (per 1 oktober 2020) onderwijs aan 3.726 leerlingen.

1.1 Organisatiegegevens

Contactgegevens

Onderwijsstichting	Stichting kom Leren
Bestuursnummer	42669
Kamer van Koophandel	59649097
Adres	Oranjeplein 201, 6224 KV Maastricht
Telefoon	043-4100300
E-mail	info@kom-leren.nl
Website	www.kom-leren.nl

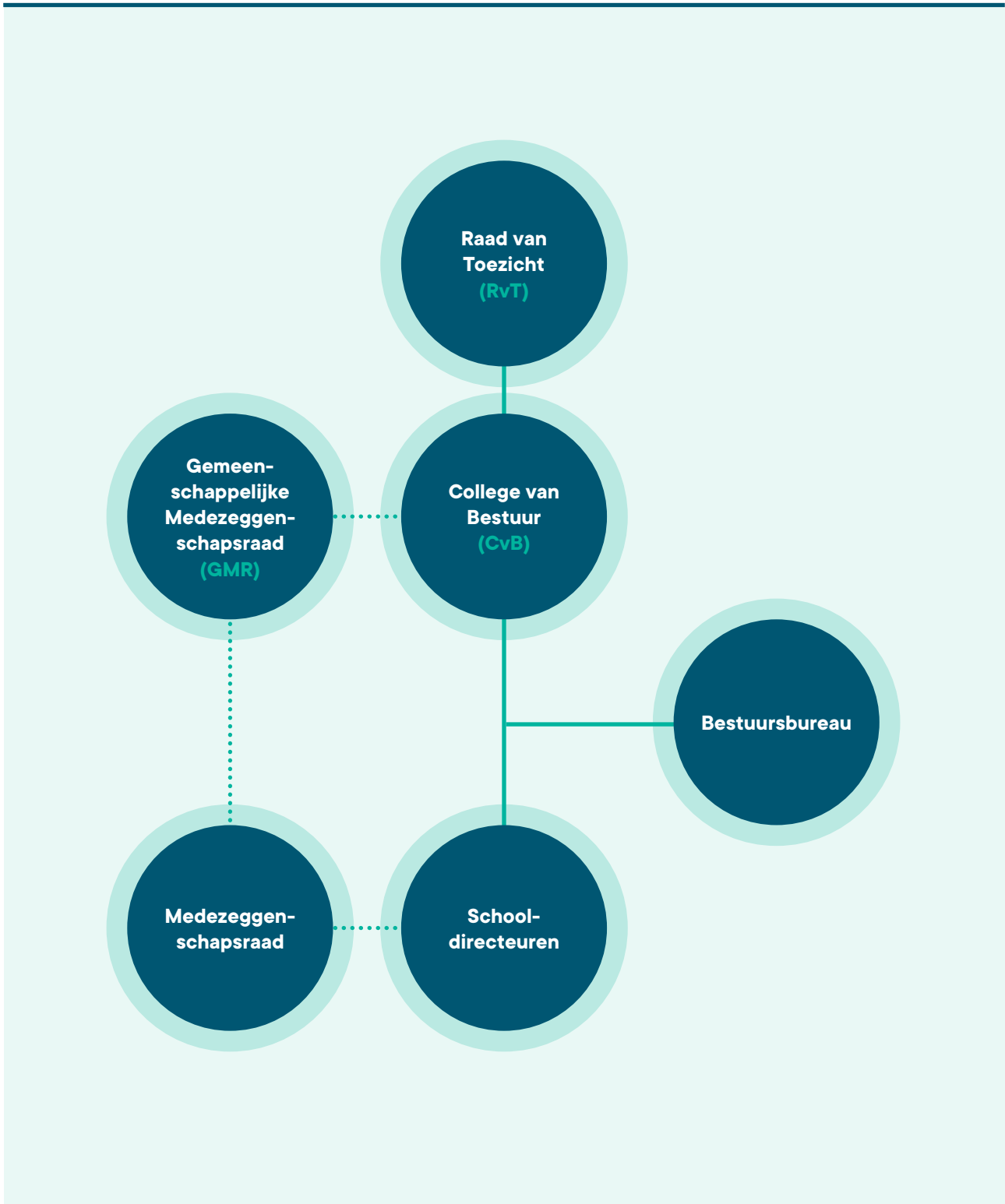
Overzicht scholen

Elke school heeft een eigen directeur die verantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding. Hij of zij stemt af met en legt verantwoording af aan het College van Bestuur.

Onze scholen, directeuren en leerlingaantallen per 1 oktober 2020:

School	Directeur	Aantal leerlingen
Openbare Daltonschool De Bundeling	Astrid Claessens	169
R.K. Basisschool De Den	Jessica Schuil	153
R.K. Basisschool De Keerkring	Roger Frijns	188
R.K. Basisschool Sint Martinus	Afina Verschuren	183
R.K. Basisschool Op de 10 Bunder	Eefje de Wever	180
OBS Berg	Astrid Claessens	236
R.K. Basisschool De Cramignon	Inge Bischoff	212
ABB Nutsschool	Mariken Soyer	195
R.K. Basisschool Sint Jozef	Afina Verschuren	76
Kindcentrum Dynamiek	Désirée Jorissen	210
R.K. Basisschool Maurice Rose	Judith Close	320
IKC ZIEZO! (tot 1-8-2020 De Kring en De Perroen)	Susanne Hannen (Roel Scholten en Lineke de Kruijf)	309
OBS De Regenboog	Joop Vinck (wnd.)	90
R.K. Basisschool Sint Gertrudis	Jessica Schuil	91
OBS De Spiegel	Peter Otermans	147
OBS Binnenstad	Désirée Jorissen	238
Montessori Basisschool De Poort	Vivian Lenssen	182
OBS Broekhem	Eefje de Wever	140
ABB Tangram	Christel Houwen	407
Totaal		3.726

Organisatiestructuur

— Hiërarchische relatie / ondersteunende rol

..... Adviserende / Instemmende relatie

Code Goed Bestuur

Stichting kom Leren onderschrijft en committeert zich aan de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs. Uitgangspunt van die code is dat goed bestuur bijdraagt aan of leidt tot goed onderwijs voor ieder kind.

Funcitiescheiding

De Code Goed Bestuur benadrukt de verplichte scheiding van de functie bestuur en de functie intern toezicht binnen organisaties voor primair onderwijs. Binnen kom Leren is sprake van een functionele scheiding tussen bestuur (College van Bestuur) en toezicht (Raad van Toezicht). Ook bekend als two-tier model.

Bestuur

De centrale leiding en het dagelijks bestuur van de stichting is in handen van het tweehoofdig College van Bestuur. De bestuurders opereren als collegiaal bestuur. Zij hebben geen strikte verdeling in aandachtsgebieden. Op 1 oktober 2020 zijn de bestuurders Peter Groos* en Johan Linckens met pensioen gegaan. Stef Niekamp en Inge Ambaum-Jordens volgden hen op als respectievelijk voorzitter en lid van het College van Bestuur.

*Op 8 november 2020, kort na zijn pensioen, is Peter Groos overleden.

Naam	Functie	Termijn
De heer mr. P.J. (Peter) Groos	Voorzitter College van Bestuur	Tot en met 30 september 2020
De heer J.D. (Johan) Linckens	Lid College van Bestuur	Tot en met 30 september 2020
De heer S.A. (Stef) Niekamp	Voorzitter College van Bestuur	Vanaf 1 oktober 2020
Mevrouw I.H.H. (Inge) Ambaum-Jordens	Lid College van Bestuur	Vanaf 1 oktober 2020

Nevenfuncties College van Bestuur:

Dhr. mr. P.J. Groos	
Betaalde nevenactiviteiten	Onbetaalde nevenactiviteiten
Lid bezwaarschriftencommissie Peel en Maas	Raad van Advies Sociaal Centrum Eijsden
Lid Raad van Toezicht Trevianum Sittard	
Plv. Voorzitter Klachtencie. Vista College	
Voorzitter Interne Geschillencie. FUWA Vista College	

Dhr. J.D. Linkens	
Betaalde nevenactiviteiten	Onbetaalde nevenactiviteiten
Geen	Voorzitter koor
	Voorzitter scouting

Dhr. S.A. Niekamp	
Betaalde nevenactiviteiten	Onbetaalde nevenactiviteiten
Geen	Voorzitter KOM
	Voorzitter Stichting UIT
	Bestuurslid Museumnacht Maastricht (tot 30-9-2020)

Mevr. I.H.H. Ambaum-Jordens	
Betaalde nevenactiviteiten	Onbetaalde nevenactiviteiten
Geen	Geen

1.2 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) van Stichting kom Leren telde begin 2020 zes leden:

- de heer drs. Pascal Breuls
- de heer Erwin Debie
- de heer mr. Marcel Hukkelhoven
- de heer Harm Mulder
- de heer Paul Vossen (voorzitter)
- mevrouw drs. Rieneke van Zutphen

Pascal Breuls heeft per 7 april 2020 zijn functie neergelegd. Omdat de Raad van Toezicht al eerder had besloten om het aantal leden op enig moment terug te brengen tot vijf, is besloten om geen vacature open te stellen.

Tot 1 maart 2020 werd de Raad van Toezicht bijgestaan door ambtelijk secretaris Mira Knols. Vanaf deze datum vervult Daniëlle Schaepkens de rol van ambtelijk secretaris.

De Raad van Toezicht heeft een aantal commissies ingesteld.
In 2020 waren deze commissies als volgt samengesteld.

	Tot 7 april 2020	Vanaf 7 april 2020
Agendacommissie	Pascal Breuls, Paul Vossen	Paul Vossen
Audit en Control	Pascal Breuls, Erwin Debie	Erwin Debie en Harm Mulder
Identiteit	Erwin Debie, Harm Mulder	Erwin Debie en Marcel Hukkelhoven
Onderwijs	Marcel Hukkelhoven, Harm Mulder, Rieneke van Zutphen	Marcel Hukkelhoven en Rieneke van Zutphen
Remuneratie	Pascal Breuls, Paul Vossen	Harm Mulder en Paul Vossen

De Raad van Toezicht kent het volgende rooster van aftreden.

Lid RvT	Datum benoeming	Einde 1e termijn	Start 2e termijn	Herbenoeming ¹ in vergadering RvT d.d	Einde 2e termijn
Marcel Hukkelhoven	01-01-2014	31-12-2016	01-01-2017	08-12-2016	31-12-2021 ⁴
Harm Mulder	01-01-2014	31-12-2016	01-01-2017	08-12-2016	31-12-2021 ⁴
Erwin Debie	01-01-2014	31-12-2017	01-01-2018	19-03-2018	31-12-2022 ⁴
Paul Vossen	01-01-2014	31-12-2015	01-01-2016	13-01-2016 21-06-2017 ²	— 31-12-2022 ⁴
Rieneke van Zutphen	02-10-2017 ³	31-12-2021	01-01-2022	....-....-2021	31-12-2025

1. Een lid van de RvT treedt op grond van de Statuten van de stichting volgens rooster, doch uiterlijk vier jaar na zijn benoeming, af. Een lid is eenmaal herbenoembaar. In nood- en uitzonderingssituaties is een derde termijn mogelijk.
2. Benoeming Paul Vossen tot voorzitter RvT.
3. Rieneke van Zutphen heeft haar werkzaamheden op 1 augustus 2017 aangevangen.
4. In verband met het vertrek van Pascal Breuls en de wisseling van het CvB in de tweede helft van 2020, zijn de tweede termijnen van Marcel Hukkelhoven, Harm Mulder, Erwin Debie en Paul Vossen met een jaar verlengd.

Wat betreft de (neven)functies van de voorzitter en leden van de Raad van Toezicht kan worden gesteld dat er sprake is van onafhankelijkheid.

De Raad van Toezicht heeft in oktober 2020 besloten om de vergoeding voor de voorzitter en de leden van de Raad van Toezicht met terugwerkende kracht tot 1 januari 2020 op jaarbasis een vast percentage te laten zijn van de voor de bestuurders van Stichting kom Leren geldende maximale WNT-bezoldiging. Voor de voorzitter van de Raad van Toezicht geldt een percentage van 7,5%. Voor de leden van de Raad van Toezicht is het percentage vastgesteld op 5%.

Om te bewaken dat de code Good Governance leidend is en blijft bij de uitoefening van zijn toezichthoudende taak en om de eigen professionaliteit te bevorderen heeft de Raad van Toezicht het eigen functioneren op een aantal momenten op gestructureerde wijze geëvalueerd. Ook hebben leden van de Raad van Toezicht collectief en individueel deelgenomen aan cursussen op het vlak van intern toezicht.

De Raad van Toezicht is in 2020 gestart met het vernieuwen van de huidige toezichtvisie uit 2013 en het toezichtkader uit 2014. De Raad van Toezicht heeft in het verslagjaar op verschillende momenten gediscussieerd over de gewenste richting. Het traject zal voor de zomer van 2021 worden afgerond.

Van de vergaderingen van de Raad van Toezicht worden verslagen gemaakt waarin de besprekingen en eventuele besluiten en acties worden vastgelegd.

De Raad van Toezicht heeft in 2020 vijf keer met het College van Bestuur vergaderd. Drie keer is de RvT bijeen geweest zonder aansluitende bespreking met het CvB. Daarnaast hebben individuele leden van de Raad van Toezicht in commissieverband met (leden van) het College van Bestuur vergaderd. Omdat Peter Groos en Johan Linckens, voorzitter respectievelijk lid van het College van Bestuur, in 2020 de pensioengerechtigde leeftijd bereikten, stond de Raad van Toezicht voor de opgave om in één keer een nieuw College van Bestuur te werven. Na een intensieve sollicitatieprocedure, waarbij alle

geledingen van de organisatie werden betrokken, zijn eind juni 2020 Stef Niekamp en Inge Ambaum-Jordens tot voorzitter respectievelijk lid van het College van Bestuur van Stichting kom Leren benoemd. Het nieuwe College van Bestuur heeft op 1 oktober 2020 het stokje van het oude College van Bestuur overgenomen. Kort daarvoor had de organisatie op passende wijze, met onder andere een toer langs alle scholen, van Peter Groos en Johan Linckens afscheid genomen. De Raad van Toezicht was diep geraakt door het bericht, enkele weken later, dat Peter Groos na een kort ziekbed was overleden. De Raad van Toezicht is bedroefd dat het hem niet gegund is geweest om samen met zijn gezin van zijn pensioen te genieten.

De Raad van Toezicht heeft geconstateerd dat de opvolgende Colleges van Bestuur in 2020 op een professionele wijze sturing hebben gegeven aan de organisatie en in control waren. De ramingen van de inkomsten en uitgaven zijn betrouwbaar en leiden tot een stabiel financieel beeld.

De Raad van Toezicht heeft vastgesteld dat de onderwijsmiddelen in 2020 rechtmatig en doelmatig zijn besteed en dat de continuïteit van de stichting niet in het geding is.

Voor het primair onderwijs geldt een maximale WNT-bezoldiging voor bestuurders. In 2020 bedroeg de maximale WNT-bezoldiging voor de bestuurders van Stichting kom Leren € 143.000. De vergoedingen blijven daarmee binnen de voor 2020 geldende maxima in het kader van de Wet normering Top Inkomens.

Met ingang van 2019 is BDO-accountants benoemd tot accountant van de stichting. Bij de uitoefening van zijn toezichthoudende rol ging de aandacht van de Raad van Toezicht in 2020 in het bijzonder uit naar de volgende zaken:

- **Algemeen**
  - Innovatieagenda
  - Impact Covid-19 op het onderwijs (op afstand en in de klas)
  - Voortgang implementatie Strategisch Beleidsplan

- **Financiën**
  - Jaarplan en begroting 2021
  - Jaarverslag en jaarrekening 2019
- **Personele aangelegenheden**
  - Terugdringen lerarentekort
  - Werkdruk
  - Directievoering op verschillende scholen
- **Onderwijs**
  - Onderwijs aan kinderen asielzoekers
- **Overleggen met Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad**
- **Werving nieuw CvB**

De Raad van Toezicht vindt het bij de uitoefening van zijn toezichthoudende taak van belang om een beeld te hebben van de situatie op basisscholen die onder het gezag van de stichting vallen. Om die reden bezoekt de Raad van Toezicht jaarlijks enkele basisscholen van de stichting. Als gevolg van de coronacrisis heeft de Raad van Toezicht in 2020 geen basisscholen kunnen bezoeken.

De Raad van Toezicht heeft in 2020 driemaal met een delegatie van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad overleg gevoerd om de algemene gang van zaken binnen de stichting en de procedure, om te komen tot invulling van de vacatures van voorzitter en lid van het College van Bestuur en de rol en betrokkenheid van de GMR daarbij, te bespreken. De gesprekken verliepen in constructieve sfeer.

Het jaar 2020 werd gekenmerkt door de wereldwijde gevolgen van Covid-19. De Raad van Toezicht heeft veel respect voor de wijze waarop de organisatie hiermee is omgegaan. Met veel flexibiliteit en professionaliteit is het onderwijs binnen de stichting zowel op afstand als met gepaste maatregelen in de klas vormgegeven.

De Raad van Toezicht spreekt mede in dit licht haar grote waardering en dankbaarheid uit over de inzet van de opvolgende Colleges van Bestuur, het personeel en de overige geledingen van Stichting kom Leren in 2020.

Namens Raad van Toezicht,
Paul Vossen (voorzitter)

1.3 Medezeggenschap

Oudergeleding op 31-12-2020	
Mandy Rouwet (bestuurlijk secretaris)	Jorne Boss (penningmeester)
Sebastiaan Nijhuis	Natasja Reslow
Ralph Vonken	Sjors Quodbach
Stephan Theunissen	Emiel Duysens (ambtelijk secretaris)
Personeelsgeleding op 31-12-2020	
Nicole Jeukens (voorzitter)	Andrea Dinse
Bert-Jan Overeem	Peter Scheren
Marilène Lardinois	Cherille Bronckers

De Medezeggenschap richtte zich in 2020 op drie speerpunten:

- vormgeving nieuw College van Bestuur en afvaardiging Benoemingadviescommissie (BAC)
- ontwikkeling en invoering Functieboek
- communicatieplan Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

Het jaar 2020 werd overschaduwd door de coronacrisis. Het College van Bestuur heeft de GMR goed op de hoogte gehouden van alle maatregelen die werden genomen. De GMR heeft extra aandacht gehad voor het organiseren en bewaken van een veilige leeromgeving voor alle kinderen en medewerkers.

Aan het begin van schooljaar 2020-2021 wilde de GMR een werkdag organiseren om met elkaar de koers voor het nieuwe schooljaar te bepalen. Vanwege de geldende coronamaatregelen heeft deze dag (nog) niet kunnen plaatsvinden.

Op [onze website](#) lees je meer over de activiteiten van de Medezeggenschap.

1.4 Profiel

Missie en Visie

Onze missie en visie is een integraal onderdeel van ons Strategisch Beleidsplan (SBP) 2019–2023. We hebben dit verwoord in drie pijlers:

- De mens centraal
- Talentontwikkeling & Diversiteit
- Leer- & Leefgemeenschap in transitie

Met deze richtinggevers kan elke school invulling geven aan eigen, specifieke doelen, zonder daarbij de gezamenlijke koers uit het zicht te verliezen. De richtinggevers gaan niet alleen over kinderen; ze zijn vertaalbaar naar ieder mens binnen onze organisatie. Samen voor goed onderwijs!

Kernactiviteiten

De belangrijkste kernactiviteiten zijn: kwalitatief goed onderwijs, passend onderwijs, goed werkgeverschap, een heldere blik op de financiële situatie van de stichting, de aanpak van het ziekteverzuim, en het besturen en managen van de scholen in de organisatie.

Toegankelijkheid en Toelating

Op de scholen van kom Leren is iedereen welkom. We zorgen voor zo goed mogelijk passend onderwijs voor iedere leerling. Dat doen we door een zorgvuldige afweging te maken als het gaat om de ondersteuningsbehoefte van de leerling én het ondersteuningsprofiel van de school.

Strategisch beleidsplan 2019-2023

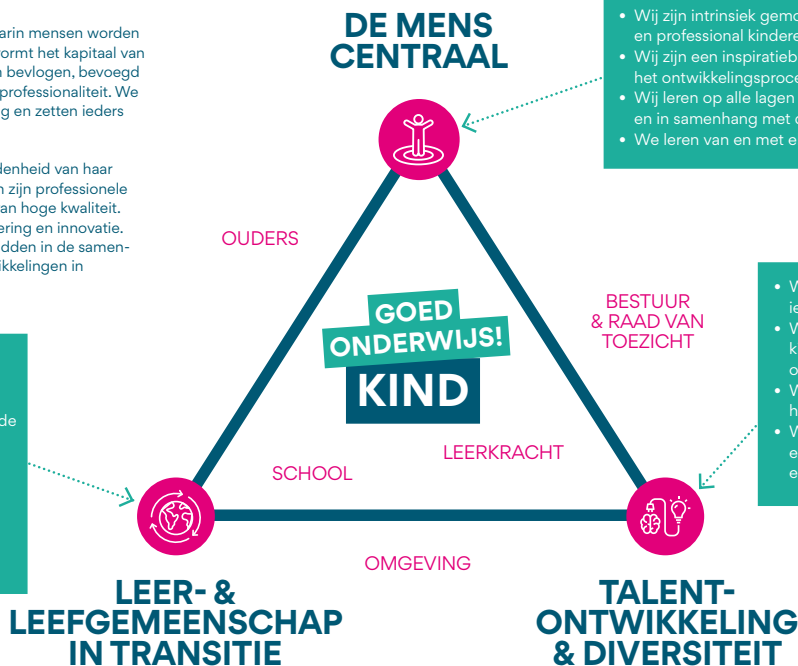
kom Leren & maak het verschil

MISSIE EN VISIE

Kom Leren is een gemeenschap waarin mensen worden gezien en gehoord. Het personeel vormt het kapitaal van de organisatie. De medewerkers zijn bevlogen, bevoegd en bekwaam, en onderhouden hun professionaliteit. We stimuleren onderlinge samenwerking en zetten ieders kwaliteiten optimaal in.

Stichting kom Leren vindt verscheidenheid van haar scholen een groot goed. De scholen zijn professionele organisaties, die onderwijs bieden van hoge kwaliteit. Ze zoeken voortdurend naar verbetering en innovatie. De stichting en de scholen staan midden in de samenleving en nemen hun rol in de ontwikkelingen in de regio.

- Wij rusten kinderen toe voor deelname aan de wereld van vandaag en morgen.
- Wij hebben een onderzoekende houding en staan open voor vernieuwende denkbeelden.
- We leveren een bijdrage aan een duurzame maatschappij.
- Wij leren kinderen wat het betekent om op te groeien in de unieke Euregio.

- Wij zijn intrinsiek gemotiveerd om als mens en professional kinderen te begeleiden.
- Wij zijn een inspiratiebron en rolmodel voor het ontwikkelingsproces van kinderen.
- Wij leren op alle lagen van de organisatie en in samenhang met de omgeving.
- We leren van en met elkaar.

- Wij bieden onderwijs waaraan iedereen mag meedoen.
- Wij gaan uit van talenten van kinderen en geven ruimte om deze te ontdekken.
- Wij betrekken kinderen bij hun ontwikkeldoelen.
- Wij zoeken elkaar op om expertises te delen en het eigen leerproces te versterken.

1.5 Dialoog

Belanghebbenden

Wij gebruiken onder andere het bestuursverslag om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid op bestuursniveau. Voor de activiteiten op schoolniveau en het daar gevoerde beleid doen we dit met de Schoolplannen en hun jaarlijkse evaluatie. Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur om te waarborgen dat ook op deze deelaspecten met alle betrokkenen zinvol wordt gediscussieerd over de bedrijfsvoering en de behaalde resultaten en te zorgen dat de daarvoor noodzakelijke informatie beschikbaar komt.

Het bestuur legt horizontale verantwoording af door dit bestuursverslag te publiceren op de website van Stichting kom Leren. En door overlegvormen met het ministerie, de inspectie, gemeenten, samenwerkingsverbanden, collega onderwijsinstellingen, Raad van Toezicht, GMR, MR, medewerkers, leerlingen, ouders en andere belanghebbenden.

Gesprekspartner	Samenwerkingsvorm / dialoog
Ministerie	Informatief overleg, waar nodig leggen we verantwoording af
Inspectie	Periodiek bezoek, inhoudelijk
Gemeenten	In relatie tot de verantwoordelijkheden van gemeenten aangaande onderwijsvoorzieningen voortvloeiend uit wet- en regelgeving. Voor jaarverslag en begroting kennen gemeenten met openbaar onderwijs een overlegrecht
Samenwerkingsverbanden	Bovenschoolse beleidsbepaling en verdeling van landelijke middelen
Onderwijsinstellingen	Collegiaal overleg ten behoeve van het onderwijs in de regio
Instellingen kinderopvang	Collegiaal overleg over aansluiting kinderopvang en onderwijs
Raad van Toezicht	Vanuit two-tier systeem, toezichthoudende rol en werkgeversrol naar bestuur
GMR	Overleg op gebieden waarbij vanuit regelgeving sprake is van advies dan wel instemming van de GMR
MR	Overleg op gebieden waarbij vanuit regelgeving sprake is van advies dan wel instemming van de MR
Medewerkers	Vanuit werkgeversrol van bestuur naar medewerkers
Leerlingen	Vanuit verantwoordelijke voor de onderwijskwaliteit in de breedste zin van het woord
Ouders	Vanuit verantwoordelijke voor de onderwijskwaliteit in de breedste zin van het woord
De Nieuwste Pabo	Als partner van DNP en werkgever medeverantwoordelijk voor opleiden van nieuwe personeel

Samenwerkingsverbanden

	Dialogvorm of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
Passend onderwijs	Wij maken deel uit van het samenwerkingsverband 3105 (waarvan Peter Groos tot 1 oktober 2020 voorzitter was) en werken nauw samen met de samenwerkingsverbanden 3104 en 3106.
Opleiden in School	Bestuurlijke samenwerking
STEAM	Bestuurlijke en schoolniveau samenwerking en projectmatige realisatie
PO-raad werkgroepen	Werkgroep Governance, Actieleernetwerk Verantwoording, Werkgroep Bestuurlijke Visitatie
PO-tafel	Bestuurlijk overleg besturen Zuid-Limburg
Gemeentelijk	Integrale Huisvestingsplannen, Vorming van Integrale Kind Centra
Regioplatform	Samenwerking bestuurders PO, VO, MBO en gemeenten (wethouders)

Klachtenbehandeling

Wanneer scholen klachten ontvangen, gaan zij met de klager in gesprek. Met het voeren van een goed gesprek wordt de kwestie meestal samen opgelost. Iedere school heeft een contactpersoon die bij klachten als tussenpersoon functioneert tussen de ouder/verzorger en de school. Deze contactpersoon begeleidt degene met een klacht en probeert binnen school een oplossing te zoeken.

Leidt dit niet tot een positief resultaat, dan neemt de klachtenfunctionaris van de stichting de klacht in behandeling. Deze treedt in direct contact met de directie van de school en de klager(s). De klacht kan, indien nodig of gewenst, worden doorgeleid naar het College van Bestuur.

Ouders kunnen ook een klacht indienen bij de Landelijke Klachten Commissie (LKC). Dat mag rechtstreeks zonder dat bij de betrokken partijen te melden. De LKC informeert het College van Bestuur dat er een klacht is ontvangen.

De externe vertrouwenspersoon heeft in 2020 in vijf situaties ondersteuning geboden. Op basis van gesprekken en eventueel aanvullende interventies

zijn deze situaties naar tevredenheid opgelost. In 2020 heeft het College van Bestuur één klacht in behandeling genomen.

In het najaar 2020 heeft de externe vertrouwenspersoon binnen de kom Leren Academie een bijeenkomst georganiseerd voor de schoolcontactpersonen.

1.6 Inspectie

In 2020 is er volgens een vaste frequentie contact geweest met de inspectie. De inspecteur heeft uiteraard kennis gemaakt met het nieuwe College van Bestuur.

1.7 Visitatie

In 2020 hebben geen bestuurskwaliteitsbezoeken (BKB) plaatsgevonden. Dit kwam met name door de coronamaatregelen. De focus lag intern op het zo goed mogelijk overdragen van werkzaamheden. Op het veilig en goed kunnen openstellen van de scholen. En op het zo goed mogelijk borgen van

onderwijs aan alle leerlingen. In de laatste maanden van het jaar heeft het nieuwe bestuur, waar mogelijk, op locatie kennis gemaakt met hun collega's op de scholen en het bestuursbureau.

1.8 Privacy

Clement Bauduin was in 2019–2020 de Externe Functionaris Gegevensbescherming (EFG) binnen Stichting kom Leren. Hij ziet dat er - ondanks de hectiek en organisatorische uitdagingen van de coronacrisis - stappen zijn gezet op het vlak van AVG. Een voorbeeld is de uitgevoerde Data Protection Impact Assessment (DPIA) met betrekking tot cameratoezicht. Het implementatieproces is goed verlopen. De nog uit te voeren tweede Privacy Deep Scan zal nog inzicht geven in de vooruitgang die op het vlak van AVG is geboekt.

Gelet op de ervaringen en bevindingen, is de Externe Functionaris Gegevensbescherming positief. Wel kunnen er nog stappen worden gezet op het gebied van beleid, protocollen en processen op de onderscheidende niveaus. Met communicatie met alle medewerkers kan de stichting tot een effectief werkende informatiebeveiliging en een persoonsbeschermingssysteem komen. Met tijd en energie kunnen we het bewustzijn van privacywetgeving succesvol (blijven) borgen.

1.9 Een verscheidenheid aan onderwijs

In onze stichting zijn katholiek, openbaar en algemeen bijzonder onderwijs verenigd. Wij omarmen het unieke van iedere kom Leren school. Verscheidenheid van onze scholen vinden wij een groot goed, omdat dat aan ouders de mogelijkheid biedt een school te kiezen met een profiel dat aansluit bij hun opvattingen over opvoeding en onderwijs. Daardoor is bij kom Leren plek voor ieder kind. Iedereen is welkom.

Katholiek onderwijs

De katholieke scholen staan voor de waarden: vertrouwen, solidariteit, respect, verwondering en vergevingsgezindheid. Het actueel houden van de katholieke traditie vraagt om voortdurende vernieuwing. In deze dynamiek bewegen onze katholieke scholen mee met de tijd. Zij geven vanuit hun traditie vorm aan het geloof en de daarbij horende identiteit. De katholieke scholen in onze stichting zijn: BS De Den, BS De Keerkring, BS Sint Martinus, BS Op de Tien Bunder, BS De Cramignon, BS Sint Jozef, BS Maurice Rose en BS Sint Gertrudis.

Openbaar onderwijs

Openbare scholen zijn ontmoetingsplaatsen waar je nieuwe verhalen leert kennen en jouw eigen verhaal verder ontwikkelt, in relatie met anderen. Vanuit gelijkwaardigheid en vrijheid ontmoet je de ander en ontmoet je mensen met verhalen vanuit de hele wereld. Bij openbaar onderwijs is ook de gemeente betrokken. Die heeft de zorgplicht om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs. Kom Leren voorziet in openbaar onderwijs in de gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg a/d Geul. Het gaat om de scholen: OBS Binnenstad, IKC Dynamiek, OBS De Kring en OBS De Perroen (per 1-8-2020 IKC ZIEZO!), OBS De Regenboog, OBS De Spiegel, OBS De Bundeling, OBS Berg en OBS Broekhem.

Algemeen bijzonder onderwijs

Algemeen bijzondere scholen geven les vanuit een specifieke visie op onderwijs of opvoeding. Ze geven een gelijkwaardige betekenis aan levensbeschouwingen en maatschappelijke stromingen. Binnen onze stichting kennen we enkele algemeen bijzondere scholen: ABB Nutsschool, MBS De Poort en ABB Tangram.

ONDERWIJS & KWALITEIT

“Mijn werk verveelt nooit. Door het volgen van opleidingen blijf ik zelf ook leren. Goed voor ons onderwijs én voor mezelf.”

Carla Bemelmans

Leerkracht, OBS Binnenstad

2.1 Reflectie op ambities uit de begroting 2020

Ambitie

Stichting kom Leren wil zich ontwikkelen tot een onderwijsorganisatie waarbij het kind leidend is voor de inrichting van het leerproces. Kinderen begeleiden in de ontwikkeling van hun talenten vraagt andere vaardigheden dan het overdragen van kennis.

Wat hebben we bereikt?

De stichting heeft aan deze ambitie inhoud gegeven bij de totstandkoming van het nieuwe strategisch beleidsplan 2019–2023 'Strategisch Beleidsplan Stichting kom Leren. Kom leren & maak het verschil'. Diep geworteld hierin is de richtinggever 'De mens centraal'. Een belangrijk fundament om het personeel de ruimte te geven, om vanuit de kinderen te bekijken welke behoefte er is. Via scholing intern, waarover later meer, faciliteren we deze vaardigheden en noodzakelijke kennis. Hiermee hebben we mooie stappen gezet in een proces dat dynamisch is en zich steeds verder blijft vormen.

Ambitie

De schoolconcepten en de inrichting van de organisatie staan in dienst van de ontwikkelingsgerichte manier van werken en het ontwikkelen van talenten van kinderen. Op deze manier willen wij een aantrekkelijk aanbod van basisonderwijs aanbieden.

Wat hebben we bereikt?

Om onder andere te kunnen toetsen of de schoolconcepten bij deze ambitie passen, is een handboek kwaliteitszorg 'Wij zijn Kwaliteit' doorontwikkeld. Dit omschrijft de cyclus waarbinnen de stichting haar kwaliteit toetst, hoe en met welke scope rondom de resultaat gebieden: onderwijskwaliteit, personeel, financiën en huisvesting.

Conclusies 2020

- Alle scholen hebben een basisarrangement.
- Al onze scholen halen de 1F normen.
- Het percentage leerlingen van onze scholen dat de 2F/1S streefniveaus heeft behaald, ligt boven de signaleringswaarde van de inspectie.
- Ongeveer de helft van onze scholen ligt - wat betreft deze streefniveaus - onder het landelijk gemiddelde, vergeleken met scholen met vergelijkbaar schoolgewicht. De andere helft ligt boven het landelijk gemiddelde.
- Onze resultaten worden jaarlijks gezamenlijk geanalyseerd en we werken met behulp van de PDCA-cyclus (plan-do-check-act). De analyse van de resultaten was gepland in maart, maar werd geschrapt vanwege de coronapandemie. De analyse heeft aan het einde van het schooljaar digitaal plaatsgevonden.
- De digitale (eind)toets Route 8 is in 2020 vervallen, als gevolg van de coronamaatregelen.
- De reguliere eindtoetsen van schooljaar 2019–2020 zijn verschoven naar september 2020. De uitwerkingen van CITO zorgen dat we de toetsresultaten formatief en niet summatief hebben gebruikt.
- Door de coronacrisis hadden we te maken met stilstand in ons onderwijsaanbod. Scholen hebben, door het toetsen van leerlingen en het analyseren van deze toetsen, voldoende zicht op de resultaten en handelen om deze achterstand in te halen.

2.2 Wat hebben we gedaan op het gebied van onderwijsresultaten

Bij kom Leren beperken we ons niet tot de resultaten van de eindtoetsen. We kijken altijd naar het hele kind, in al zijn facetten en talenten in de totale ontwikkeling. De toetsresultaten zijn hiervan slechts een deelaspect.

Opbrengsten en onderwijsresultaten

Resultaten van de eindscores van onze scholen publiceren we normaal gesproken in de schoolgidsen. Vanwege de coronamaatregelen heeft in 2020 geen enkele school een eindtoets afgenomen.

Het door het CBS bepaalde schoolgewicht - in relatie tot de cijfers over de behaalde referentieniveaus - geven ons informatie over onze toegevoegde waarde in de ontwikkeling van kinderen op het gebied van hun cognitieve ontwikkeling. In onze visie is een kwalitatief goede school een school waar kinderen een onderwijsaanbod krijgen dat optimaal bij hun talenten en behoeften past en dat kinderen stimuleert, inspireert en ondersteunt in hun groei en ontwikkeling tot de wereldburgers van de toekomst.

De leeropbrengsten worden binnen kom Leren systematisch geanalyseerd en geëvalueerd op drie niveaus: de school, de groep en de leerling. Deze opbrengsten verwerken we in het verantwoordingsdocument 'Kwinkleren', afgeleid van Kwaliteits Instrument kom Leren. De verwerking gebeurt normaliter na de afname van de middentoetsen in januari-februari en na de eindtoetsen in juni. Het laatste toetsmoment hebben we in 2020 echter overgeslagen vanwege de coronapandemie.

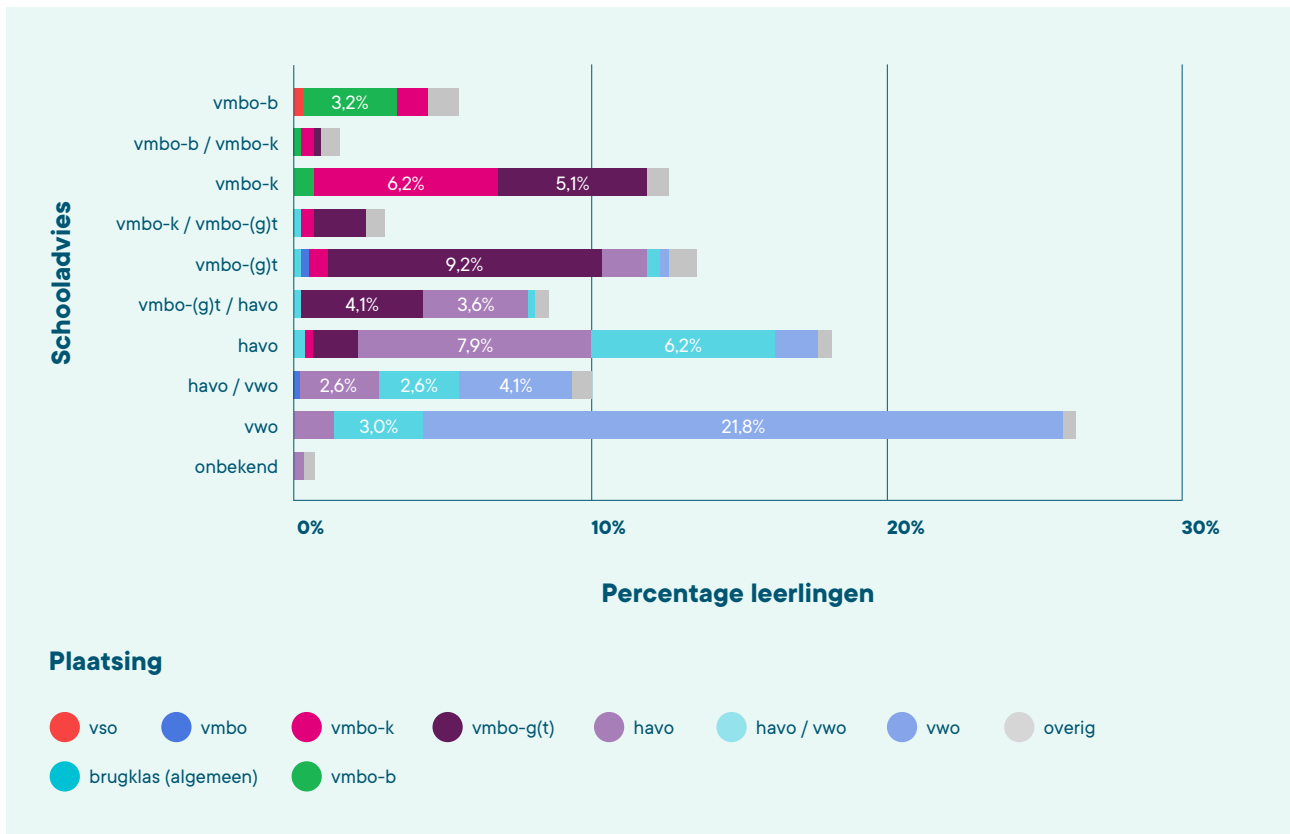
Het verantwoordingsdocument bespreken we normaal gesproken op een centrale dag in april binnen een cluster van scholen. Scholen kunnen daardoor met en van elkaar leren. Een belangrijk deel in deze cyclus is de continu verbeterende kwaliteitszorg. In 2020 is het document, als gevolg van de coronamaatregelen, alleen door de intern begeleiders besproken via Microsoft Teams.

Om de onderwijsresultaten goed te kunnen analyseren, borgen we de instrumenten en processen in het kwaliteitshandboek. In het jaarplan leggen we de centrale analysedagen met de directeuren vast. Zo houden we zicht op hoe we samen de opbrengsten van de stichting zo hoog mogelijk krijgen. Een continue afstemming tussen directeuren, intern begeleiders en de beleidsmedewerkers van het bestuursbureau vormt de basis van de succesvolle ontwikkeling. We zijn gestart met ParnasSys als Leerling Administratie Systeem (LAS) voor alle scholen. De werkgroep PIT (ParnasSys Implementatieteam) zorgt dat documenten en handelingen in LAS systematisch worden afgestemd en geïmplementeerd.

Vroeg en Voorschoolse Educatie (VVE)

In 2020 hebben we de borging van Vroeg en Voorschoolse Educatie (VVE) verder uitgebouwd. Onze functionaris VVE vertegenwoordigt kom Leren in de gemeentelijke overleggen met Eijsden-Margraten, Meerssen, Valkenburg a/d Geul en Maastricht. Gemeenten hebben, met heldere criteria, afspraken gemaakt over de organisatie van het VVE beleid. Per 'koppel' (school met peuterspeelzaal en/of met kinderopvang) zijn de aandachtspunten verwerkt voor de kwaliteitsverbetering, en het ondervangen en terugdringen van ontwikkelachterstanden. De gemeenten hebben gezamenlijk de aanbesteding van een monitorsysteem uitgezet in overleg met de vertegenwoordigers van de besturen voor kinderopvang en onderwijs. De aanbesteding wordt in 2021 afgerond. Intern wordt gestuurd op voorschoolse knooppunten om de doorgaande lijn te waarborgen.

Doorstroom naar het VO

In onderstaande tabel (percentages afgerond op tienden) de verdere verheldering:

schoolsoort	bestendig	opstroom	afstroom	overig
vmbo-b	59,3%	18,5%	3,7%	18,5%
vmbo-b/k	42,9%	14,3%		42,9%
vmbo-k	49,6%	40,8%	4,8%	4,8%
vmbo-k/(g)t	78,6%			21,4%
vmbo-(g)t	66,7%	18,8%	7,3%	7,3%
vmbo(g)t-havo	90,6%	2,4%	2,4%	4,7%
havo	80,1%	7,7%	9,9%	2,2%
havo/vwo	92,1%		1,9%	5,9%
vwo	94,7%		4,6%	0,8%
gemiddeld	72,7%	11,4%	3,8%	12,1%

Van al onze leerlingen administreren wij uiteraard de uitstroom en de bestendinging. De tabel op de vorige pagina geeft aan hoe het ervoor staat met de bestendinging van het uitstroomadvies van onze kinderen. Over het algemeen kunnen we stellen dat we passend adviseren, terwijl we zeker ook verschillen zien in bestendingingscijfers per school.

Daar waar we de term 'afstroom' en 'opstroom' gebruiken, realiseren we ons dat hierin een waardeoordeel zou kunnen schuilen. Iets wat wij hier zeker niet mee bedoelen. We hanteren echter de gangbare termen. Wij zouden graag willen spreken over een 'nog passendere plek'. Waarom een leerling in een andere schoolsoort terecht komt, heeft met zoveel factoren te maken, dat we hierover geen generieke uitspraken kunnen doen. Denk bijvoorbeeld aan verandering van manier van aansturing en onderwijs bieden in het VO, nabijheid van docenten, verandering van thuissituatie en puberteit. Over de rubriek 'overig' kunnen we zeggen dat een aantal van onze leerlingen bijvoorbeeld naar België naar school gaat.

Handboek kwaliteit

De kwaliteitszorg, zoals vastgelegd in het handboek 'Wij zijn kwaliteit', zien we als een dynamisch proces. De beleidscycli doorlopen we planmatig met behulp van plan-do-check-act. Zo realiseren we onze doelstelling 'Stichting kom Leren heeft een cyclisch kwaliteitszorgsysteem met als doel: inzicht krijgen in de kwaliteit van het onderwijs, deze bewaken, borgen en verbeteren'.

De scholen hebben in 2020 een overzicht gemaakt van de onderwerpen met betrekking tot kwaliteitszorg, die ze in hun jaarplannen hebben opgenomen. Dit overzicht hebben de directeuren gebruikt om elkaar te informeren over de breedte van onderwerpen waar ze mee bezig zijn. Hiermee hebben we ingespeeld op de wensen van de directeuren om meer kennis te hebben van de ontwikkelingen op de diverse scholen.

De werkgroep kwaliteit heeft een aantal keer overlegd over de doorontwikkeling van onze kwaliteitszorg. Het handboek 'Wij zijn kwaliteit' is een eerste aanzet om afstemming te realiseren

in de manier van kwaliteitszorg. In 2020 hebben we ons georiënteerd op twee gedigitaliseerde kwaliteitszorgsystemen: Ultimview van ParnasSys en WMK. Na twee uitgebreide sessies is gekozen voor Ultimview. Daarnaast maken we gebruik van informatie uit het CITO-LOVS en PO-Vensters om resultaten op bestuursniveau te kunnen duiden.

Jaarlijks wisselen de directeuren en intern begeleiders tijdens de Kwinklerendag uit hoe het ervoor staat met het onderwijs en waar de ontwikkelingen zich op richten. Dat doen ze mede aan de hand van het document 'Kwinkleren'. Hiermee krijgen ze meer inzicht in de behaalde en de te behalen resultaten. De nieuwe schoolweging en het werken met referentieniveaus voor taal en rekenen, vragen om een nieuwe manier van kijken, analyseren en interpreteren.

Onderwijs en corona

Tijdens de eerste lockdown hebben onze medewerkers op de scholen laten zien over een enorme veerkracht te beschikken. Zowel directeuren als intern begeleiders zochten elkaar op om good practices te delen. Er zijn chromebooks ingezet en waar nodig konden leerlingen deze lenen. Digitale onderwijsprogramma's, indien nog niet aanwezig, werden (aanvullend) aangeschaft, zoals Gynzy, Junior Einstein, Kleuteruniversiteit, Basispoort, Ssula, Muiswerk en Padlet.

Scholen hielden contact met leerlingen via MS Teams. Hierin bepaalden scholen zelf hoe zij dit deden, met welke frequentie, doel en inhoud. Leerlingen waren in zicht, bij zorgen werd er geschakeld met Team Jeugd van de gemeenten en indien nodig werd leerplicht ingeschakeld.

Tijdens de deeltijd-onderwijsperiode werd er weer (deeltijd) klassikaal onderwijs gegeven en is er op onze scholen volop aandacht geweest voor de sociaal-emotionele gevolgen van de coronapandemie. Er is bewust gekozen om niet te snel te starten met toetsen, maar vooral ook aandacht te hebben voor de leerlingen, de kwetsbare groep in het bijzonder. De E-toetsen zijn na de zomer afgenomen. Deze toetsen zijn formatief gebruikt en er

zijn, na analyse van de resultaten, door onze scholen acties uitgezet om opgelopen stilstand weer in te halen. De acties die werden ingezet, waren per school verschillend. In het algemeen werd er meer aandacht besteed aan de basisvakken tijdens deze periode. In december zagen we dat de meeste leerlingen de stilstand nagenoeg achter zich gelaten hadden.

Tijdens de tweede lockdown is er geleerd van de eerste lockdown. Leerkrachten hadden dagelijks contact met de leerlingen, waarbij op de meeste scholen ook extra aandacht was voor de zorgleerlingen. De EOA-groepen hebben op locatie les gekregen. In de regelgeving was er ruimte om

ook hier maatwerk te kunnen bieden voor kwetsbare leerlingen, waaronder wij deze doelgroep scharen. Tijdens de online lessen is er aandacht voor zowel het sociaal-emotionele aspect als instructie van de basisvakken. Adviezen van de PO-raad werden en worden in grote lijnen opgevolgd. Naast het geven van hybride onderwijs, hebben onze scholen ook zorggedragen voor de noodopvang van leerlingen. We zagen dat tijdens de tweede lockdown hiervan veel meer gebruik werd gemaakt. Dit heeft (bijna) nergens tot problemen geleid. Wél was dit verzwarend voor de taak van de leerkrachten, die ook online lessen moesten verzorgen.

“Zorgen over achterstanden heb ik niet. We hebben in de coronatijd juist veel geleerd. Alleen stonden die leerpunten niet in het programma.”

Roger Frijs

Directeur, Basisschool De Keerkring

PASSEND ONDERWIJS

Ministerie
van OCW

“Ik denk mee hoe we zorgen om een kind kunnen ombuigen naar kansen. Dat doe ik samen met de school en met ouders.”

Ingrid Provaas
Consultant/Psycholoog

3.1 Reflectie op ambities uit de begroting 2020

Ambitie

Op de scholen van kom Leren is iedereen welkom. We zorgen voor zo goed mogelijk passend onderwijs voor iedere leerling. Dat doen we door kwalitatief goed onderwijs te bieden dat aansluit bij de onderwijsbehoeften van elk kind. We willen dat kinderen - dicht bij huis - naar school kunnen gaan, van elkaar leren én samen werken aan een optimale ontwikkeling op cognitief en sociaal terrein.

Wat hebben we bereikt?

- Het aantal toelaatbaarheidsverklaringen (TLV) is hoger dan het jaar hiervoor. Het aantal steeg van 18 naar 23: 18 naar het SBO en 5 naar het SO. We doorlopen hiervoor zorgvuldige routes waarbij externen meekijken. Het zijn alle 23 legitiem verkregen TLV's. De afgelopen vijf jaar lagen de cijfers rond de 20. Het aantal van 23 is daarmee stabiel.
- In 2020 was er één leerling die geen onderwijs kon volgen, een zogenaamde 'thuiszitter'. Deze leerling had specialistische zorg nodig en hierdoor was onderwijs bieden niet mogelijk.
- Op alle scholen is een goed functionerend knooppunt ingericht. De samenwerking tussen de netwerkpartners verloopt soepel.
- De ondersteuning rondom leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte is versterkt.

3.2 Wat hebben we gedaan op het gebied van passend onderwijs

Doorontwikkeling Knooppunten

Het organiseren van Knooppunten, waar vaste ketenpartners (onder andere school, de gemeente en schoolarts) samen aan tafel zitten, is voortgezet. Alle betrokken partijen weten elkaar goed te vinden. Knelpunt is dat niet iedere deelnemer van externe organisaties voldoende mandaat heeft. Dat werkt soms vertragend in de besluit- en verwijsprocessen.

Verstevigen IB-netwerk en Interkomschil

In het leernetwerk van onze intern begeleiders (IB) is in 2020 meer aandacht geweest voor themabijeenkomsten en intervisie. De themabijeenkomsten gingen over het Handboek passend onderwijs, de kleutertoetsen en het schoolondersteuningsprofiel (SOP). De intervisie gebeurt in subgroepen met behulp van de zogenoemde Balint-methode. Die gaat uit van de hulpvraag van de intern begeleiders. Ze kunnen elkaar adviseren en er is aandacht voor zelfreflectie.

Drie bovenschoolse orthopedagogen en/of psychologen en een psychologisch assistente vormen samen onze Interkomschil (IKS). Zij fungeren als consultant op de scholen en ze ondersteunen de IB'ers en leerkrachten om de aansluiting bij de ondersteuningsbehoefte van alle leerlingen te optimaliseren. Iedere school heeft een vaste consultant. De IKS is in 2020 uitgebreid met één consultant, waardoor alle collega's binnen de IKS meer ruimte krijgen om ondersteuning te bieden én mee te denken en adviseren in schoolontwikkeling.

Ambulante begeleiding

Naast de ondersteuning door de IKS, is de samenwerking met ambulante begeleiders (AB) gecontinueerd. Ambulante begeleiding biedt een langer begeleidingstraject voor leerkrachten. Zij krijgen concrete handvatten aangereikt om (nog) beter aan te kunnen sluiten bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De AB-trajecten (extern en intern) evalueren we tijdens en als ze zijn afgerond om de kwaliteit te waarborgen.

Nederlands als tweede taal (NT2)

In de praktijk zien we dat op onze scholen het aantal kinderen van statushouders en expats toeneemt. Deze kinderen beheersen de Nederlandse taal in woord en geschrift (nog) niet voldoende. We maken ons sterk voor een passende oplossing. Andere schoolbesturen in de regio staan voor dezelfde uitdaging. Daarom zijn we samen aan de slag gegaan om een centrale voorziening te realiseren.

De EOA-taalklassen (Eerste Opvang Anderstaligen) zijn in 2020 verhuisd naar de Bemelergrubbe in Maastricht. Door de komst van het nieuwe asielzoekerscentrum (AZC), is het aantal kinderen in de EOA flink gegroeid. Op onze reguliere scholen worden leerlingen met NT2 in de eigen groep door de eigen leerkracht extra begeleid. Indien nodig aangevuld met ambulante begeleiding, wanneer de school dat vraagt.

Handboek passend onderwijs en protocollen

De beleidsmedewerker passend onderwijs heeft een Handboek passend onderwijs geschreven, in samenwerking met de medewerkers van de Interkomschil, onze intern begeleiders en directeurs. Dit document bestaat uit richtlijnen en omschrijvingen van procedures die de leidraad vormen voor onze scholen. Daarnaast zijn er (bovenschoolse) protocollen geschreven voor hoogbegaafdheid, rekenproblematiek, dyslexie en NT2. Het handboek en de protocollen scherpen we en vullen we jaarlijks aan. Ze dienen als naslagwerk en richtlijn voor (nieuwe) medewerkers. Het handboek is vooral geschreven voor onze IB'ers.

3.3 De kansen van passend onderwijs

Het goed uitvoeren van passend onderwijs vraagt veel van onze leerkrachten. En we zien dat het, op de langere termijn, zorgt voor vergroten van expertise en verstevigen van kwaliteit. De teams op onze scholen doen namelijk, samen met de Interkomschil, hun uiterste best om expertise, kennis, kunde en vaardigheden toe te voegen aan hun handelingsrepertoire. We zien dat we kinderen met een (extra) ondersteuningsbehoefte goed en steeds beter kunnen bedienen binnen onze scholen. Het onderwijs binnen kom Leren is steeds passender.

Door onze schoolondersteuningsprofielen (SOP) realistisch in te vullen, brengen we onze mogelijkheden én onze grenzen steeds beter in kaart. Hierdoor kunnen we weloverwogen en zorgvuldig kinderen toelaten en begeleiden op hun weg naar groot(s) worden.

“Ik zorg voor een goede start in groep 1 en een doorgaande ontwikkeling tot en met 12 jaar. Ik geniet als ik de stralende gezichten op school zie.”

Nancy Hendriks

Intern Begeleider, Basisschool Op de 10 Bunder

INNOVATIE

“Onze school was al bezig met digitale verwerking en met innovatie. Door de coronacrisis hebben we die slag versneld gemaakt. Mooi hoe zich dat in korte tijd heeft ontwikkeld.”

Inge Bischoff

Directeur, Basisschool De Cramignon

4.1 Reflectie op ambities uit de begroting 2020

Ambitie

De ingezette koers 'innoveren vanuit de eigen scholen op het gebied van vaardigheden, kennis en technieken, en dit terugzien in het DNA (en gedrag) van de leerkrachten en schoolleiding dat afstraalt op de hele stichting', verder uitbouwen. Zo zal de term 'duurzaam innoveren' meer vorm krijgen. Hiermee bedoelen we dat een geslaagde innovatie een plek krijgt in het reguliere onderwijsaanbod van de school en overdraagbaar kan zijn naar andere kom Leren scholen.

Wat hebben we bereikt?

Drie van de vier innovatieprojecten hebben betrekking op onderwijzen en leren in relatie tot het curriculumontwerp voor de toekomst. Denk hierbij aan onderzoekend leren, coaching door leerkrachten, het opbouwen van een digitaal leerlingportfolio en het onderzoek doen naar toepassingen, en het effect van robotisering tijdens het onderwijsproces. Deze projecten implementeren we stapsgewijs verder op de betreffende scholen.

4.2 Wat hebben we gedaan op het gebied van innovatie

Sinds 2018 hebben we een omvangrijk budget om innovaties mee door te voeren. Toch hebben we in 2020 hierin minder grote stappen gezet dan beoogd. Dit kwam onder andere door het vertrek van de bovenschoolse adviseur met innovatie in de portefeuille, de definitie die gegeven is aan het begrip innovatie en met name aan de bureaucratische wijze van de inrichting van het aanvraagproces. Daarnaast kwam het ook door de coronamaatregelen. Vanwege corona lag de focus vooral op het zo goed mogelijk organiseren van lopende zaken.

ICT-infrastructuur

Hierbij hebben we wel kunnen bouwen op innovaties uit het verleden. Dankzij de goede ICT-infrastructuur konden we het onderwijs en werken op afstand goed en snel realiseren. Ook de inzet van onze medewerkers droeg daaraan bij: zij hebben hun schouders gezet onder deze nieuwe manier van lesgeven en werken. Het niveau van ICT-vaardig zijn, is gegroeid bij alle medewerkers binnen onze stichting.

Nieuwe impuls

In het najaar concludeerde het College van Bestuur dat het innoverend vermogen een impuls nodig heeft. Vooral vanuit een visie op het onderwijs (van de toekomst). In 2020 is summier gebruik gemaakt van de innovatiemiddelen, zoals hierboven beschreven. De kaders waarbinnen innoveren mogelijk is, gaan we in 2021 scherper formuleren en de toeleiding vereenvoudigen.

Van start met vernieuwingen

In 2020 zijn twee scholen gestart met vernieuwingen in het voordeel van het onderwijs. Er liggen plannen klaar die ze op korte termijn oppakken.

Coördinator Wetenschap & Techniek

Kom Leren is al jaren partner in het project STEAM (Science, Technology, Engineering, Art en Mathematics) en we zetten dan ook actief in op ontwikkelingen op het gebied van Wetenschap & Techniek. Deze regionale projecten stimuleren competenties als programmeren, samenwerken, creatief denken en onderzoeken. Hiermee voldoen we aan de eis dat in 2020 alle Nederlandse basisscholen aandacht moeten hebben voor Wetenschap en Techniek in het curriculum (Techniekpact, 2018). STEAM bevindt zich op dit moment in een transitieperiode: er zijn veel personele wisselingen en er is sprake van een overgang van subsidietrajecten.

Sinds september 2020 hebben we een coördinator die het aanspreekpunt is voor STEAM en de kom Leren scholen. Hierin zijn we een 'interbestuurlijke' samenwerking aangegaan met MosaLira. De coördinator is bij beide stichtingen in dienst. Hij legt verbindingen, brengt samen en ontwikkelt praktijk en beleid rondom Wetenschap & Techniek.

Onze coördinator is gestart met het in beeld brengen van de stand van zaken rondom Wetenschap & Techniek op alle scholen van kom Leren en MosaLira. Met een scan heeft hij gekeken naar ieders visie en beleid, de organisatie, inhoud, de externen waar we mee optrekken en deskundigheid van onze medewerkers. Deze scan laat zien waar iedere school staat en welke vervolgstap in de komende jaren op de agenda dient te komen.

4.3. Wat zijn de kansen op het gebied van innovatie

Diverse projecten gaan gepaard met investeringen in ICT-middelen. Daarom zijn niet alle uitgaven in één kalenderjaar te realiseren. In de vastgestelde begroting 2020 zijn geen risico's onderkend. Tot en met augustus 2020 zijn hierop geen wijzigingen.

Onze scholen en medewerkers maken slechts mondjesmaat gebruik van de middelen die er zijn om innovatie vorm te geven. Dat komt omdat ze de aanvraag omslachtig vinden en hierdoor ervoor kiezen deze niet te doen. Komend jaar herijken we de procedure en vereenvoudigen we de aanvraagroute.

“Kinderen leren het beste als ze het zelf ervaren. Bewegend leren is in opkomst. Als leerkracht geef ik op eigen wijze invulling hieraan.”

Minout Courtens

Leerkracht, Basisschool Maurice Rose

12.30 uur
de Ramen
v
vrij Maken

ROFNI

PERSONEEL & PROFESSIONALISERING

“Bij kom Leren kun je je blijven ontwikkelen mede dankzij onze Academie. Ik ben er trots op dat we onze medewerkers daarmee kunnen binden en boeien.”

Anouk Husson

Coördinator kom Leren Academie

5.1 Reflectie op ambities uit de begroting 2020

Ambities

Met onze richtinggever 'De mens centraal' geven we invulling aan ons personeelsbeleid. Daarbij staan talentontwikkeling en diversiteit centraal. Dit is nodig om de complexe, maar noodzakelijke transitie van ons onderwijs aan te gaan.

Het personeelsbestand moet mee ontwikkelen en we moeten het afstemmen op het onderwijskundige concept van de scholen. We moeten zorgen voor voldoende gekwalificeerde medewerkers.

Een uitdaging is de krimpende arbeidsmarkt en het nijpende lerarentekort. Het is belangrijk dat kom Leren een aantrekkelijke werkgever is en blijft, waarbij het welbevinden van medewerkers een grote rol speelt.

Wat hebben we bereikt?

Zowel op schoolniveau als op bovenschools niveau zorgen wij voor voldoende, goed gekwalificeerde en gezonde medewerkers die met plezier werken. Wij doen dat door maatwerk te bieden, door onderscheidend te zijn en door te binden en te boeien. Ons personeelsbestand ontwikkelt mee en stemmen we af op het onderwijskundige concept van scholen, en op stichtingsniveau op de ondersteuningsbehoeften van de scholen. We zorgen voor voldoende gekwalificeerde medewerkers.

Conclusies 2020

- Kom Leren is en blijft een aantrekkelijke werkgever. De interesse vanuit de markt blijft intact en ook stagiaires weten kom Leren goed te vinden.
- Het welbevinden van medewerkers is hoog. Ze voelen zich gezien, gehoord en gewaardeerd. Er is oog voor persoonlijke ontwikkeling, preventieve (gezondheids)zorg, opleiding, coaching en begeleiding.
- Kom Leren heeft een eigen academie waar medewerkers op verschillende manieren van en met elkaar kunnen leren. Binnen de kom Leren Academie staat de ontwikkeling en inzet van de talenten van medewerkers centraal.
- We hebben ons functiehuis vernieuwd. Met generieke functiebeschrijvingen en het werken met rollen creëren we nog meer ruimte voor talentontwikkeling. Daarnaast hebben we functies opgenomen om in te spelen op het lerarentekort (denk aan: pedagogisch medewerker, onderwijsassistent en vakleerkracht). Goed werkgeverschap en perspectief voor medewerkers op taken/rollen/functies, die passen bij hun ontwikkeling, is van groot belang om medewerkers te werven en behouden.
- We hebben de RI&E en Quickscan Personeel (ten aanzien van de psychosociale arbeidsbelasting) uitgevoerd. Daaruit blijkt dat kom Leren het erg goed doet op het gebied van leidinggeven en personeelsbeleid, onderlinge samenwerking met collega's en de mogelijkheden om zelfstandig het werk te kunnen uitvoeren.

5.2 Wat hebben we gedaan op het gebied van personeel & professionalisering

5.2.1 Medewerkers & mobiliteit

Aantal medewerkers

Onderstaande tabel geeft het aantal fte per functie weer (per 31-12-2020):

functie	aantal	fte	fte DI ⁽¹⁾
Leraar L10	227	171,52	3,42
Leraar L11	54	42,31	0,45
Vakleerkracht	6	3,45	0,02
OOP ⁽²⁾ scholen	42	30,09	0,10
Bestuursbureau	17	13,20	0,00
Adjunct-directeur	2	1,72	0,00
Directeuren	14	13,91	0,36
College van Bestuur	2	2,00	0,00
Totaal	364	278,20	4,35

⁽¹⁾ DI = Duurzame Inzetbaarheid, betreft (verlof)regeling voor medewerkers vanaf 57 jaar conform CAO Primair Onderwijs

⁽²⁾ OOP = Onderwijs Ondersteunend Personeel

Instroom & uitstroom

We constateren dat de instroom in 2020 hoger is dan in 2019 (31 fte). Dit valt mede te verklaren door het toegenomen leerlingenaantal. Met name de instroom van onderwijsondersteunend personeel is vergroot, ook gezien de mogelijkheden die het nieuwe functiebouwwerk daarvoor biedt. De keuze voor onderwijsondersteunend personeel houdt mede verband met de krapte op de arbeidsmarkt ten aanzien van leerkrachten. We zetten dus vaker OOP in onder regie van een leerkracht. Er zijn vooral onderwijsassistenten aangetrokken, onder andere voor de EOA-groep bij basisschool De Poort. Maar ook bij andere scholen is gekozen voor de inzet van onderwijsassistenten en voor de inzet van onderwijsassistenten die de pabo doen (investering voor de toekomst), in veel gevallen bekostigd door de werkplezier verhogende middelen.

De uitstroom is in 2020 hoger dan in 2019 (14,2 fte). Dit heeft vooral te maken met uitstroom op eigen verzoek en pensioneringen. Maar ook met WIA/arbeidsongeschiktheid/overlijden en met het niet verlengen van tijdelijke contracten. Inzichtelijk is verder dat de uitstroom van leerkrachten kleiner is dan de instroom. Kom Leren heeft er bewust voor gekozen meer eigen leerkrachten op langdurige vervangingen (wegens ziekte/ zwangerschap) in te zetten. Op die manier heeft de stichting meer zicht en invloed op de kwaliteit van de leerkrachten. Ten behoeve hiervan zijn extra leerkrachten (niet gelijk op de formatie, maar dus ten behoeve van vervangingen)

aangenomen. Daarbij anticipeert kom Leren middels een continu wervingsproces op de krapte op de arbeidsmarkt en op de verwachte uitstroom de komende jaren in verband met AOW/ pensioen. Daar waar het mogelijk is reeds nu goed gekwalificeerde leerkrachten aan zich te binden, wordt hier door kom Leren gebruik van gemaakt. Voorts werken zij-instromers en herintreders gedurende een bepaalde periode boventallig, maar tellen zij wel mee. Daardoor is er sprake van meer fte-inzet. Tot slot heeft de stichting de keuze gemaakt om ruimer om te gaan met de werktijdfactoren (dit is ook als zodanig geformaliseerd), om een snellere en betere match te kunnen bewerkstelligen. Dit heeft alles te maken met goed werkgeverschap: niet de wtf is leidend, maar de inhoud. Ook dit heeft geleid tot aanvullende formatie. Dit alles uiteraard binnen aanvaardbare financiële risico's. Die afweging wordt steeds gemaakt. Deze omstandigheden verklaren de groei in leerkrachten.

Hieronder maken we de uit- en instroom per functie inzichtelijk.

functie	aantal	fte	fte DI
Leraar	21	12,35	0,70
OOP scholen	9	6,02	0
Bestuursbureau	2	1,30	0
Directeuren	1	1,00	0
College van Bestuur	2	2,00	0
Totaal	35	22,67	0,70

In dienst 2020:

functie	aantal	fte	fte DI
Leraar	30	25,05	0
OOP scholen	19	15,30	0
Bestuursbureau	3	2,40	0
Directeuren	1	1,00	0
College van Bestuur	2	2,00	0
Totaal	55	45,80	0

Vervangen binnen kom Leren

Er is veel persoonlijke aandacht voor vervangers en we bieden maatwerk. Zo zorgen we voor een goede verbinding tussen de vervangers en onze stichting. Idealiter is er sprake van een interne vervangerspool die altijd goed gevuld is met voldoende fte (medewerkers in dienst van kom Leren). We streven naar een capaciteit van ongeveer 8 fte in de vervangerspool. Helaas ziet de praktijk er anders uit, zeker tijdens de coronapandemie. Hierdoor zijn we vaak aangewezen op vervangers via Clooser, een digitale vervangersbank en planningstool. Ook Clooser kampt echter met tekorten. In het (nog te actualiseren) vervangersbeleid gaan we nader in op deze problematiek.

Werving & selectie

Kom Leren is in 2020 een charmeoffensief gestart met de campagnes #ikbenleerkracht en In Beeld. Met de campagne #overmeesteren proberen we meer aandacht voor het vak van mannen te krijgen. Hiermee zetten we in op employer branding en zorgen we - door en met eigen medewerkers - voor de gewenste positionering op de arbeidsmarkt.

Een benoemingsadviescommissie (BAC) - met daarin een wisselende vertegenwoordiging van directeuren en HR-medewerkers - selecteert nieuwe leerkrachten en formuleert een benoemingsadvies voor het CvB. Op deze manier zien we erop toe dat kom Leren, ondanks de druk op de arbeidsmarkt, hoge eisen blijft stellen aan de instroom van nieuwe medewerkers.

Kom JIJ werken en Leren?

Kom Leren wil op verschillende fronten medewerkers werven en aan haar organisatie binden. Doel is het werven (binden) en behouden (boeien) van voldoende kwalitatief goede leerkrachten. Goed werkgeverschap en perspectief voor medewerkers op taken/rollen/functies, die passen bij hun ontwikkeling, is van groot belang om medewerkers te werven en behouden.

Tegelijkertijd is onderwijsinnovatie (je onderwijs anders organiseren) in volle gang. Daarin krijgen ook niet- of anders-bevoegden een plek in het onderwijsproces. Denk aan onderwijsondersteuners, vakleerkrachten en pedagogisch medewerkers. Op verschillende scholen doen we hiermee ervaring op. Kom Leren heeft deze zaken hoog op de agenda gezet onder de werktitel: Kom JIJ werken en Leren?.

5.2.2 Gezondheid & duurzame inzetbaarheid

Maatwerk & aandacht

We hechten grote waarde aan de duurzame inzetbaarheid (DI) van onze medewerkers. In 2020 hebben we daarom veel geïnvesteerd in goed personeelsbeleid, ziektepreventie en arbozorg. Aandacht voor medewerkers, het tijdig opvangen van signalen en in gesprek gaan, zijn hierbij van groot belang. Nagenoeg iedere (verzuim)situatie is anders en vraagt om maatwerk. De focus ligt op een zo optimaal mogelijke samenwerking tussen medewerkers, hun leidinggevenden en - indien gewenst of noodzakelijk - de afdeling HR en de bedrijfsarts.

Verzuimpercentage & meldingsfrequentie

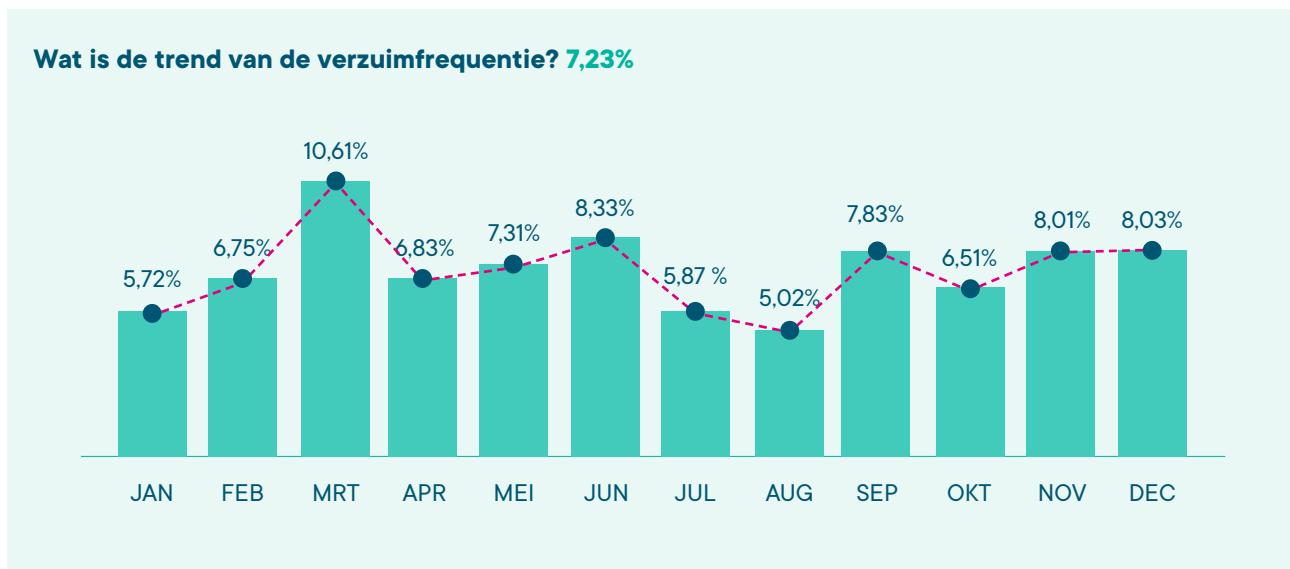
De landelijke kengetallen over 2020 zijn nog niet bekend. Het was echter geen normaal jaar. De coronacrisis heeft invloed op de verzuimcijfers. Daarom is een goede vergelijking met voorgaande jaren niet mogelijk.

In 2019 lag het landelijk verzuimpercentage op 5,7%. In tabel hiernaast vermelden we het gemiddelde verzuimpercentage, de meldingsfrequentie en gemiddelde verzuimduur in de afgelopen drie jaar. Hieruit blijkt dat het ziekteverzuimpercentage van kom Leren in 2019 onder het landelijk gemiddelde lag.

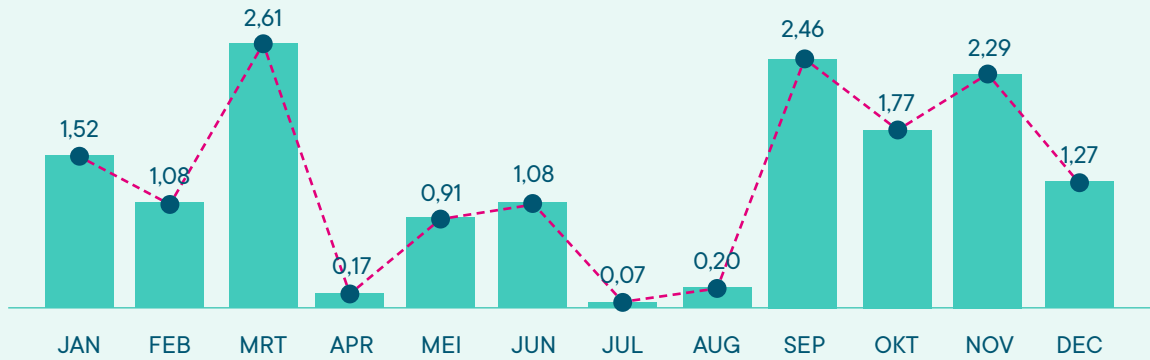
Kalenderjaar	Verzuimpercentage	Meldingsfrequentie	Gemiddeld verzuimduur in dagen
2017	6,04%	0,8	24,1
2018	5,54%	0,9	31,9
2019	5,00%	1,0	19,5
2020	7,23%	1,3	21,95

Het verzuimpercentage in 2020 uitgesplitst per maand:

Vooral in maart was het verzuimpercentage relatief hoog (ter vergelijking: in 2019 was het verzuimpercentage in maart 5%). Ook in de andere maanden is het percentage hoger ten opzichte van 2019. Dit heeft te maken met corona en vooral met het verplicht thuisblijven in afwachting van het testresultaat.

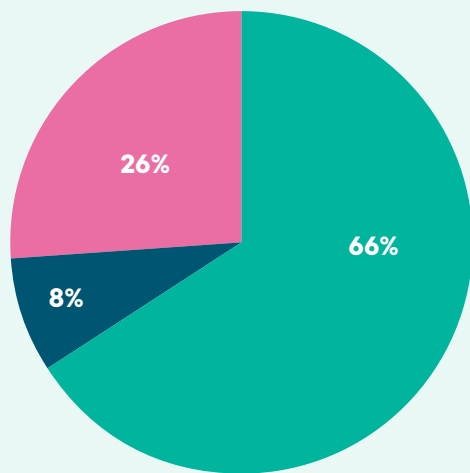
Wat is de trend van de verzuimfrequentie? 1,28

De gemiddelde meldingsfrequentie is 1,3 (in 2019 was dit 0,99). Ook bij de meldingsfrequentie zien we dat we dat onder andere in maart 2020 meer ziekmeldingen waren (ter vergelijking: in 2019 was de meldingsfrequentie in maart 1,0). Dit was de maand dat de intelligente lockdown werd afgekondigd, de basisscholen werden gesloten en er nog veel onzekerheid en zorgen over het coronavirus waren. Ook in de andere maanden zien we een hogere frequentie als gevolg van het testen op corona en het verplicht thuisblijven in afwachting van het testresultaat.

Verzuimoorzaken

Oorzaken verzuim > 6 weken ziek in 2020

- Niet werkgerelateerd
- Werkgerelateerd
- Combinatie

Onder de niet-werkgerelateerde ziekmeldingen vallen ook de medewerkers die vanwege corona langer dan zes weken niet hebben gewerkt (15%). Ter vergelijking: in 2019 was het percentage niet-werkgerelateerde ziekmeldingen lager (60%), het combinatie-percentage was hoger (36,7%) en het werkgerelateerde percentage lager (3,3%). De werkgerelateerde ziekmeldingen zijn veelal beïnvloedbaar. Hier zet HR zet dan ook fors op in.

5.2.3 Ontwikkeling & professionalisering

Vernieuwing functiehuis

In 2019 zijn we gestart met de vernieuwing van de inrichting van het functiehuis. Eén van de doelstellingen was het vertalen van de organisatiedoelen in resultaten voor onderdelen en medewerkers. We hebben ruimte gecreëerd voor talentontwikkeling en we hebben functies opgenomen om zo goed mogelijk in te spelen op het lerarentekort. Denk aan de beschrijving van de functies pedagogisch medewerker, onderwijsassistent en vakleerkracht. Het nieuwe functiehuis is per 1 augustus 2020 geïmplementeerd. De implicaties van de CAO 2019–2020 zijn hierin meegenomen. We zullen het functiehuis in april 2021 evalueren en actualiseren.

Gesprekkencyclus & talentontwikkeling

Bij Kom Leren hebben we vanzelfsprekend oog voor de talentontwikkeling van onze medewerkers. We bevorderen de communicatie over de wijze waarop en de omstandigheden waaronder de taak van de medewerker wordt verricht en welke ontwikkelingen zij/hij doormaakt. Het gaat om het goede gesprek met en tussen medewerkers en hun leidinggevende.

Kom Leren zal de gesprekkencyclus in 2021 verder ontwikkelen. Onze focus ligt daarbij op ontwikkelingsgericht werken en talentontwikkeling, waarbij de medewerker nog meer ruimte krijgt om regie en verantwoordelijkheid te nemen.

Startende leraren, stagiaires, zij-instromers, herintreders & (deeltijd)studenten

Kom Leren heeft een solide infrastructuur waarin we een startende leerkracht opvangen. We zorgen voor coaching, intervisie, specifieke scholing, extra uren duurzame inzetbaarheid en we koppelen een starter aan een maatje. Binnen onze stichting telden we in 2020 ongeveer 20 starters. Ook de stagiaires (120 in 2020) worden intensief begeleid en opgeleid tot professional. Daarnaast investeren we in zij-instromers (3 eerstejaars en 1 tweedejaars in 2020). De eerste kom Leren zij-instromer is inmiddels afgestudeerd en heeft een baan als leerkracht binnen onze organisatie. Verder hadden we 17 herintreders en 8 deeltijdstudenten, die naast hun opleiding tot leerkracht een deeltijdbaan als onderwijsassistent hebben.

“In plaats van medewerkers beoordelen, gaan we liever in gesprek. Vooral over talenten die iemand wil ontwikkelen en wat hij daarvoor nodig heeft.”

Anke Perey

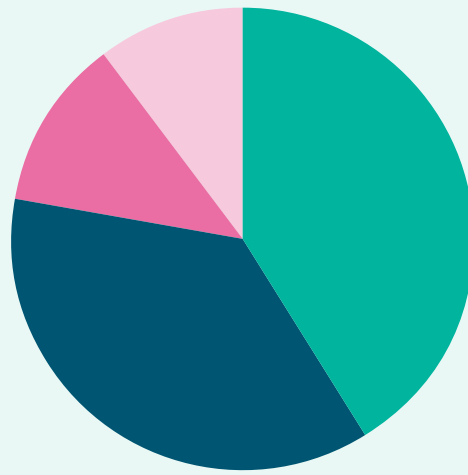
Adviseur HR

kom Leren Academie

Sinds 2018 hebben wij een eigen opleidingsinstituut: de kom Leren Academie. Deze draagt bij aan de ontwikkeling van de leer- en leefgemeenschap in transitie en biedt een effectief professionaliseringsaanbod voor alle medewerkers, waarbij we integratie van leren en werken stimuleren. Met een vast én flexibel aanbod sluiten we zowel aan op continuïteit bieden in professionaliseren als op de actuele leerbehoefte van medewerkers. Met behoeftepeilingen brengen we hun scholingswensen goed in kaart. Daarmee hebben we ook in 2020 een groot en divers aanbod gecreëerd.

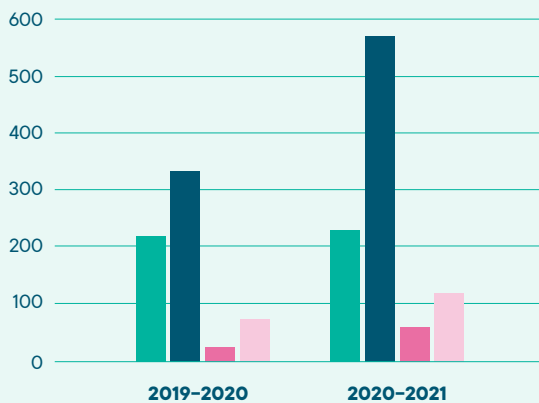
In de toekomst verfijnen we het aanbod van de kom Leren Academie steeds verder, onderzoeken we de mogelijkheden van samenwerking met collega-besturen en een verdergaande duurzame verankering van de Academie binnen ons 'leerlandschap'.

Soorten scholingen

- Workshop
- Meerdaagse
- Kwaliteitskring/PLG
- Intervisie

Academie

- Aantal deelnemers
- Aantal inschrijvingen / gevolgd traject
- Aantal scholingen
- Aantal bijeenkomsten

Met 204 deelnemers en 328 scholingsafnames is duidelijk dat we intensief in scholing en professionalisering investeren. Onze medewerkers werken graag aan hun professionalisering en wij ondersteunen, faciliteren en inspireren hen.

Impact corona op scholing

Daar waar bovenstaande cijfers absoluut laten zien dat scholing binnen kom Leren breed gedragen wordt, moeten we echter ook aantekenen dat de daadwerkelijke deelnamecijfers er anders uitzien. In 'coronajaar 2020' is een aantal scholingsmomenten niet doorgestaan vanwege de lockdown en de beperkende maatregelen. Een aantal is wel doorgestaan, maar online of in (veel) kleinere groepen. Hierdoor hebben we concessies moeten doen op het gebied van professionaliseren. Los van het daadwerkelijk inhoudelijk missen van opleiding, hebben we ook van onze medewerkers ervaren dat 'de ontmoeting missen' nog wel een groter offer was in dit jaar. Het samenkomen met collega's van andere scholen om kennis en good practices te delen, en het samen met het team van medewerkers op school stappen zetten in de school- en teamontwikkeling, wordt als een groot gemis ervaren.

5.3 Aanpak werkdruk

De overheid heeft in 2020–2021 extra gelden beschikbaar gesteld voor werkdrukverlaging binnen de scholen. Bij kom Leren besteden we die middelen aan werkpleziervershogende interventies. De inzet van die middelen bepalen we op schoolniveau. Al onze scholen hebben een plan gemaakt hoe ze deze middelen wensen te besteden. Streven is dat werkdrukverlaging voor iedereen voelbaar is en hiermee het werkplezier toeneemt. De personeelsgeleding van de MR (PMR) stuurt op schoolniveau op de juiste plannen voor het team en besluit in overleg met de schoolleider waarop de middelen ingezet worden.

Besteding werkpleziervershogende middelen schooljaar 2020–2021:

Inzet werkpleziervershogende middelen per functie	fte
Leerkracht	1,0
Vakleerkracht gym	2,6 (*)
Vakleerkracht muziek	0,7
Vakleerkracht beeldende vorming	0,4
Onderwijsassistent	6,1
Pedagogisch medewerker	0,5
Conciërge	2,7 (**)
Administratieve ondersteuning	1,3
Totaal	15,3

* waarvan 0,2 via detachering/inhuur

** waarvan 1,0 fte via inhuur

Op schoolniveau hebben we ook tal van niet-financiële maatregelen genomen, bijvoorbeeld het verminderen van de administratieve lasten door vrijroosteren van leerkrachten en het maken van keuzes over wat wel en niet te doen. In 2020 zijn de

getroffen maatregelen geëvalueerd met behulp van de enquête (effectmeting) van het Vervangingsfonds die we bij onze medewerkers hebben uitgezet. HR en de directeurs hebben deze meting geanalyseerd en best practices gedeeld. Conclusie was dat de effectmeting van het Vervangingsfonds als onvoldoende effectief is ervaren en dat de meting in 2021 op een andere wijze zal plaatsvinden. De uitkomsten van de enquête en van de analyse zullen worden meegenomen bij de beslissing over de inzet van werkpleziervershogende middelen in het volgende schooljaar. Dit is schoolafhankelijk. Aangezien met name wordt ingezet op extra personeel, is het in ieder geval belangrijk dat teams zich realiseren dat met het aannemen van personeel een keuze voor de langere termijn is en wordt gemaakt.

5.4 Wat is het beleid beheersing uitkeringen na ontslag

Het personeelsbeleid van kom Leren is erop gericht medewerkers zo goed mogelijk te begeleiden en te faciliteren in hun werkzaamheden. Het draait erom de kwaliteit van het onderwijs en functioneren te optimaliseren. Doen zich onverhoopt toch situaties voor waarin medewerkers niet (meer) kunnen voldoen aan de eisen van hun werk, dan is ons beleid dat we hen van werk naar werk begeleiden. Zo voorkomen we zoveel mogelijk de instroom in een uitkeringssituatie.

De kosten voor verplichte uitkeringen na ontslag in 2020 bedragen € 51.044. In het kader van de Wet Compensatie Transitievergoedingen is een deel van de in 2019 (en die van 2016, 2017 en 2018) betaalde transitievergoedingen door UWV in 2020 gecompenseerd. Deze vergoedingen bedroegen in 2020 € 349.473. In 2021 zijn nog bedragen van het UWV ontvangen ten bedrage van € 277.972. Hiermee zijn alle uit het verleden stammende declaraties met het UWV verrekend.

5.5 Wat waren de risico's

Welke risico's zijn in de begroting 2020 geformuleerd en wat is daarvan effectief geworden?

Wat	Risicobedrag	Effectief in 2020
<p>Nieuwe CAO Bij opmaak van de begroting waren de extra kosten voor de nog af te sluiten CAO onbekend. Ook was onbekend of deze kosten volledig zouden worden gecompenseerd door het ministerie.</p>	Niet te kwantificeren	Nieuwe CAO is van kracht geworden per 1 januari 2020. De bijbehorende stijging van personeelslasten zijn volledig door het ministerie gecompenseerd.
<p>Ziekteverzuim en interne vervangingspool Het voornaamste risico is dat er niemand voor de klas staat bij verzuim. Verder is het lastig om de interne vervangingspool te vullen vanwege het lerarentekort.</p>	Niet te kwantificeren	Het lerarentekort is in 2020 niet opgelost. Toch hebben we voldoende gekwalificeerde medewerkers gevonden. We hebben geen medewerkers ingehuurd via commerciële partijen.
<p>Transitievergoedingen Uitgekeerde transitievergoedingen worden mogelijk niet gecompenseerd door UWV.</p>	Niet te kwantificeren	Risico heeft zich in 2020 niet voorgedaan.

“Ik gaf mijn bestaan als zelfstandig ondernemer op, om voor de klas te staan. Want dat is mijn allergrootste passie: bijdragen aan de toekomst van kinderen.”

Rianne Thelen

Leerkachtondersteuner en pabostudent

HUISVESTING & FACILITAIR

“Bewegen is leuk! Dat laat ik mijn leerlingen ervaren. Ik zie het liefst dat ze na de gymles blijven bewegen. Als dat lukt, ben ik trots.”

Luc Kroese

Vakleerkracht Lichamelijke Opvoeding, IKC ZIEZO!

6.1 Reflectie op ambities uit de begroting 2020

Ambities

De wereld waarin onze leerlingen opgroeien, verandert in snel tempo. Dat komt onder andere door maatschappelijke ontwikkelingen, verdergaande digitalisering en wijzigingen in wetgeving. Om hen optimaal voor te bereiden op hun functioneren binnen die veranderende wereld investeren we flink in onze gebouwen, verduurzaming en ICT-omgeving.

Wat hebben we bereikt?

Op het gebied van huisvesting hebben we diverse projecten afgerond:

- de bouw van Integraal Kindcentrum ZIEZO!
- de verbouwing van OBS Binnenstad in het kader van onderwijskundige vernieuwingen
- de uitbreiding van OBS Broekhem
- de realisatie van een afzonderlijke locatie voor de EOA aan de Bemelergrubbe in Maastricht

Op enkele locaties hebben we vanuit duurzaamheid verbeteringen doorgevoerd:

- verbeteren van isolatie
- vervangen van traditionele verlichting door ledverlichting
- plaatsing van zonnepanelen
- waar nodig maatregelen ter verbetering van het binnenklimaat

Met het oog op veiligheid en het stimuleren van bewegen hebben we de buitenterreinen van twee scholen heringericht.

Op facilitair vlak hebben we nieuwbouw en gerenoveerde locaties van nieuw meubilair voorzien. Dit hebben we gedaan daar waar meubilair verouderd en afgeschreven was. De verdere uitrol van nieuwe touchscreens en devices heeft gestalte gekregen.

Met gemeenten hebben we overlegd over ver- en nieuwbouw en over aanpassingen in diverse locaties.

6.2 Wat hebben we gedaan op het gebied van huisvesting & facilitair

De invloed van corona

De coronapandemie had grote invloed op de benodigde faciliteiten in het onderwijs. Begin 2020, direct na het uitbreken van de pandemie, hebben wij onze scholen voorzien van de door het RIVM geadviseerde hulpmiddelen om de benodigde hygiënemaatregelen te treffen. Nog steeds zorgen wij voor collectieve aanvulling daarvan. Daarnaast maakten wij afspraken met onze schoonmaakleverancier voor dagelijkse extra desinfectiewerkzaamheden op alle locaties. Die zijn het gehele jaar uitgevoerd en worden dat nog steeds.

Door onze investeringen in hard- en software in de afgelopen jaren kon ons onderwijs tijdens de eerste lockdown (maart - mei 2020) en tijdens de tweede lockdown (december 2020 - februari 2021) soepel omschakelen naar onderwijs op afstand. Leerkrachten bleven in contact met de leerlingen en realiseerden onderwijs op afstand.

Meerjarenonderhoudsplannen

Elke locatie heeft een meerjarenonderhoudsplan (MOP). Daarin hebben we voor meerdere jaren de te verwachten noodzakelijke onderhoudsactiviteiten opgenomen en een prognose van de kosten. Hiermee garanderen we een structureel goed onderhouds- en veiligheidsniveau van onze locaties en hebben we een onderbouwde basis voor de jaarlijkse kosten. Onderwijs, wetgeving en technieken veranderen, en dus ook de eisen die wij aan onze locaties moeten stellen. De MOP's voor gebouwonderhoud zijn actueel en alle reguliere taken zijn uitgevoerd.

In alle scholen is in 2020 regulier onderhoud verricht conform de MOP's. Daarnaast zijn gedurende het jaar de benodigde kleine aanpassingen en reparaties verricht buiten het MOP om. Dit alles gebeurde deels in eigen beheer, deels door externe partijen.

(Ver)bouw

De nieuwbouw van Integraal Kindcentrum (IKC) ZIEZO! (waarin OBS De Kring en OBS De Perroen zijn samengegaan) is in 2020 afgerond. We hebben een

prachtig IKC gerealiseerd, waarin we optimaal eigentijds onderwijs kunnen bieden en (educatief) partnerschap met onze kindpartners kunnen optimaliseren.

OBS Binnenstad is in pandig uitgebreid. We hebben daarbij aandacht geschonken aan onderwijskundige aanpassingen en planmatig onderhoud. Met het oog op duurzaamheid zijn de vloer en verlichting vervangen en zijn er zonnepanelen en een warmteterugwin (WTW)-installatie met topkoeling geplaatst.

OBS Broekhem had, vanwege gestegen leerlingaantallen, ruimtegebrek. Hier hebben wij twee extra lokalen gerealiseerd.

Voor onderwijs aan onze asielzoekerskinderen in de EOA hebben wij een nieuwe locatie aan de Bemelergrubbe in Maastricht ingericht.

Buitenterreinen

Uit de jaarlijkse keuringen bleek dat op een aantal locaties onderhoud aan buitenterreinen en speeltoestellen nodig was. Naar aanleiding daarvan zijn bij OBS De Bundeling en OBS De Regenboog de buitenterreinen heringericht.

Samenwerking met gemeenten

Het is onze ambitie om te komen tot huisvesting die voldoet aan de onderwijskundige visie en bouwkundige eisen van deze tijd en van de toekomst. Daarom treden wij in overleg met gemeenten:

- Vervangen/verduurzamen van de kozijnen van OBS Binnenstad. Kunststof is, gezien de beschermde status in het stadsdeel, niet mogelijk. Samen met de welstand kijken we naar een oplossing die we in 2021 willen realiseren.
- Bij OBS De Bundeling doen we onderzoek naar de huidige stand van het pand en staat nieuwbouw op de planning.
- Voor BS Op de 10 Bunder werken we een plan uit voor uitbreiding met twee lokalen. Hiervoor is al budget ter beschikking gesteld.

- Het gebouw van BS De Keerkring voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. We onderzoeken de mogelijkheden voor renovatie, verbouw en verduurzaming.
- Voor de renovatie en verduurzaming van Kindcentrum Dynamiek is een voorbereidingskrediet toegekend.
- Ook is een voorbereidingskrediet beschikbaar voor nieuwbouw aan de Groene Loper. Kort voor het einde van het jaar is de voorkeurslocatie bekend geworden. In februari 2021 is daarover gecommuniceerd.
- De aanvraag voor nieuwbouw van OBS Berg is gehonoreerd. De plannen werken we in de komende periode uit.

Nieuw meubilair

Op enkele scholen hebben we het meubilair gedeeltelijk of geheel vervangen. De meest bijzondere projecten waren de totale (her)richting van BS Sint Gertrudis en IKC ZIEZO! Het meubilair is er hedendaags, eigentijds en kleurrijk. We hebben gekozen voor veel groepstafels en instructietafels. Sint Gertrudis kreeg veel meubilair dat bewegen stimuleert, zoals bijvoorbeeld fietsstoelen. De komende tijd vervangen we op meer locaties het meubilair.

ICT

In 2020 hebben we de reeds ingezette opwaardering van ons totale ICT-netwerk voortgezet. In 2019 is dit netwerk, in het kader van de AVG, beveiligd. In 2020 hebben we nog meer aanpassingen gedaan om ons netwerk en de software te beveiligen.

Voor de (aanpassing van) ICT-hardware hanteren we een meerjarenplanning om aan huidige en toekomstige eisen te kunnen voldoen. In 2020 hebben wij ongeveer 70 oude digiborden met beamers in klaslokalen vervangen door moderne touchscreens. In 2021 volgen de resterende vervangingen. Daarnaast hebben wij geïnvesteerd in laptops voor leerkrachten en chromebooks voor leerlingen. Waar nodig hebben we desktops en monitors vervangen.

Aanbestedingsbeleid

Bij kom Leren hebben we de richtlijnen voor aanbesteding vastgelegd in ons aanbestedingsbeleid, gebaseerd op de Aanbestedingswet 2012 voor alle aanbestedingen door (semi)publieke instellingen in Nederland. In ons aanbestedingsbeleid bepalen we de kaders voor de inkoop van leveringen, diensten en werken.

We streven naar een professioneel inkoop-en aanbestedingsbeleid, dat leidt tot rechtmatige en doelmatige inkopen. We zijn ons terdege bewust van het feit dat wij publieke middelen inzetten voor onze uitgaven. Het is dan ook van belang dat hier we efficiënt en effectief mee omgaan, gericht op een goede prijs/kwaliteitsverhouding en op het beheersen en zo mogelijk verlagen van de totale kosten voor de stichting.

In ons aanbestedingsbeleid maken we gebruik van een aanbestedingsmatrix, met grensbedragen per inkoopsoort (werken, leveringen, diensten) zoals die gelden voor de verschillende aanbestedingswijzen (enkelvoudige offerte, onderhands aanbesteden, nationaal openbaar aanbesteden, Europese onderhands aanbesteden). Vanwege transparantie, objectiviteit en mogelijke kostenreductie hebben wij de grensbedragen zeer kritisch gesteld. In 2020 hebben wij waar nodig de grensbedragen geactualiseerd, aangepast aan de marktomstandigheden.

Bij projecten waarbij ook een andere partij betrokken is, waar bijvoorbeeld een plicht tot verantwoording van toegekende subsidie geldt, hanteren wij de laagste grensbedragen uit de aanbestedingsmatrix van beide partijen.

Hoewel dit niet expliciet in de matrix is opgenomen, streven wij ernaar om meer offertes op te vragen en te vergelijken. Ook wanneer een enkelvoudige offerteaanvraag zou kunnen volstaan. We doen dit vanwege transparantie, objectiviteit en mogelijke kostenreductie.

Collectieve inkoop

Om zoveel mogelijk efficiency en financieel voordeel te genereren, sluiten we - waar mogelijk - collectieve contracten af voor alle locaties. Dat doen we uiteraard binnen de kaders van ons aanbestedingsbeleid. Dit geldt voor bijvoorbeeld energie, schoonmaak, printers/kopieerapparaten, veiligheid en beveiliging, regulier onderhoud.

- In 2020 hebben wij de (Europese) aanbesteding voor schoonmaakonderhoud teruggetrokken, omdat een passende inschrijving ontbrak. In 2021 maken we gebruik van een optiejaar met onze huidige leverancier.
- We hebben een succesvolle (Europese) aanbesteding voor de levering van meubilair in de markt gezet. Voor de looptijd van de huidige contracten hebben we goede afspraken gemaakt over prijzen, kwaliteit en garanties.
- We hebben ons aangesloten bij een collectieve aanbesteding voor energie.

In 2021 staat (opnieuw) de aanbesteding voor schoonmaakonderhoud op het programma. Net als een aantal offerterondes voor aflopende collectieve overeenkomsten van kleinere omvang.

6.3 Wat waren de risico's op het gebied van huisvesting & facilitair

Wat	Risicobedrag	Effectief in 2020
Voorziening Groot onderhoud (effect veranderende regelgeving)	Onbekend - naar verwachting tussen de € 100.000 - 300.000	De gehanteerde berekeningssystematiek is door de verlenging van de overgangperiode voor 2020 niet aangepast. Hierdoor is dit risico in 2020 niet geëffectueerd. Voor 2021 worden kosten voor groot onderhoud geactiveerd en afgeschreven.
Klimaatakkoord (mogelijke vervangingsinvesteringen in het kaders van duurzame energietransitie)	Onbekend	Risico heeft zich in 2020 niet voorgedaan.
Ontwikkeling bouwsector (gebrek aan capaciteit in de bouwsector)	Onbekend	Het gebrek aan capaciteit in de bouwsector heeft in 2020 niet geleid tot extra kosten.
Energielasten (stijgende kosten mede als gevolg van overheidsheffingen)	Onbekend	Risico heeft zich in 2020 niet voorgedaan. Energielasten vielen lager uit dan begroot (-/- € 5.000). Oorzaak: zachte wintermaanden/voorjaar.

Lucca, Dennis, Lieke, esmē
's
huisje

FINANCIËEL BELEID

De afgelopen jaren hebben we het financieel inzicht binnen onze stichting verder geoptimaliseerd. Dat vloeit voort uit het Strategisch Beleidsplan: we hebben hierin opgenomen dat het vergroten van het financieel inzicht van de schooldirecteuren belangrijk is. In 2020 hebben we dat vormgegeven met periodieke werkbezoeken van de medewerkers van de afdeling financiën aan de afzonderlijke directeuren. Samen met hen hebben we de financiële ontwikkelingen binnen hun school besproken en waar nodig bijgesteld. Alle directeuren hebben de beschikking gekregen over een online business intelligence (BI)-tool en ze zijn erin getraind om deze tool te gebruiken. Zij kunnen hiermee dagelijks de financiële mutaties inzien.

In 2020 hebben we ook onze werkprocessen geoptimaliseerd. Een voorbeeld daarvan is de verdere uitrol van ProActive als online tool voor de (digitale) verwerking van facturen, schoolkassen en -banken. Ook zijn we gestart met het beschrijven van administratieve processen (financieel, personeel en andere administratieve processen). We verwachten deze procesbeschrijvingen medio 2021 te voltooien.

Tijdens het begrotingsproces proberen we het vastgestelde beleid zoveel mogelijk te vertalen in de beleidsrijke meerjarenbegroting.

7.1 Treasury

Stichting kom Leren heeft een jaarlijkse omzet van afgerond € 25,1 miljoen en reserves van € 8,1 miljoen. Deze middelen moeten we op verantwoorde wijze beheren, zodat een goed financieel resultaat en het voortbestaan van de stichting is verzekerd. Dit wordt onder meer gewaarborgd door het treasurystatuut, een verantwoording van het treasurybeleid in het jaarverslag, en risicomijdende beleggingen.

Treasurystatuut en procuratieregeling

Ons treasurystatuut is gebaseerd op de regeling beleggen, lenen en derivaten van OCW uit 2016. Deze regeling stelt het kader waarbinnen onderwijsinstellingen hun financierings en beleggingsbeleid inrichten en organiseren. De regeling kent een aantal voorschriften en instrumenten, met als uitgangspunt dat de toegekende publieke middelen risicomijdend worden beheerd.

Het treasurystatuut is vastgesteld door de RvT en wordt uitgevoerd door het CvB. De interne volmachten voor het aangaan en/of beëindigen van verplichtingen hebben we geregeld in de procuratieregeling van onze stichting. De procuratieregeling is te raadplegen via onze website.

Beleggingen

Beleggen vraagt om de nodige expertise. Daarom hebben wij dat uitbesteed aan een professionele vermogensbeheerder, de Rabobank. De Rabobank voldoet aan alle ratingeisen die de beleidsregels voorschrijven. De bevoegdheid en beperkingen van de vermogensbeheerder zijn vastgelegd in een overeenkomst. De fondsen waarin wordt belegd, staan op naam van Stichting kom Leren. We ontvangen jaarlijks een verslag over de beleggingsportefeuille. Die wordt besproken en vastgesteld door de beheerder en het CvB.

Risico's

De risico's die verbonden zijn aan financiële posities zijn:

- **Debiteurenrisico:** het risico dat belegde middelen niet worden terugontvangen. Dit risico beperken we door liquide middelen alleen onder te brengen binnen de kaders van de regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Zo is een van de vereisten uit de regeling een hoofdsomgarantie.
- **Renterisico:** het risico niet tijdig te kunnen inspelen op ontwikkelingen in het algemene renteniveau. Dit speelt vooral bij lang vastgezette middelen. Dit risico beperken we door fondsen en einddatums van de beleggingen te spreiden.
- **Intern liquiditeitsrisico:** het risico dat teveel middelen zijn vastgezet, waardoor de organisatie niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Dit risico beperken we door het opstellen van een liquiditeitsbegroting, een passende verdeling over spaarrekeningen en beleggingen, en spreiding van einddatums van beleggingen. In het uiterste geval kunnen fondsen tussentijds worden verkocht. Maar gezien het risico op een negatief koersresultaat moeten we dit zoveel mogelijk vermijden.

Scheiden publieke en private middelen

In de administratie scheiden we publieke (overheid) en private (ouders) middelen. Het beleid met betrekking tot beleggen en belenen heeft betrekking op beide soorten middelen. Voor de waardering van effecten zijn de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving van toepassing. Eventuele koersresultaten verantwoorden we in de staat van baten en lasten.

Obligatieportefeuille per 31 december 2020 (exclusief lopende rente)

Rating	Producten	Bedrag €	Prijs	Marktwaaarde €
AAA	BNG Bank 2011/2023 3,875%	230.000	110,72 %	254.662
AAA	Credit Agricole 2019/2028 0,01%	200.000	102,47 %	204.936
AAA	DNB Boligkredit 2017/2024 0,375%	100.000	103,31 %	103.307
AAA	Ned Waterschapsbank 2011/2023 3%	230.000	110,43 %	253.996
AAA	Nederland 2013/2023 1,75%	225.000	106,35 %	239.295
AAA	Nederland 2014/2024 2%	100.000	109,78 %	109.776
AA	Autobahnen und Schnell 2010/2025 3,375%	180.000	118,54 %	213.368
AA	Finnvera 2019/2029 0,375%	150.000	105,88 %	158.820
AA	Frankrijk 2010/2026 3,5%	200.000	122,47 %	244.931
AA	Nordea Bank 2017/2027 1,125%	150.000	108,33 %	162.500
AA	Nordea Bank 2020/2027 0,5%	200.000	103,49 %	206.972
AA	OEBB Infrastructuur 2011/2021 3,625%	195.000	102,21 %	199.308
AA	Oostenrijk 2006/2037 4,15%	100.000	171,42 %	171.417
AA	Svenska Handelsbanken 2015/2022 1,125%	400.000	103,04 %	412.164
A	ABN AMRO 2013/2023 2,5%	100.000	108,02 %	108.025
A	ABN AMRO 2015/2025 1%	50.000	105,04 %	52.522
A	ABN AMRO 2019/2024 0,875%	300.000	103,35 %	310.040
A	BFCM 2017/2027 1,25%	100.000	108,37 %	108.366
A	BFCM 2018/2025 0,75%	100.000	104,04 %	104.036
A	BNP Paribas 2016/2028 1,5%	200.000	110,83 %	221.664
A	BPCE 2020/2030 0,625%	200.000	104,30 %	208.596
A	Credit Agricole 2014/2024 2,375%	100.000	108,38 %	108.384
A	Danske Bank 2016/2023 0,75%	100.000	102,36 %	102.355
A	Rabobank Nederland 2013/2023 2,375%	150.000	106,48 %	159.720
A	Rabobank Nederland 2016/2026 1,25%	250.000	107,07 %	267.683
A	Societe General 2016/2021 0,125%	100.000	100,48 %	100.482
Totaal				4.787.323

De financiële vaste activa zijn in 2020 toegenomen van € 3.338.864 naar € 4.487.534. Deze stijging wordt veroorzaakt door de aankoop in 2020 van diverse obligatieportefeuilles. De waarde van de totale beleggingsportefeuille (vastrentende waarden inclusief lopende interest en het saldo op de beleggingsrekening) bedroeg de afgelopen drie jaren:

Jaar	Totaal
2018	€ 4.787.856
2019	€ 4.900.112
2020	€ 4.990.357

- € 62.000 was bedoeld voor extra schoonmaak-, hygiëne- en desinfectieartikelen

In 2021 zetten wij beleid voort. Dat komt neer op € 15.000 per week voor extra schoonmaakrondes en ongeveer € 7.500 per maand voor hygiëne en desinfectieartikelen. Op dit moment loopt een regionale aanvraag bij het ministerie voor compenserende middelen.

De impact van corona is zonder meer voelbaar bij leerlingen en medewerkers. Daarom is er geen twijfel over de continuïteit van deze kosten in de komende jaren. In de begroting van 2021 hebben we rekening gehouden met kosten in lijn met de realisatie 2020.

7.2 Coronacrisis

 In de hoofdstukken hiervoor hebben we geschetst wat de impact van corona was op ons onderwijs, onze medewerkers, de huisvesting en facilitaire zaken. We zien een herschikking in prioritering. We hebben vooral binnen onze mogelijkheden de schouders eronder gezet.

De impact op onze bedrijfsvoering, met name onze administratieve organisatie, is beperkt gebleven. Dat komt doordat we in de voorgaande jaren, en ook nog in begin van 2020, interne beheerswerkzaamheden hadden geautomatiseerd. Dat betekende dat we die op afstand, dus vanuit thuis, konden oppakken. Onze ICT-omgeving bleek voldoende up-to-date om het onderwijs op afstand en het werken vanuit thuis voldoende te faciliteren. Uiteraard zien wij uitdagingen om die in de komende jaren up-to-date te blijven houden. Dat is nodig in een wereld waarin nieuwe ontwikkelingen elkaar snel opvolgen.

Financieel

In 2020 bedroegen de totale kosten in het kader van corona € 428.000:

- € 366.000 gaven we uit aan extra schoonmaakrondes

7.3 Allocatie van middelen

 Bestuursformatieplan
De inzet van de personele formatie per schooljaar maken we transparant in het bestuursformatieplan (BFP).

Op basis van de verwachte tellingen op 1 oktober van het komende schooljaar worden de verwachte Rijksmiddelen en overige baten berekend. Vervolgens bepalen we aan de hand van de vastgestelde Gemiddelde Personeelslast (GPL) wat de formatie per school bedraagt.

Bij de verdeling van de lumpsummiddelen voorzien we - bij de toewijzing van de middelen naar de scholen - eerst in de kosten die we bovenschools maken om de bestuurlijke verantwoordelijkheid op stichtingsniveau in te vullen. Dit zijn kosten van het bestuursbureau, kosten voor medewerkers die schooloverstijgende werkzaamheden uitvoeren, stichtingskosten voor duurzame inzetbaarheid en bovenschoolse HR-kosten. Dat laatste betreft kosten voor personele risico's, coaching en begeleiding, de kosten voor zij-instromers en alle Arbo gerelateerde kosten.

Voorafgaand aan het schooljaar stemmen we geregeld met de directeurs de beschikbare formatieruimte af en de daadwerkelijke invulling van deze ruimte.

Waarderingskader financiële continuïteit

Stichting kom Leren hanteert voor de financiële continuïteit de uitgangspunten van vermogensbeheer en budgetbeheer. Voor de korte termijn adviseert het ministerie van OCW om te kijken naar budgetbeheer. De ontwikkeling van de exploitatie van baten en lasten van zowel de scholen als bovenschools rapporteren we periodiek. De kengetallen rentabiliteit en liquiditeit volgen we binnen onze stichting kritisch in een meerjarenperspectief. De signaleringswaarden van de inspectie nemen we in acht. Bij vermogensbeheer staat de vraag centraal: wat is de kapitaalbehoefte van de stichting? We hanteren de kengetallen solvabiliteit en weerstandsvermogen om het vermogensbeheer inzichtelijk te maken.

Aan de hand van de kengetallen vermogensbeheer en budgetbeheer, kunnen we een uitspraak doen over de financiële continuïteit van kom Leren. In dit jaarverslag verantwoorden we deze kengetallen. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting van de exploitatie en de balans komen deze beleidsmatige uitgangspunten ook aan de orde. Met meerjaren kasstroomprognoses schatten we in hoe de liquiditeit zich gaat ontwikkelen en of bijsturing noodzakelijk is.

Investeringsbeleid / meerjarenonderhoud

Binnen kom Leren werken we met een meerjareninvesteringsplan voor onderwijs-leerpakket (OLP), ICT en inventaris. Deze waarden we als materiële vaste activa op de balans. De uitgangspunten voor 2020:

- De maand van aanschaf is bepalend voor het tijdstip waarop we starten met afschrijven.
- Alle investeringen boven de € 500 worden geactiveerd.
- Activering en afschrijving vindt plaats conform de met het bestuur bepaalde termijnen.

Tot en met 2020 is groot onderhoud niet geactiveerd en niet afgeschreven. Aan de hand van opgestelde MOP's van de scholen bepalen we jaarlijks de hoogte van de voorziening meerjarig onderhoud en de bijbehorende jaarlijkse dotatie.

De methodiek van de egalisatievoorziening voor groot onderhoud, zoals wij deze tot nu toe hebben toegepast, is niet meer toegestaan. Met ingang van 1 januari 2021 vindt er een stelselwijziging plaats en wordt het groot onderhoud geactiveerd en afgeschreven.

Bij activering als materiële vaste activa worden de kosten van groot onderhoud als afzonderlijk samenstellend deel van het desbetreffende actief opgenomen. Deze activering wordt dan afgeschreven voor de periode tot aan het moment dat het groot onderhoud opnieuw wordt uitgevoerd. Hierdoor is de jaarlijkse last gedurende de gehele gebruiksduur gelijk.

Rechtmatigheid en doelmatigheid

Binnen het financiële beleid zijn doelmatigheid en rechtmatigheid belangrijke thema's. Wij zien erop toe dat de gelden rechtmatig worden besteed en dat de middelen worden aangewend waar ze voor bedoeld zijn.

De ontvangen baten splitsen we in bekostiging Personeel regulier, Personeel & Arbeid inclusief werkpleziervershogende middelen, Materiële Instandhouding, Onderwijsachterstandenbeleid, Subsidie Zij-instromers en de Prestatiebox.

Aan de hand van de leerlingenaantallen van onze scholen, verdelen we deze middelen evenredig op basis van de T=0 systematiek. Dit wil zeggen dat de scholen hun bekostiging krijgen op basis van het feitelijk aantal leerlingen dat in dat schooljaar aanwezig is op school. Op deze manier krijgt elke school precies wat ze nodig heeft. We gaan ervan uit dat een begroting op schoolniveau budgetneutraal zal zijn.

Bij de opmaak van de meerjaren begroting 2021-2025 en de formatieplanning kijken we naar de allocatie van middelen.

7.4 Onderwijsachterstandsmiddelen

Ministerie
van OCW

Sinds schooljaar 2019–2020 bestaat er een nieuwe systematiek om onderwijsachterstandsmiddelen te berekenen. Het CBS bepaalt per school de ‘achterstandsscore’, op basis van diverse databestanden. De score is onder andere gebaseerd op het opleidingsniveau en het land van herkomst van ouders en eventuele schuldsaneringsproblematiek. Het ministerie van OCW bepaalt vervolgens het te ontvangen bedrag per stichting gebaseerd op deze achterstandsscore (in 2020–2021: € 493.000).

In 2020–2022 geldt een overgangsregeling. In deze periode wordt de bekostiging voor achterstandsmiddelen van de scholen, die op basis van de oude systematiek een hogere vergoeding zou hebben gekregen, stapsgewijs afgebouwd. Zo kunnen scholen wennen aan de nieuwe bekostiging. Als scholen op basis van de nieuwe systematiek een hogere bekostiging ontvangen voor onderwijsachterstandsmiddelen gaan ontvangen, wordt dat stapsgewijs verhoogd.

Per 1 oktober 2019 is de oude en nieuwe situatie door het ministerie doorgerekend. Volgens deze doorrekening bedroeg de teruggang in bekostiging in eerste instantie € 150.000.

In het voorjaar van 2020 zijn de achterstandsscores opnieuw bepaald door het CBS. Dit resulteert voor het kalenderjaar 2020 een toename van de onderwijsachterstandsmiddelen van € 49.000. De toegekende middelen om onderwijsachterstand tegen te gaan, nemen we op in de formatieplannen van de betreffende scholen. Deze scholen maken zelf de keuze hoe zij deze middelen ten behoeve van de formatie willen inzetten. Op elke school is er een aandachtsfunctionaris VVE die uit deze middelen bekostigd wordt. Sommige scholen zijn bezig met het versterken van het leesonderwijs door het intensiveren van de samenwerking met de bibliotheek. Ook wordt er op sommige scholen een cursus ‘verhogen ouderbetrokkenheid’ ingezet. Het effect van deze acties zal nog worden geëvalueerd.

Verder willen we aantekenen dat, hoewel apart toegekend, deze middelen ingezet worden om groepsgrootte en ondersteuningsvraag meer in balans te laten zijn. Kortom; om ervoor te zorgen dat de basis op orde is, waarvoor we structureel te weinig middelen ontvangen. Daar waar groepen vanuit de reguliere bekostiging te groot worden, geen onderwijsassistent kan worden toegevoegd of er eigenlijk voor gekozen zou moeten worden een (deeltijd) combinatieklas te moeten formeren, bieden deze gelden soelaas.

7.5 Risicobeheersing

De begroting 2021 is opgesteld als onderdeel van de meerjarenbegroting 2021–2025. Onze RvT heeft deze goedgekeurd op 9 december 2020.

Op twee momenten per jaar - in april en augustus - bespreken de auditcommissie van de RvT, het CvB en de afdeling financiën de financiële resultaten tot dan toe. Ook kijken ze naar de prognose voor de rest van het kalenderjaar om tijdig te kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen. Daardoor komen we op het eind van het jaar niet voor verrassingen te staan.

Met de digitale BI-tool (Tigplatform) hebben alle directeuren real-time inzicht in de financiële status van hun school. Zo kunnen ze goed volgen wat er in hun school gebeurt, waar eventueel nog ruimte is voor extra uitgaven of waar juist op moet worden bezuinigd. Het bestuursbureau ondersteunt de directeuren hierin.

De afdeling financiën heeft alle directeuren begeleid in het lezen en interpreteren van financiële informatie. Ook is uitgelegd hoe de jaarlijkse cyclus eruit ziet (van formatieplan via begroting tot jaarrekening) en welke invloed zij hierop hebben. Dit heeft geleid tot een kwaliteitsimpuls.

Alle administratieve krachten krijgen jaarlijks een training om hun financiële kennis uptodate te houden.

De begroting bestaat uit zes resultaatgebieden: algemeen, onderwijs en kwaliteit, human resources, innovatie, huisvesting en asielzoekerscentrum Maastricht & Taalklassen Heuvelland. De thema's hebben allemaal dezelfde opbouw. Eerst geven we per thema een korte algemene beschouwing over de dagelijkse gang van zaken in het komende kalenderjaar.

Daarna benoemen we per thema de highlights. Die beschrijven we aan de hand van de 4 W's:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat hebben we daarvoor begroot?
- Wat zijn de risico's?

We streven ernaar om alle middelen goed en doelmatig in te zetten. De opgebouwde algemene reserve wordt komende jaren gevormd in lijn met de notitie Vermogensbeleid. Dit betekent dat wij er nadrukkelijk voor kiezen om in de planningsperiode negatief te begroten.

7.6 Signaleringswaarde bovenmatig vermogen

In 2018 verscheen het rapport De financiële staat van het onderwijs 2017. Naar aanleiding daarvan heeft de inspectie geconcludeerd dat de reserves van onderwijsinstellingen geleidelijk toenemen. Aan de Tweede Kamer is destijds toegezegd een signaleringswaarde voor publieke reserves te ontwikkelen om handvatten aan onderwijsbesturen te kunnen geven.

Het uitgangspunt is dat onderwijsinstellingen genoeg financiële armslag moeten hebben om kwalitatief goed onderwijs te kunnen blijven geven, maar dat dat besturen niet onnodig geld moeten oppotten. Vooral in het primair en het voortgezet onderwijs zijn er besturen en samenwerkingsverbanden met een eigen vermogen dat (ruim) boven de signaleringswaarde (het normatief eigen vermogen) uitstijgt.

De inspectie benadrukt dat dit normatieve eigen vermogen geen harde norm is, maar een startpunt voor een gesprek. Een bestuur kan immers goede redenen hebben om tijdelijk meer eigen vermogen aan te houden. De inspectie gaat de signaleringswaarde gebruiken in het toezicht op de doelmatigheid. Als een bestuur een goede onderbouwing voor de hogere reserve heeft, kijkt de inspectie of en hoe het geld uiteindelijk wordt besteed. Als een goede onderbouwing ontbreekt, zal de inspectie vragen hoe het bestuur het eigen vermogen gaat afbouwen en volgen of dat ook gebeurt.

Dit gesprek over het eigen vermogen vindt niet alleen plaats bij besturen die boven de signaleringswaarde uitkomen, maar bij ieder bestuur. De hoogte van het eigen vermogen, en hoe zich dat verhoudt tot de signaleringswaarde, moet ook terugkomen in het jaarverslag. Vanaf 2020 moeten besturen zich over de hoogte van hun reserves verantwoorden aan de hand van de signaleringswaarde. Vanaf verslagjaar 2021 wordt de signaleringswaarde toegevoegd aan de digitale gegevensuitwisseling (XBRL).

Vanzelfsprekend krijgen besturen eerst tijd om de bovenmatige reserve af te bouwen. Maar als de afspraken die hierover met de individuele besturen zijn gemaakt, niet worden nagekomen - en dus geld niet doelmatig wordt besteed - dan zal de inspectie optreden. Dit zal gebeuren vanaf 2024, over het boekjaar 2023.

Bovenmatig vermogen van kom Leren

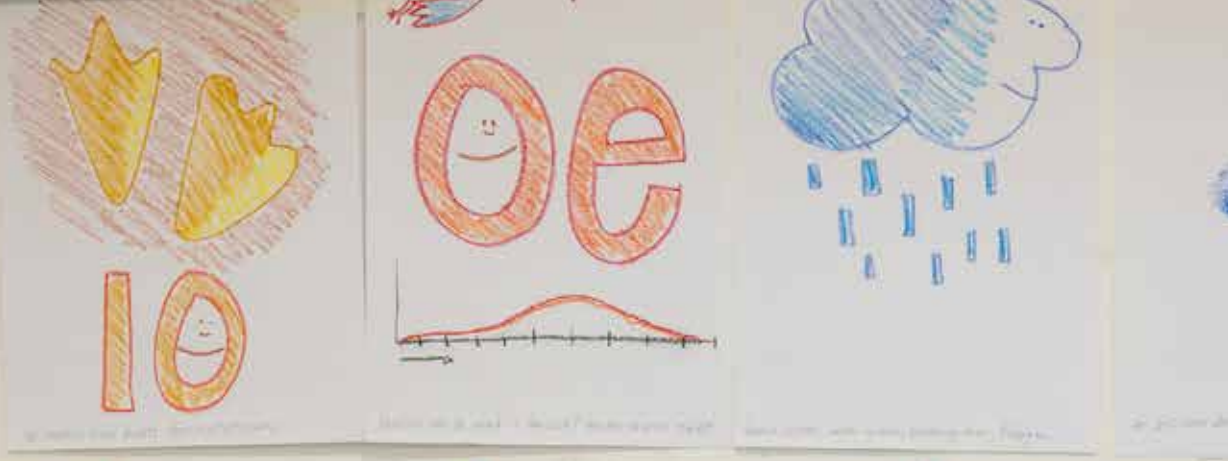
Ons mogelijk bovenmatig vermogen ultimo 2020 bedraagt € 3.138.000. In de begroting 2021 en de meerjaren begroting 2021-2025 hebben we op hoofdlijnen al aangegeven hoe wij deze middelen gaan aanwenden in de begrotingsperiode.

We gebruiken deze middelen deels voor personele trajecten, zoals extra formatie in de klassen, zij-instroomtrajecten en het optimaliseren van de kwaliteit van onderwijs. Verder zetten we ze in voor materiële trajecten, zoals het verder verduurzamen van de schoolgebouwen en investeringen in onderwijskundige vernieuwingen.

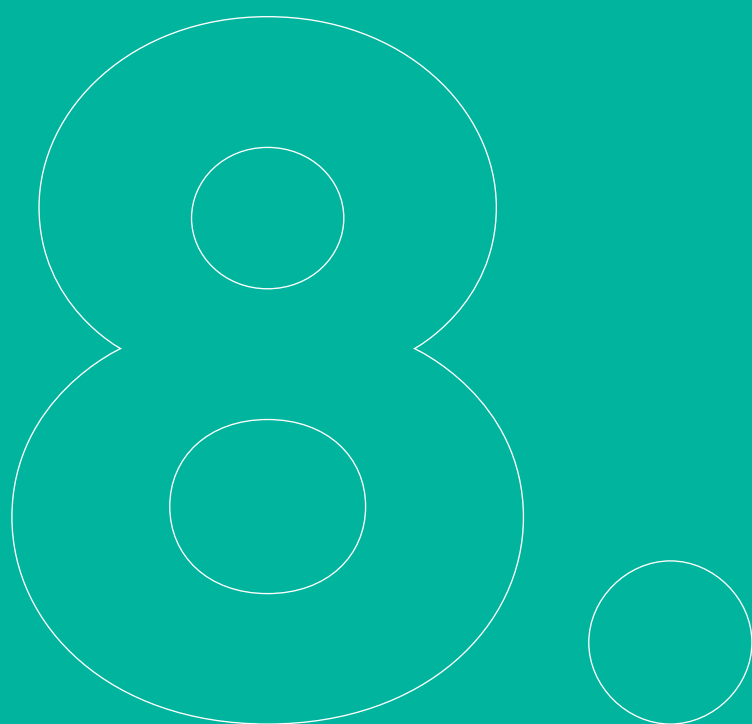

Deze trajecten kennen veelal een looptijd van twee tot drie jaar, soms zelfs langer. Om te kunnen voldoen aan de richtlijnen van de inspectie om het bovenmatige vermogen af te bouwen naar het niveau van het normatieve eigen vermogen en omdat wij zelf vinden dat we ons eigen vermogen dienen terug te brengen, moeten deze trajecten tijdig worden gestart.

De overheid maakt vanaf schooljaar 2021-2022 additioneel middelen vrij in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs om 'corona gerelateerde achterstanden' op te lossen. Hoeveel dit exact voor kom Leren gaat zijn, is nu nog niet bekend. Hoe we deze middelen vervolgens dienen mee te nemen in de berekening van het normatief eigen vermogen, is op dit moment ook nog niet duidelijk. Maar voor ons des te meer een reden om de reeds aanwezige bovenmatige reserves tijdig en verantwoord in te zetten.

ANALYSE TOEKOMSTIGE RISICO'S

8.1 Algemeen

Binnen kom Leren hebben we alle zaken goed op orde. We hebben bekwame medewerkers met passie voor het vak, die zeer betrokken zijn op elkaar, onze stichting en onze leerlingen en hun ouders. Natuurlijk kent onze bedrijfsvoering, net als elke andere organisatie, risico's. Daar verbinden we geen concrete waarden (euro's) aan. Maar we beschrijven ze wel, om vooraf rekenschap af te leggen en zodat we ze kunnen monitoren.

Risico's in bekostiging

- **Achterstandsscores:** Sinds schooljaar 2019–2020 bestaat er een nieuwe systematiek om onderwijsachterstandsmiddelen te berekenen (zie paragraaf 7.4). Het CBS bepaalt, zoals aangegeven, per school de 'achterstandsscore' op basis van diverse databestanden. Kom Leren kan deze score niet bepalen of beïnvloeden. Vanwege de privacy zijn de gegevens ook niet inzichtelijk voor onderwijsstichtingen. Hierdoor zijn de toekomstige inkomsten in dit kader niet in te schatten.
- **Jaarlijkse indexerings lumpsum:** In de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van een jaarlijkse inflatie indexerings door het ministerie. Deze indexerings kan mogelijk lager uitvallen dan de daadwerkelijke kosten. Mogelijk jaarlijks risico € 150.000.
- **Overige niet-ministeriële subsidies:** Deze subsidies staan al langer onder druk. Het risico bestaat dat deze subsidies verder worden versoberd of zelfs worden afgeschaft. Mogelijk jaarlijks risico € 200.000.

In de meerjarenbegroting wordt hier waar nodig op geanticipeerd.

8.2 Onderwijs en kwaliteit

Ons onderwijs en de kwaliteit ervan is goed. Uiteraard blijven we aandacht houden voor verdere verbeteringen die we kunnen doorvoeren en is onze ambitie ook om de kwaliteit van ons onderwijs te blijven verhogen. De financiële risico's op het gebied van onderwijs en kwaliteit laten zich lastig in harde euro's uitdrukken. De ondersteuningsbehoefte van leerlingen binnen onze stichting brengen we goed in kaart en hier doen we recht aan, binnen onze mogelijkheden. Op basis van de ervaringscijfers van afgelopen jaren schatten we voor 2021 in dat de te ontvangen middelen toereikend zullen zijn om onze interne ondersteuning te kunnen bekostigen. Met een adequate periodieke budgetbewaking kunnen we het risico tijdig signaleren en zullen we zo nodig bijsturen en middelen aanvullen.

8.3 Human resources

Een risico, weliswaar operationeel, is het ziekteverzuim en de interne vervangingspool. Het is in het belang van het onderwijs om de ontwikkelingen goed te blijven monitoren. Zeker nu corona een nog onvoorspelbare invloed heeft op het verzuimpercentage in 2021. Gezien het huidige lerarentekort is het grootste risico dat we lopen, dat er niemand voor de klas staat bij verzuim. Het wordt ieder jaar moeilijker om voldoende bevoegde leerkrachten te vinden om de interne vervangerspool te vullen. Het vervangingsfonds dekt op basis van voorgaande jaren dit risico op financieel vlak volledig af. De afgelopen jaren overstegen de kosten van vervangen niet de overeengekomen jaarlijkse premie aan het vervangingsfonds.

8.4 Innovatie

De financiële risico's op het gebied van innovatie zijn beperkt of nihil. Wel stelt de coronaproblematiek ons voor praktische en organisatorische vraagstukken binnen de kom Leren Academie.

8.5 Huisvesting en Facilitair

Risico	Risicobedrag
Ontwikkelingen in de bouwsector	€ 75.000
Inkomsten medegebruik van onze locaties	€ 30.000 - € 70.000
Afkoop huurcontract bestuurskantoor	€ 60.000

Ontwikkelingen bouwsector

Door algemene ontwikkelingen en corona staat de bouwwereld sterk onder druk. Gevolgen daarvan zijn bijvoorbeeld personeelstekorten, faillissementen en minder aanbieders. Dit kan vertragingen en prijsstijgingen betekenen.

Inkomsten medegebruik van onze locaties

Door de coronarichtlijnen liggen de activiteiten van een deel van onze medegebruikers noodgedwongen stil. Dit betekent dat wij de vergoeding voor medegebruik niet kunnen factureren en scholen dus begrote inkomsten missen. Dit betreft vooral medegebruik als de zogenaamde huiskamers, ouderenopvang, gymclubs, harmonieën, dansschool en karateschool. Het gaat niet om buitenschoolse opvang en peuteropvang. Het risicobedrag is sterk afhankelijk van de ontwikkelingen en de niet te beïnvloeden regelgeving.

Afkoop huurcontract

De huurovereenkomst voor de ruimtes van het bestuurskantoor loopt tot in 2023. Mochten we tussentijds besluiten tot het betrekken van andere huisvesting, dan geldt een afkoopsom, tenzij zich een andere huurder aandient of wij er een werven.

8.6 AZC Maastricht & Taalklassen Heuvelland

Risico	Risicobedrag
Leerlingtellingen en type leerling (eerste- of tweedejaars)	€ 8.500 per leerling

Afhankelijk van hoe lang de leerling in Nederland al onderwijs geniet (eerste- of tweedejaars), worden middelen toegekend aan onze stichting. Voor een eerstejaars leerling ontvangen we € 8.500. Stichting kom Leren kan niet beïnvloeden welke leerlingen op welk moment onderwijs volgen. Afhankelijk van het type leerling lopen we een risico van maximaal € 8.500 per leerling. Ontwikkelingen in de leerlingenaantallen worden maandelijks gemonitord.

8.7 Samenvatting toekomstige risico's

Risico	Risicobedrag	Kans
Bekostiging achterstandsmiddelen	Onbekend	Laag
Indexering bekostiging ministerie van OCW	€ 150.000	Laag
Toekenning niet-ministeriële subsidies	€ 200.000	Laag
Ontwikkelingen in de bouwsector	€ 75.000	Midden
Inkomsten medegebruik	€ 30.000 - € 75.000	Midden
Afkoop huurcontract bestuurskantoor	€ 60.000	Midden
AZC-leerlingen en type leerling (eerste- of tweedejaars)	€ 8.500 per leerling	Hoog

VERANT- WOORDING FINANCIËN (CONTINUÏTEIT)

9.1 Ontwikkelingen in meerjarenperspectief

Leerlingen

	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024	Prognose 2025
Peil-datum	01-10-2018	01-10-2019	01-10-2020	01-10-2021	01-10-2022	01-10-2023	01-10-2024
Leerling-aantallen	3.573	3.580	3.726	3.711	3.711	3.711	3.711

Ten opzichte van schooljaar 2019–2020 zien we in 2020–2021 een stijging van 146 leerlingen. Dit betekent een stijging van 4,1%. Deze stijging is enerzijds het gevolg van de opening van het regionaal AZC in Maastricht. Dit betekende een instroom van 73 AZC-leerlingen per 1 oktober 2020 (een stijging van bijna 50 leerlingen ten opzichte van 1 oktober 2019).

Anderzijds constateren wij een stijging van het aantal leerlingen op de scholen in het Heuvelland met als oorzaak onder meer diverse nieuwbouwlocaties en sluiting van overige scholen in deze regio. Ook in Maastricht laten enkele scholen een stijging van het aantal leerlingen zien. Deze scholen worden optimaal ingericht om ze zo aantrekkelijk mogelijk te maken in een regio met krimpende leerlingenaantallen. Het is goed om vast te kunnen stellen dat de geleverde inspanningen beloond worden, doordat ouders kiezen voor onze scholen.

Desondanks gaan we in de meerjarenbegroting 2021–2025 uit van een stabiel aantal leerlingen. Een stijging wordt te voorbarig geacht aangezien we actief zijn in een regio die gekenmerkt wordt door krimp.

Prognose gemiddeld aantal fte

	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024	Prognose 2025
OP	202,4	217,2	223,1	223,1	223,1	223,1	223,1
OOP	29,1	38,1	38,1	38,1	38,1	38,1	38,1
Directie	18,7	18,3	18,3	18,3	18,3	18,3	18,3
Totaal	250,2	273,6	279,5	279,5	279,5	279,5	279,5

Aangezien de inkomsten (rijksbijdragen) zijn gekoppeld aan het aantal leerlingen moet dit in balans zijn met het aantal fte's. Er wordt gewerkt met een flexibele schil van medewerkers met een contract voor bepaalde tijd. De evenwichtige balans tussen formatie en leerlingen is wezenlijk. Toename in de bezetting is te relateren aan beleidskeuzes. Denk hierbij aan de inzet van extra onderwijsassistenten vanuit het budget voor de werkdrukverlagende middelen.

Verhouding personele lasten ten opzichte van rijksbijdragen

Onderstaand de verhouding tussen de personele lasten ten opzichte van de rijksbijdragen. De inspectie hanteert < 95% als norm om te beoordelen of de continuïteit niet in gevaar is. Dat is in de begrotingsperiode 2021-2025 niet het geval.

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
83,0%	89,7%	88,2%	88,8%	88,0%	87,4%	86,9%

9.2 Financiële positie

Het financiële toezicht op de onderwijsinstellingen gebeurt onder meer aan de hand van een set kengetallen. Deze worden vergeleken met een aantal signaalwaarden, die het ministerie van OCW heeft vastgesteld. De gerealiseerde financiële kengetallen van de afgelopen twee jaren en de begrote vijf jaren van Stichting kom Leren zijn:

Kengetallen	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Signaleringsgrens
Weerstandsvermogen	0,38	0,32	0,44	0,41	0,38	0,36	0,34	< 0,05
Solvabiliteit 1	0,59	0,54	0,78	0,76	0,75	0,74	0,73	< 0,30
Solvabiliteit 2	0,82	0,80	0,80	0,79	0,78	0,77	0,76	< 0,30
Rentabiliteit	0,04	-0,05	-0,04	-0,04	-0,03	-0,02	-0,02	< 0,00
Liquiditeit	3,62	2,28	1,46	1,25	1,20	1,22	1,28	< 0,75

Het weerstandsvermogen (eigen vermogen inclusief onverdeeld resultaat / totale baten inclusief financiële baten) geeft aan in hoeverre een organisatie eventuele financiële tegenvallers op kan vangen. Het weerstandsvermogen bevindt zich de afgelopen jaren ruim boven de signaleringgrens van <0,05. Er is dus voldoende vermogen om mogelijke klappen in de toekomst op te vangen.

De solvabiliteit geeft inzicht in hoeverre in de toekomst aan de verplichtingen kan worden voldaan. Hierbij maken we onderscheid in solvabiliteit 1 (eigen vermogen / totaal vermogen) en solvabiliteit 2 (eigen vermogen plus voorzieningen) / totaal vermogen) met signaleringgrenzen van <0,30. We scoren ruim boven de signaleringgrenzen. Dit betekent dat we

voldoende eigen vermogen hebben om aan onze verplichtingen te voldoen.

De rentabiliteit (totaalresultaat / totale baten) geeft inzicht in hoeverre baten en lasten elkaar in evenwicht houden. Conform de ontwikkeling van het resultaat is de rentabiliteit tot en met 2019 steeds boven de signaleringgrens van <0,00 gebleven. Vanwege de afbouw van de het bovenmatige eigen vermogen zal de rentabiliteit in de periode 2021-2025 negatief blijven.

De liquiditeit (vlottende activa / kortlopende schulden) geeft aan in hoeverre op korte termijn aan de verplichtingen kan worden voldaan. Als signaleringgrens hanteert het ministerie <0,75. De

liquiditeit van de stichting vertoont al enkele jaren een stijgende lijn, ruim boven de signaleringsgrens. We hebben dus voldoende liquide middelen om onze schulden te betalen.

Naast bovenstaande kengetallen wordt ook de huisvestingsratio gehanteerd. Deze ratio (huisvestingslasten inclusief afschrijving gebouwen en terreinen) / totale lasten) maakt inzichtelijk of er in verhouding niet een te groot deel van de baten aan huisvesting wordt besteed, dus of er voldoende geld aan het primaire onderwijsproces wordt besteed. Onze huisvestingsratio is met 0,09 lager dan de signaleringswaarde 0,10.

Signaleringswaarde

Over de planperiode 2021–2025 is te zien dat de rentabiliteit onder nul daalt. Dit is het gevolg van de bewust negatieve exploitatieresultaten over deze periode. De andere kengetallen blijven ruim boven de signaleringsgrens in de planperiode.

Op grond van deze vastgestelde meerjaren begroting zal de signaleringswaarde voor het mogelijke bovenmatige eigen vermogen dalen. Eind 2025 bedraagt het bovenmatige eigen vermogen naar verwachting € 153.000.

9.3 Baten en lasten

Hieronder de staat van baten en lasten over 2020 inclusief meerjarenbegroting en toelichting.

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Vershil verslagjaar t.o.v. begroting	Vershil verslagjaar t.o.v. T-1
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Baten										
(Rijks)bijdragen OC&W	23.096.044	22.135.769	23.863.397	24.124.325	24.013.428	24.176.861	24.390.626	24.408.334	1.727.628	767.353
Overige overheidsbijdragen	366.572	134.040	209.496	185.430	135.680	135.680	135.680	135.680	75.456	-157.076
Overige baten	917.585	1.123.384	979.258	539.210	537.425	542.376	547.309	552.022	-144.126	61.673
Totaal baten	24.380.201	23.393.193	25.052.151	24.848.965	24.686.533	24.854.917	25.073.615	25.096.036	1.658.958	671.950
Lasten										
Personele lasten	19.159.462	19.225.327	21.396.713	21.670.677	21.518.890	21.482.294	21.525.879	21.418.819	2.171.386	2.237.251
Afschrijvingen	427.496	611.100	554.777	618.941	734.945	628.708	638.645	696.141	-56.323	127.281
Huisvestingslasten	1.735.180	1.893.535	2.322.123	1.396.332	1.247.608	1.269.355	1.288.568	1.304.623	428.588	586.943
Overige lasten	1.251.926	1.125.257	1.071.036	1.120.006	1.063.660	1.077.914	1.091.312	1.105.455	-54.221	-180.890
Leermiddelen	944.841	927.392	930.979	1.010.366	1.018.498	1.030.352	1.032.767	1.042.064	3.587	-13.862
Totaal lasten	23.518.905	23.782.611	26.275.628	25.816.322	25.583.601	25.488.623	25.577.171	25.567.102	2.493.017	2.756.723
Saldo baten en lasten	861.296	-389.418	-1.223.477	-967.357	-897.068	-633.706	-503.556	-471.066	-834.059	-2.084.773
Financiële baten en lasten										
Financiële baten	98.905	100.250	101.988	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	1.738	3.083
Financiële lasten	37.371	27.120	30.800	30.848	32.012	33.180	34.356	35.549	3.680	-6.571
Totaal financiële baten en lasten	61.534	73.130	71.188	9.152	7.988	6.820	5.644	4.451	-1.942	9.654
Resultaat baten en lasten	922.830	-316.288	-1.152.289	-958.205	-889.080	-626.886	-497.912	-466.615	-836.001	-2.075.119

Stichting kom Leren sluit 2020 af met een negatief exploitatieresultaat van € 1.152.289, terwijl in de begroting uit werd gegaan van een negatief resultaat van € 316.288. In het negatieve exploitatieresultaat zijn corona gerelateerde kosten opgenomen ten bedrage van € 428.000.

9.4 Baten

Het bevoegd gezag ontvangt personele bekostiging per schooljaar, de vergoeding voor materiële instandhouding per kalenderjaar, gebaseerd op het aantal leerlingen per 1 oktober van het voorgaande jaar. De financiële verslaggeving is gebaseerd op het kalenderjaar. Door een wijziging van het aantal leerlingen veranderen ook de baten. Om een gezond financieel resultaat te blijven realiseren, is kostenbeheersing van belang.

De realisatie wijkt op een aantal punten af van de begroting. De voornaamste afwijkingen zijn:

- Extra bekostiging 2019–2020 en 2020–2021 ad € 1,15 miljoen. Dit betreft personele groei ad € 400.000 en aanpassingen bekostiging personeel ad € 750.000 ter compensatie van gestegen loonkosten (afgesloten CAO PO 2020).
- Additionele onderwijsachterstandsmiddelen ad € 50.000.
- Bekostiging aanvullende formatie asielzoekers en vreemdelingen ad € 340.000. Deze bekostiging wordt initieel niet begroot omdat de onzekerheid met betrekking tot het al dan niet blijven van deze asielzoekers te groot is.
- Additionele inkomsten SWV passend onderwijs ad € 60.000.
- Verrekening uitkeringskosten ad € 66.000.
- Diverse kleinere subsidies vanuit het ministerie en gemeenten ad € 140.000.
- Lagere inkomsten tussenschoolse opvang (TSO) ad € 151.000. Dit vanwege de sluiting van de opvangfaciliteiten in de scholen vanwege coronapandemie.

9.5 Lasten

Kostenbeheersing is van groot belang. In de praktijk komt dat vooral neer op het tijdig aanpassen van de structurele verplichtingen aan de structurele inkomsten. Aangezien de personele lasten onze grootste kostenpost is, is sturing op de formatie het belangrijkste element in de kostenbeheersing. In onderstaand overzicht het aandeel van de personele lasten ten opzichte van de totale lasten:

Jaar	Aandeel
2018	82,4%
2019	81,3%
2020	81,3%

Het aandeel van de personele lasten ten opzichte van de totale lasten was in 2020 81,3%. Hiermee zitten we op het gemiddelde van de afgelopen jaren.

Bij de lasten wijkt de realisatie in een aantal gevallen af van de begroting. De voornaamste afwijkingen zijn:

- Inzet extra personeel en salarisverhoging (nieuwe CAO PO 2020) ad € 2.484.000. Dit is inclusief de in februari 2020 betaalde eenmalige uitkeringen van € 555.000 waarvoor reeds in 2019 middelen van het ministerie zijn ontvangen.
- Minder uitgaven overige personeelskosten ad € 290.000. Dit is vooral te zien in de posten personele risico's, coaching en begeleiding en nascholing. Oorzaak is veelal te herleiden naar de lockdownmaatregelen van de overheid.
- Lagere kosten klein onderhoud ad € 52.000. Klein onderhoud is vanwege de gedeeltelijke sluiting van de scholen vertraagd.
- Schoonmaakkosten: deze kosten zijn vanwege de voorgeschreven hygiëneprotocollen op de scholen fors toegenomen (€ 486.000).
- Overige huisvestingslasten: hierin opgenomen is de afrekening van de diverse MFA's met de gemeente Eijsden-Margraten ad € 126.000.

- Besteding private middelen door de scholen zijn met € 63.000 achtergebleven ten opzichte van de begroting mede als gevolg van de sluiting van de TSO faciliteiten van de scholen.
- Meer uitgaven OLP ad € 105.000 en lagere ICT kosten ad € 102.000. We zien dat naast de klassieke leermiddelen (boeken en schriften) ook licenties moeten worden aangeschaft om digitale lesmethoden te kunnen aanschaffen. Dit veroorzaakt de verschuiving van ICT naar OLP.

De belangrijkste verschillen van het resultaat in het verslagjaar ten opzichte van vorig verslagjaar zijn:

- Rijksbijdragen: indexering die het ministerie van OCW met terugwerkende kracht heeft berekend. Bij het opmaken van de begroting was dit nog niet bekend.
- Verrekening uitkeringskosten: bij de verrekening uitkeringskosten heeft een herrekening plaatsgevonden, waardoor dit bedrag in 2020 een bate is geworden.
- Overige subsidies ministerie van OCW: extra ontvangen subsidies lerarenbeurs, herintreders, zij-instroom en vervangingskosten schoolleiders.
- Rijksbijdragen SWV: in 2020 zijn ten opzichte van 2019 minder inkomsten vanuit het samenwerkingsverband ontvangen als gevolg van versoeringen van de bekostiging.
- Inkomsten gemeentelijke projecten: de inkomsten gemeentelijk projecten zijn beduidend minder dan in 2019, hetgeen veroorzaakt wordt doordat een eenmalige bijdrage in de materiële instandhouding ontvangen was.
- Baten niet-subsidiabel: als gevolg van de gedeeltelijke sluiting van de TSO faciliteiten zijn door veel scholen bijdragen van ouders stopgezet.
- Overige vergoedingen personeel: deze zijn hoger dan vorig jaar in verband met een ontvangst van transitievergoedingen UWV.
- Lonen en salarissen: de toename aan personele lasten kent verschillende oorzaken. De stijging van het aantal fte's en de extra kosten van de nieuw afgesloten CAO PO 2020 levert hogere salarissen op.
- Overige personele lasten:
  1. Vrijval voorziening jubilea: er heeft er in 2019 een vrijval plaatsgevonden die niet voorzien was, omdat uiteindelijk de voorziening jubilea toch te hoog werd geacht.
  2. Inhuur externen: er heeft in 2020 extra inhuur plaatsgevonden om formatieve knelpunten op te lossen.
  3. Diverse personele lasten: dit betreft de kosten voor inzet van de projectleider voor IKC ZIEZO!
- Afschrijvingslasten: er zijn meer afschrijvingslasten ten opzichte van de realisatie 2019 vanwege verdergaande investeringen in met name inventaris en apparatuur.
- Klein onderhoud: op diverse locaties is achterstallig klein onderhoud verholpen.
- Schoonmaakkosten: deze kosten zijn in 2020 fors toegenomen vanwege de voorgeschreven hygiëneprotocollen op de scholen.
- Overige lasten: als gevolg van de gedeeltelijke sluiten van de scholen in 2020 zijn met name kosten voor repro, TSO uitgaven en uitgaven voor pr en communicatie lager dan vorig verslagjaar.

9.6 Meerjarenbegroting

De belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbegroting zijn: we gaan in 2021–2025 uit van een stabilisatie van het leerlingenaantal. Een stijging is te voorbarig aangezien we actief zijn in een regio die gekenmerkt wordt door krimp. De bekostiging in de meerjarenbegroting is hierop aangepast. De jaarlijkse indexatie van de lumpsum (personele vergoedingen) bedraagt eveneens 1%.

Andere uitgangspunten voor de meerjarenbegroting zijn een indexatie van zowel de materiële uitgaven als de materiële bekostiging van 1,1% per jaar. De meerjarenbegroting laat in de planperiode bewust een negatief exploitatieresultaat zien. Op deze manier wordt het eigen vermogen gecontroleerd afgebouwd binnen de financiële kaders van het ministerie van OCW.

Daarnaast zet kom Leren in de begrotingsperiode 2021–2025 in op een aantal speerpunten:

- Goed werkgeverschap, om talent te kunnen boeien en aan ons te kunnen binden. Denk hierbij onder andere aan het investeren in talent, door scholing mogelijk te maken.
- Innovatie nog meer aanjagen in de scholen, waarbij ruimte komt voor maatwerk. We kunnen immers niet alle scholen langs dezelfde lat leggen bij de beoordeling van hun vernieuwende plannen.
- Een goede profilering als werkgever verder uitbouwen. Ophalen in de organisatie en duiden waarom je bij kom Leren wilt werken. Bovendien dit nadrukkelijker uitdragen.

Coronacrisis (COVID-19)

In het voorwoord en in paragraaf 7.2 is aandacht geschonken aan de mogelijke impact van de coronacrisis voor de stichting. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar deze paragrafen.

9.7 Financiële baten en lasten

Vanaf mei 2020 introduceerden de banken een negatieve creditrente voor tegoeden boven € 1.000.000. De negatieve creditrente op betaal-, spaar- en beleggingsrekeningen wordt door de banken in 2021 verder aangepast in verband met aanhoudende lage rentes. Voor ons betekent dit dat we op spaarrekeningen tot en met € 100.000 rente blijven ontvangen. Vanaf 1 januari 2021 geldt een negatieve creditrente van 0,5% over het saldo deel boven € 250.000.

De baten bestaan dan ook voornamelijk uit couponrente van onze beleggingen. Het verschil tussen begroting en realisatie betreft voornamelijk ongerealiseerd koersresultaat. Dit is een virtueel resultaat dat jaarlijks moet worden verantwoord, maar dat sterk afhankelijk is van de ontwikkelingen op de beurs. Het werkelijke resultaat wordt pas gerealiseerd bij verkoop van de betreffende fondsen. Door de hoofdsomgarantie van onze beleggingen is het risico uiteindelijk zeer beperkt. Dit lichten we uitgebreider toe in paragraaf 7.1 over Treasury.

9.8 Balans per 31 december 2020

De balans per 31 december 2020 is als volgt:

	Realisatie			Begroting				
	31 december 2019	31 december 2020	Mutatie in %	31 december 2021	31 december 2022	31 december 2023	31 december 2024	31 december 2025
Activa								
Vaste activa:								
- Materiële vaste activa	2.368.678	3.840.756	62%	5.405.254	6.093.537	6.613.196	7.055.737	7.442.607
- Financiële vaste activa	3.338.684	4.487.534	34%	4.579.215	3.579.215	2.579.215	1.579.215	579.215
Vlottende activa:								
- Vorderingen	1.580.420	1.884.190	19%	1.580.420	1.580.420	1.580.420	1.580.420	1.580.420
- Effecten	235.057	337.276	43%	235.057	235.057	235.057	235.057	235.057
- Liquide middelen	8.347.158	4.606.194	-45%	2.282.604	1.706.241	1.561.196	1.622.743	1.771.758
Totaal activa	15.869.997	15.155.950	-4%	14.082.550	13.194.470	12.569.084	12.073.172	11.609.057
Passiva								
Eigen vermogen (inclusief reserves)	9.294.663	8.142.374	-12%	10.970.463	10.081.383	9.454.497	8.956.585	8.489.970
Voorzieningen	3.757.734	4.011.593	7%	304.487	305.487	306.987	308.987	311.487
Langlopende schulden	10.000	10.000	0%	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Kortlopende schulden	2.807.600	2.991.983	7%	2.797.600	2.797.600	2.797.600	2.797.600	2.797.600
Totaal passiva	15.869.997	15.155.950	-4%	14.082.550	13.194.470	12.569.084	12.073.172	11.609.057

De belangrijkste mutaties in de balansposten in het verslagjaar, ten opzichte van het voorgaande jaar, zijn:

- Materiële vaste activa: de stijging in boekjaar 2020 wordt veroorzaakt doordat er meer is geïnvesteerd (conform investeringsbegroting 2020) dan op bestaande activa is afgeschreven. Investerings hebben voornamelijk plaatsgevonden op het gebied van duurzame inpandige verbouwingen, in ICT en schoolmeubilair.
- Financiële vaste activa: deze stijging wordt veroorzaakt door de aankoop van diverse obligatieportefeuilles. De verkoopwaarde van deze beleggingen zijn verantwoord onder liquide middelen (beleggersrekening).
- Liquide middelen: deze daling wordt veroorzaakt door investeringen in materiële en financiële vaste activa. Voor het verloop van de liquide middelen gedurende het verslagjaar zie paragraaf B4 van de jaarrekening.
- Eigen vermogen: deze daling is het gevolg van het negatieve exploitatieresultaat.

De belangrijkste ontwikkelingen in de meerjaren balans zijn:

- Investering in materiële vaste activa:
  1. In 2021 wordt begonnen met het activeren van het groot onderhoud.
  2. Onderwijskundige aanpassingen gebouwen (2021–2022).
  3. Verduurzaming gebouwen (2021–2025).
  4. Vernieuwen meubilair scholen (2021–2025).
  5. Coronagerelateerde investeringen; werkplekinrichting en aanpassing gebouwen (2021).
- Financiële vaste activa: om alle investering in MVA te kunnen financieren, worden de financiële activa verder afgebouwd door middel van het liquideren van diverse obligatieportefeuilles.
- Liquide middelen: door de hierboven genoemde investeringen zullen de liquide middelen in de planperiode 2021–2025 afnemen. Dit als gevolg van uitgaven bij het doen van deze investeringen.
- Eigen vermogen (inclusief reserves): dit zal in 2021 in eerste instantie toenemen als gevolg van de vrijval van de voorziening groot onderhoud én zal, zoals ook al eerdergenoemd, in de planperiode verder worden afgebouwd, omdat de stichting in de planperiode ieder jaar een negatief exploitatieresultaat laat zien.
- Voorzieningen: de voorziening groot onderhoud valt per boekjaar 2021 vrij ten gunste van het eigen vermogen als gevolg van gewijzigde regelgeving met betrekking tot het administreren van groot onderhoud door het ministerie van OCW. Kosten in het kader van groot onderhoud worden in 2021 opgenomen onder de MVA.

9.9 Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen zijn middelen om op het juiste, noodzakelijke moment te kunnen inzetten om de kwaliteit van het onderwijs, personeel en faciliteiten te garanderen. Onderstaand een overzicht per 31 december 2020 van de reserves en voorzieningen.

Reserves en voorzieningen	2020 totaal	2020 per leerling	2019 totaal	2019 per leerling
Aantal leerlingen		3.726		3.580
	€	€	€	€
Stichtingskapitaal	227	0	227	0
Algemene reserve	1.582.801	425	2.323.274	649
Bestemmingsreserves	6.559.346	1.760	6.971.162	1.947
Totaal reserves	8.142.374	2.185	9.294.663	2.596
Voorzieningen	4.011.293	1.077	3.757.734	1.050
Totaal reserves en voorzieningen	12.153.667	3.262	13.052.397	3.646

De leerlingaantallen zijn gebaseerd op de teldata 1 oktober 2020 en 1 oktober 2019.

Het saldo aan reserves en voorzieningen neemt af tot € 12,2 miljoen, met name door het negatieve exploitatieresultaat in 2020.

Het aantal leerlingen stijgt met 4,1%. Het bedrag aan reserves en voorzieningen, omgerekend per leerling, daalt met € 384 tot € 3.262.

Reserves

De algemene reserve bedraagt € 1,6 miljoen. Dit is € 425 per leerling. De bestemmingsreserves (personeel, risicofonds, innovatie, passend onderwijs en niet-subsidiabele middelen) bedraagt € 6,6 miljoen. Dit is € 1.760 per leerling. De bestemmingsreserves passend onderwijs en bijzondere aanvullende bekostiging is vanaf 2019 gevormd. Laatst genoemde bestemmingsreserve is het gevolg van de in de CAO afgesproken eenmalige uitkering die in februari 2020 aan alle medewerkers is uitgekeerd. Deze middelen zijn in december 2019 ontvangen, en als zodanig verantwoord in 2019, terwijl de uitbetaling van deze eenmalige uitkering in 2020 is verantwoord. De bestemmingreserve is ultimo 2020 daarom vervallen.

Voorzieningen

Er zijn drie personele voorzieningen: voorziening jubilea van € 196.060, een voorziening duurzame inzetbaarheid van € 35.919 en een voorziening uitkeringskosten van € 10.469.

De onderhoudsvoorziening is gebaseerd op de meerjaren onderhoudsplannen van de scholen met het doel een adequate staat van het onderhoud van de gebouwen te kunnen blijven financieren en bedraagt € 3,8 miljoen. Per 1 januari 2021 wordt alle groot onderhoud geactiveerd.

DEEL B

JAAARREKENING

2020

Inhoud / Deel B

Financiële positie	92		
Resultaat	93		
Kengetallen	94		
B1 Grondslagen voor de jaarrekening	95		
B2 Balans per 31 december 2020	101		
B3 Staat van baten en lasten 2020	103		
B4 Kasstroomoverzicht 2020	104		
B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans			
1.2 Materiële vaste activa	105		
1.3 Financiële vaste activa	106		
1.5 Vorderingen	106		
1.6 Effecten	107		
1.7 Liquide middelen	107		
2.1 Eigen vermogen	108		
2.2 Voorzieningen	109		
2.3 Langlopende schulden	111		
2.4 Kortlopende schulden	111		
Model G: verantwoorde subsidies ministerie van OC&W	112		
Gebeurtenissen na balansdatum	112		
B6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	113		
		B8 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	
		3.1 (Rijks)bijdragen OC&W	114
		3.2 Overige overheidsbijdragen	114
		3.5 Overige baten	114
		4.1 Personele lasten	115
		4.2 Afschrijvingslasten	116
		4.3 Huisvestingslasten	116
		4.4 Overige lasten	117
		4.4 Leermiddelen	117
		5 Financiële baten en lasten	117
		WNT	118
		(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten	122
		Model E: Overzicht verbonden partijen	123
		C OVERIGE GEGEVENS	
		C1 Controleverklaring	124
		Ondertekening van de jaarrekening	127
		BIJLAGE	
		D1 Gegevens over de rechtspersoon	128

Financiële positie 2020

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balans:

Vergelijkend balansoverzicht

	31-12-2020		31-12-2019	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Activa				
Materiële vaste activa	3.841	25,3%	2.369	14,9%
Financiële vaste activa	4.488	29,6%	3.339	21,0%
Vorderingen	1.884	12,4%	1.580	10,0%
Effecten	337	2,2%	235	1,5%
Liquide middelen	4.606	30,5%	8.347	52,6%
	15.156	100,0%	15.870	100,0%
Passiva				
Eigen vermogen	8.142	53,7%	9.295	58,5%
Voorzieningen	4.012	26,5%	3.758	23,7%
Langlopende schulden	10	0,1%	10	0,1%
Kortlopende schulden	2.992	19,7%	2.807	17,7%
	15.156	100,0%	15.870	100,0%

Resultaat

Het resultaat over 2020 bedraagt -/- € 1.152.289 t.o.v. € 922.830 over 2019.

De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Baten			
(Rijks)bijdragen ministerie van OC&W	23.863	22.136	23.096
Overige overheidsbijdragen	210	134	366
Overige baten	979	1.123	918
Totaal baten	<u>25.052</u>	<u>23.393</u>	<u>24.380</u>
Lasten			
Personele lasten	21.396	19.225	19.159
Afschrijvingslasten	555	611	428
Overige lasten	4.324	3.946	3.932
Totaal lasten	<u>26.275</u>	<u>23.782</u>	<u>23.519</u>
Saldo baten en lasten	<u>-1.223</u>	<u>-389</u>	<u>861</u>
Financiële baten en lasten			
<i>Saldo financiële baten en lasten</i>	71	73	62
Resultaat baten en lasten	<u><u>-1.152</u></u>	<u><u>-316</u></u>	<u><u>923</u></u>

Kengetallen

Met de kengetallen kan de financiële toestand van de stichting worden beoordeeld en gemeten. De kengetallen geven de toestand op 31 december weer. Er is dus sprake van een momentopname.

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Liquiditeit <i>(vlottende activa/kortlopende schulden)</i>	2,28	3,62
Solvabiliteit 1 <i>(eigen vermogen (excl. Voorzieningen) / totaal passiva)</i>	0,54	0,59
Solvabiliteit 2 <i>(eigen vermogen (incl. Voorzieningen) / totaal passiva)</i>	0,80	0,82
Rentabiliteit <i>(saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten)</i>	-0,05	0,04
Weerstandvermogen <i>(eigen vermogen / totale baten)</i>	0,32	0,38
Personele lasten / totale lasten	0,81	0,81
Materiële lasten / totale lasten	0,19	0,19
Huisvestingsratio <i>(huisvestingslasten inclusief afschrijving gebouwen & terreinen) / totale lasten)</i>	0,09	0,07

B1 Grondslagen voor de jaarrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

Stichting kom Leren is het bevoegd gezag en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van primair onderwijs in de regio Maastricht en Heuvelland.

1.2 Continuïteit

Het eigen vermogen van stichting kom Leren bedraagt per 31 december 2020 € 8.142.374 positief. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

1.2.1 Corona

Stichting kom Leren heeft in het boekjaar 2020 te kampen gehad met de gevolgen van het coronavirus. Dit heeft voor kom Leren geresulteerd in een toename van additionele schoonmaakkosten en preventief hygiënische materialen. De hoogte van deze additionele kosten heeft de continuïteit van de stichting niet beïnvloed. In het verleden hebben wij financiële buffers opgebouwd. Deze buffer tezamen met de door de overheid toegezegde steun zorgt ervoor dat de continuïteit in de toekomst gewaarborgd blijft. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

1.3 Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting kom Leren is feitelijk gevestigd op Oranjeplein 201, 6224 KV te Maastricht en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 59649097.

1.4 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van stichting kom Leren zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.5 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van stichting kom Leren en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.6 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2. Algemene grondslagen

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Indien noodzakelijk voor vergelijkingsdoeleinden zijn enkele vergelijkende cijfers aangepast. Dit heeft echter geen invloed op het vermogen en/of resultaat.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.1 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag op het moment van activering. Dit bedrag wordt verwerkt als onderdeel van de boekwaarde van het actief waartegenover voor het gehele bedrag een voorziening wordt gevormd.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

3.2 Financiële vaste activa

3.2.1 Effecten

De effecten opgenomen onder de financiële vaste activa en de vlottende activa, voor zover deze betrekking hebben op de handelsportefeuille of met betrekking tot eigen-vermogensinstrumenten buiten de handelsportefeuille, worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument, of met behulp van waarderingsmodellen en waarderings technieken. Hierbij wordt gebruikgemaakt van recente gelijksoortige 'at arm's length'-transacties, van de DCF-methode (contante waarde van kasstromen) en/of van optiewaarderingsmodellen, rekening houdend met specifieke omstandigheden.

3.2.2 Overige effecten

De waarderingsgrondslagen van de overige effecten opgenomen onder de financiële vaste activa zijn gelijk aan de waarderingsgrondslagen voor de effecten onder de vlottende activa. Daarom wordt hiervoor verwezen naar de paragraaf Effecten.

3.3 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante

waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.4 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder langlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.5 Eigen vermogen

3.5.1 Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

3.5.2 Overige bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve personeel (voorheen P&A - beleid) is bedoeld als reserve voor personele uitgaves in de toekomst, die niet uit de dan toegekende subsidies kunnen worden betaald.

De bestemmingsreserve risicofonds is gevormd met als doel de kosten van toekomstige personele risico's op te vangen.

De bestemmingsreserve Innovatie is gevormd om de kosten ten laste van deze bestemmingsreserve te brengen die zijn opgenomen in het Innovatieplan.

3.6 Voorzieningen

3.6.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

3.6.2 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties ad 1% (2019: 1%) als disconteringsvoet gehanteerd. Door de verlaging van de rente afgelopen jaren is er besloten om ook de rekenrente te verlagen naar 1%.

3.6.3 Voorziening groot onderhoud gebouwen

Per 1 januari 2019 zijn de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ) veranderd met betrekking tot de berekeningswijze van de voorziening groot onderhoud. De Richtlijnen voor de jaarverslaggeving gaan nu uit van het gelijkmatig opbouwen van de voorziening groot onderhoud per gebouw én per onderhoudscomponent tussen de momenten van het uitvoeren van het groot onderhoud

(onderhoudscyclus). Tot 1 januari 2019 werd door schoolbesturen voor de bepaling van de hoogte van de onderhoudsvoorziening veelal het egalisatieprincipe gehanteerd, waarin de totale onderhoudskosten gelijkelijk over de jaren verdeeld werden gedurende de gehele looptijd van het onderhoudsplan.

Voor de verslagjaren 2018 tot en met 2020 is een overgangsregeling afgesproken, waarin schoolbesturen de hoogte van de voorziening nog op de oude manier mogen bepalen. In 2021 wordt naar verwachting door de RJ werkgroep nadere richtlijnen verschaft over de juiste berekeningssystematiek van de voorziening groot onderhoud voor het verslagjaar 2021. De overgangsregeling die in 2019 is geïntroduceerd in verband met verwerking van de voorziening groot onderhoud wordt tot en met boekjaar 2022 verlengd.

3.7 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde. De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van

het boekjaar verantwoord in de jaarrekening. Per 31 december 2020 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 93,2%.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

4.2 Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OC&W/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OC&W/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geormerkte OC&W-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OC&W-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OC&W-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoordt in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet

bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

4.3 Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.4. Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OC&W/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.5 Personeelsbeloningen

4.5.1 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

4.5.2 Pensioenen

Stichting kom Leren heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

4.6 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.7 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

5.1. Rente- en kasstroomrisico

Stichting kom Leren loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt Stichting kom Leren risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Stichting kom Leren risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

B2 Balans per 31 december 2020 na resultaatbestemming

Activa	2020		2019	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Materiële vaste activa				
Verbouwingen (onderwijskundige vernieuwingen)	1.214.050		-	
Inventaris en apparatuur	2.207.307		1.960.792	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	419.399		407.886	
		3.840.756		2.368.678
Financiële vaste activa				
Effecten		4.487.534		3.338.684
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	63.554		308.948	
Ministerie van OC&W	1.170.529		984.238	
Overige vorderingen en overlopende activa	650.107		287.234	
		1.884.190		1.580.420
Effecten (kortlopend)		337.276		235.057
Liquide middelen				
Kas	4.597		8.433	
Tegoeden op bankrekeningen	4.601.597		8.338.725	
		4.606.194		8.347.158
TOTAAL ACTIVA		15.155.950		15.869.997

Passiva	2020		2019	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Bestuursvermogen	227		227	
Algemene reserve	1.582.801		2.323.274	
Bestemmingsreserves (publiek en privaat)	6.559.346		6.971.162	
		8.142.374		9.294.663
Vorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	3.769.145		3.468.747	
Overige voorzieningen	242.448		288.987	
		4.011.593		3.757.734
Langlopende schulden				
Schulden aan kredietinstellingen		10.000		10.000
Kortlopende schulden				
Crediteuren	537.061		395.922	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	977.161		847.641	
Schulden terzake van pensioenen	269.000		246.707	
Overige kortlopende schulden	315.883		538.750	
Overige overlopende passiva	892.878		778.580	
		2.991.983		2.807.600
TOTAAL PASSIVA		15.155.950		15.869.997

B3 Staat van Baten en Lasten 2020

	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
	€	€	€
Baten			
(Rijks)bijdragen ministerie van OC&W	23.863.397	22.135.769	23.096.044
Overige overheidsbijdragen	209.496	134.040	366.572
Overige baten	979.258	1.123.384	917.585
Totaal baten	<u>25.052.151</u>	<u>23.393.193</u>	<u>24.380.201</u>
Lasten			
Personele lasten	21.396.713	19.225.327	19.159.462
Afschrijvingslasten	554.777	611.100	427.496
Huisvestingslasten	2.322.123	1.893.535	1.735.180
Overige lasten	1.071.036	1.125.257	1.251.926
Leermiddelen	930.979	927.392	944.841
Totaal lasten	<u>26.275.628</u>	<u>23.782.611</u>	<u>23.518.905</u>
Saldo baten en lasten	<u>-1.223.477</u>	<u>-389.418</u>	<u>861.296</u>
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	101.988	100.250	98.905
Financiële lasten	30.800	27.120	37.371
Saldo financiële baten en lasten	<u>71.188</u>	<u>73.130</u>	<u>61.534</u>
Resultaat baten en lasten	<u><u>-1.152.289</u></u>	<u><u>-316.288</u></u>	<u><u>922.830</u></u>

B4 Kasstroom 2020

	2020		2019	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		-1.223.477		861.296
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	546.710		427.496	
Mutaties voorzieningen	253.859		200.563	
		<u>800.569</u>		<u>628.059</u>
Verandering in vlottende middelen				
• Vorderingen	-303.769		-200.269	
• Effecten	-1.095		-67.063	
• Kortlopende schulden	184.383		424.384	
		-120.481		157.052
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-543.389		1.646.407
Ontvangen interest	75.726		98.905	
Betaalde interest	-30.800		-37.371	
		<u>44.926</u>		<u>61.534</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		-498.463		1.707.941
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-2.026.855		-959.079	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	8.067		-	
Investerings financiële vaste activa	-1.886.052		-	
Desinvesteringen financiële vaste activa	662.340		1.240.531	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-3.242.500		281.452
Overige balansmutaties		-		10.000
Mutatie liquide middelen		-3.740.964		1.999.392
Beginstand liquide middelen	8.347.158		6.347.766	
Mutatie liquide middelen	-3.740.964		1.999.392	
Eindstand liquide middelen		4.606.194		8.347.158

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2020

Activa

Vaste activa

31-12-2020

31-12-2019

€

€

1.2 Materiële vaste activa

Verbouwingen (onderwijskundige vernieuwingen)	1.214.050	-
Inventaris en apparatuur	2.207.307	1.960.792
Leermiddelen	406.760	390.483
Vervoermiddelen	12.639	17.403

3.840.756**2.368.678**

	Verbouwingen (onderwijskundige vernieuwingen)	Inventaris en apparatuur	Leermiddelen	Vervoer- middelen	Totaal
<i>Boekwaarde 31-12-2019</i>		€	€	€	€
Aanschafwaarde	-	4.678.167	569.099	23.819	5.271.085
Cumulatieve afschrijvingen	-	-2.717.375	-178.616	-6.416	-2.902.407
	-	1.960.792	390.483	17.403	2.368.678
<i>Mutaties</i>					
Investerings	1.228.866	701.539	96.450	-	2.026.855
Afschrijvingen	-14.816	-455.024	-72.106	-4.764	-546.710
Desinvesteringen	-	-	-12.665	-	-12.665
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	4.598	-	4.598
	1.214.050	246.515	16.277	-4.764	1.472.078
<i>Boekwaarde 31-12-2020</i>					
Aanschafwaarde	1.228.866	5.379.706	652.884	23.819	7.285.275
Cumulatieve afschrijvingen	-14.816	-3.172.399	-246.124	-11.180	-3.444.519
	1.214.050	2.207.307	406.760	12.639	3.840.756

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair, inventaris en ICT middelen.

Duurzame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven de € 500.

Er heeft een kleine herrubricering plaats gevonden betreffende OLP innovatie, deze was vorig jaar per abuis gerubriceerd onder inventaris en apparatuur, maar staat nu correct onder leermiddelen

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Verbouwingen (onderwijskundige vernieuwingen)	20 jaar
Inventaris en apparatuur	3 tot 20 jaar
Leermiddelen	5 tot 10 jaar
Vervoermiddelen	5 jaar

1.3 Financiële vaste activa

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€

Effecten	4.487.534	3.338.684
----------	------------------	------------------

<u>Omschrijving</u>	Boekwaarde 1-1-2020	Mutaties 2020	Boekwaarde 31-12-2020	
€	+	-	€	
€	€	€	€	
Obligaties	3.338.684	1.612.528	-463.678	4.487.534
	3.338.684	1.612.528	-463.678	4.487.534

Vlottende activa

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€

1.5 Vorderingen

Debiteuren	26.823	43.882
Debiteuren gemeenten	36.731	265.066
Ministerie van OC&W	1.170.529	984.238

Overige vorderingen

Overige subsidies gemeenten inzake huisvesting *	327.423	-
Overige vorderingen gemeenten	19.196	50.721
<i>Totaal overige vorderingen</i>	346.619	50.721

** dit betreft de volgende huisvestingsprojecten:
ZIEZO!*

	327.423	-
--	---------	---

Overige overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten	284.496	202.376
Debiteuren transitoria	18.992	34.137
<i>Totaal overlopende activa</i>	303.488	236.513

Totaal vorderingen

	1.884.190	1.580.420
--	------------------	------------------

1.6 Effecten (kortlopend)

Omschrijving	Boekwaarde	Mutaties		Boekwaarde
	1-1-2020	2020		31-12-2020
		+	-	
	€	€	€	€
Obligaties	195.452	299.789	-195.452	299.789
Opgelopen rente	39.605	37.487	-39.605	37.487
	235.057	337.276	-235.057	337.276

1.7 Liquide middelen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Kassen	4.597	8.433
Tegoeden op bankrekeningen	4.601.597	8.338.725
	4.606.194	8.347.158

Passiva	31-12-2020	31-12-2019	
	€	€	
2.1 Eigen vermogen			
Stichtingskapitaal	227	227	
Algemene reserve	1.582.801	2.323.274	
Bestemmingsreserves	6.559.346	6.971.162	
	<u>8.142.374</u>	<u>9.294.663</u>	
	Saldo	Bestemmings-	Saldo
	31-12-2019	resultaat	31-12-2020
	€	€	€
Stichtingskapitaal	227	-	227
Algemene reserve	2.323.274	-740.473	1.582.801
Bestemmingsreserves publiek			
Bestemmingsreserve personeel	5.424.427	-389.827	5.034.600
Bestemmingsreserve risicofonds	318.902	-12.375	306.527
Bestemmingsreserve innovatie	245.191	188.105	433.296
Bestemmingsreserve passend onderwijs	157.208	288.334	445.542
Bestemmingsreserve bijzondere aanvullende bekostiging	354.620	-354.620	-
Bestemmingsreserves privaat			
Bestemmingsreserve niet-subsidiabel	470.814	-131.433	339.381
Totaal bestemmingsreserves	<u>6.971.162</u>	<u>-411.816</u>	<u>6.559.346</u>
Totaal Eigen vermogen	<u>9.294.663</u>	<u>-1.152.289</u>	<u>8.142.374</u>

De bestemmingsreserve personeel is bedoeld als reserve voor personele uitgaves in de toekomst, die niet uit de dan toegekende subsidies kunnen worden bekostigd.

De bestemmingsreserve risicofonds is gevormd met als doel de kosten van toekomstige personele risico's op te vangen.

De bestemmingsreserve innovatie is gevormd om de kosten ten laste van deze bestemmingsreserve te brengen die zijn opgenomen in het Innovatieplan.

De bestemmingsreserve passend onderwijs is gevormd om toekomstige uitgaven in het kader van passend onderwijs te bekostigen.

De bestemmingsreserve bijzondere aanvullende bekostiging is gevormd om de eenmalige loonkosten in februari 2020 die voortvloeien uit de CAO-onderhandelingen te bekostigen.

De bestemmingsreserve niet-subsidiabel is gevormd met als doel de kosten van toekomstige buitenschoolse activiteiten op te vangen.

2.2 Voorzieningen

			<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>	
			€	€	
Onderhoudsvoorziening			3.769.145	3.468.747	
Overige voorzieningen			242.448	288.987	
			<u>4.011.593</u>	<u>3.757.734</u>	
	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo
	31-12-2019	2020	2020	2020	31-12-2020
	€	€	€	€	€
Onderhoudsvoorziening	3.468.747	500.000	-199.602	-	3.769.145
Overige voorzieningen					
Voorziening jubilea	252.831	25.000	-81.771	-	196.060
Voorziening duurzame inzetbaarheid	36.156	-	-	-237	35.919
Voorziening uitkeringskosten	-	10.469	-	-	10.469
Totaal voorzieningen	<u>3.757.734</u>	<u>535.469</u>	<u>-281.373</u>	<u>-237</u>	<u>4.011.593</u>

De onderhoudsvoorziening betreft een egalisatievoorziening gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan. Voor verdere details wordt verwezen naar de grondslagen.

De voorziening voor jubilea wordt bij opmaak van de begroting voorafgaand aan het kalenderjaar beoordeeld en berekend op basis van de op balansdatum bestaande aanspraken.

Gebaseerd op:

- Leeftijd per medewerker.
- Gehele personeelsbestand.
- Jaren dienstverband per medewerker.
- Omvang dienstbetrekking.
- Jubileum bij 25-jarige diensttijd: 50% gratificatie, bij 40-jarige diensttijd: 100%.
- Gratificatie berekend op individuele salarisgegevens rekening houdend met verwachte gemiddelde salarisstijging op lange termijn en een verdisconteringsvoet.

- Berekening tegen contante waarde.
- Rekening houdend met een blijfkans.

De voorziening duurzame inzetbaarheid is gevormd ter financiering van opgebouwde rechten in het kader van duurzame inzetbaarheid.

De voorziening uitkeringskosten is gevormd om de toekomstige inhoudingen door het ministerie van OC&W in verband met uitkeringskosten te kunnen financieren.

Onderverdeling voorzieningen	<u>< 1 jaar</u>	<u>1 - 5 jaar</u>	<u>> 5 jaar</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€	€
Onderhoudsvoorziening	734.205	1.733.961	1.300.979	3.769.145
Overige voorzieningen				
Voorziening jubilea	31.424	59.728	104.908	196.060
Voorziening duurzame inzetbaarheid	-	35.919	-	35.919
Voorziening uitkeringskosten	10.469	-	-	10.469
Totaal voorzieningen	<u>776.098</u>	<u>1.829.608</u>	<u>1.405.887</u>	<u>4.011.593</u>

2.3 Langlopende schulden

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	<u>10.000</u>	<u>10.000</u>

Dit betreft een bankgarantie. Tot en met 2019 werd deze bankgarantie verantwoord onder de liquide middelen, maar inmiddels is deze post opgenomen onder de langlopende schulden.

2.4 Kortlopende schulden

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
Crediteuren	537.061	395.922
Belastingen en premies sociale verzekeringen	977.161	847.641
Schulden terzake van pensioenen	269.000	246.707
Overige kortlopende schulden	315.883	538.750
Overlopende passiva	892.878	778.580
	<u>2.991.983</u>	<u>2.807.600</u>

Specificatie overige kortlopende schulden

Overige subsidies gemeenten inzake huisvesting*	25.818	339.018
Overige subsidies gemeenten	259.293	48.000
Overige projecten	17.745	108.711
Netto salaris	13.027	43.021
	<u>315.883</u>	<u>538.750</u>

* dit betreft de volgende huisvestingsprojecten:

Taalklas asielzoekers	25.818	-
Noodlokaal	-	8.457
ZIEZO!	-	330.561

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	€	€
<i>Specificatie overlopende passiva</i>		
Overige subsidies ministerie van OC&W studieverlof/lerarenbeurs	12.697	18.542
Overige subsidies ministerie van OC&W vervanging schoolleiders	78.400	62.720
Overige subsidies ministerie van OC&W zij-instroom	35.000	-
Vakantiegeld reservering	674.715	617.243
Crediteuren transitoria	21.115	51.888
Overige overlopende passiva	70.951	28.187
	<u>892.878</u>	<u>778.580</u>

Model G: verantwoording subsidies ministerie van OC&W

Bestuur: **42669** Brinnr: **cumulatief**

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Subsidie voor studieverlof/lerarenbeurs	DL/B/110284	18-05-09	nee
Subsidie zij-instroom	VO/1091439	13-04-17	nee

Gebeurtenissen na balansdatum

De voorziening groot onderhoud valt vrij in boekjaar 2021 ten gunste van het eigen vermogen.

Groot onderhoud wordt vanaf 2021 geactiveerd en afgeschreven onder de materiële vaste activa.

B6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Dienstverleningscontracten en/of leasecontracten

Balanz Facilitair, schoonmaak, verlengd tot en met 31-12-2020, tegen dezelfde condities als voorheen, voor een jaarbedrag van ca. € 363.000 incl. BTW. Optiejaar 2021 gelicht en verlengd tot 31-12-2021. Daarnaast zijn er met Balanz aanvullende afspraken gemaakt met betrekking tot de extra kosten voor desinfectiemaatregelen in 2021. De hiermee gepaard gaande kosten bedragen € 600.000 op jaarbasis.

Met **Canon Nederland BV**, print- en kopieerapparatuur, is in 2019 een nieuw leasecontract afgesloten (via Europese aanbesteding) voor de duur van 6 jaar. Het jaarbedrag bedraagt ca. € 47.000 incl. BTW. De eerst volgende prijsverhoging gaat pas in in 2022.

Met **ONS Onderwijsbureau**, administratieve dienstverlening, is m.i.v. 01-04-2017 een contract voor onbepaalde tijd aangegaan. Het jaarbedrag bedraagt ca. € 350.000 incl. BTW. In dit bedrag zitten tevens de maandelijkse licentiekosten.

Met **Heutink** is op 01-11-2020 een nieuw contract voor levering meubilair afgesloten (via Europese aanbesteding) voor de duur van 4 jaar. Jaarbedrag afhankelijk van gedane aanschaffingen.

ParnasSys (leerlijn - schoolplan): deze kosten bedragen € 30.000 per jaar. Duur is voor onbepaalde tijd met een wederzijds recht van opzegging, waarbij een opzegtermijn van 6 maanden in acht wordt genomen.

Huurcontracten

Lemarel, huurcontract bestuursbureau, tot en met 14-03-2023, voor een jaarbedrag van ca. € 54.000.

Huur lokalen

Bemelergrubbe

Ingaande op 1 oktober 2020 t/m 30 september 2024 voor een maandbedrag van € 2.900.

Broekhem

Ingaande op 4 november 2020 t/m 31 juli 2021 voor een maandbedrag van € 840.

MIK – Gemeente Maastricht (locatie ZIEZO!)

Van 1 augustus 2020 t/m 31 juli 2030 voor een jaarbedrag van € 21.000.

Servatius (La Belettsa – MBS De Poort)

Voor een jaarbedrag van € 7.000. Looptijd: onbepaalde tijd met een jaarlijks wederzijds recht van opzegging.

Gemeente Maastricht (locatie Nutsschool)

Voor een jaarbedrag van € 11.500. Looptijd: onbepaalde tijd met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden.

B8 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2020

Baten	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
	€	€	€
3.1 (Rijks)bijdragen ministerie van OC&W			
Rijksbijdrage personeel	16.492.077	15.176.075	16.010.633
Rijksbijdragen MI	2.988.092	2.937.919	2.873.463
Rijksbijdragen P&A-beleid	3.279.132	3.107.866	3.042.233
Verrekening uitkeringskosten	66.175	-	-40.552
Overige subsidies ministerie van OC&W	85.112	22.400	11.098
Doorbetalen rijksbijdragen SWV	952.809	891.509	1.199.169
Totaal (Rijks)bijdrage ministerie van OC&W	<u><u>23.863.397</u></u>	<u><u>22.135.769</u></u>	<u><u>23.096.044</u></u>

Rijksbijdrage personeel

Het verschil tussen begroting en de vergelijkende cijfers 2019 ten opzichte van de realisatie 2020 wordt veroorzaakt door de indexerings die OC&W met terugwerkende kracht heeft berekend. Bij het opmaken van de begroting was deze nog niet bekend.

Verrekening uitkeringskosten

Bij de verrekening uitkeringskosten heeft een herrekening plaats gevonden, waardoor dit bedrag in 2020 een bate is geworden.

Overige subsidies ministerie van OC&W

Overige subsidies betreft de subsidie lerarenbeurs, herintreders, zij-instroom en vervangingskosten schoolleiders.

3.2 Overige overheidsbijdragen

Gemeentelijke vergoeding schoolbegeleiding	96.000	48.000	-
Gemeentelijke bijdrage gymzalen	8.130	-	-
Inkomsten gemeentelijke projecten	105.366	86.040	366.572
Totaal overige overheidsbijdragen	<u><u>209.496</u></u>	<u><u>134.040</u></u>	<u><u>366.572</u></u>

Gemeentelijke vergoeding schoolbegeleiding

De gemeentelijke vergoeding schoolbegeleiding is het dubbele van de begroting. Dit komt omdat de vergoeding over 2019 als schuld was opgenomen, maar uiteindelijk ontstond er geen terugbetalingsverplichting. De schuld is vrijgevallen ten gunste van boekjaar 2020.

Inkomsten gemeentelijke projecten

De inkomsten gemeentelijke projecten zijn beduidend minder dan in 2019, hetgeen veroorzaakt wordt doordat in 2019 een éénmalige bijdrage in de MI ontvangen was.

3.5 Overige baten

Verhuur onroerende zaken	180.577	160.908	183.188
Detachering personeel	86.263	75.967	76.145
Baten niet- subsidiabel	84.442	245.772	329.578
Overige vergoedingen personeel	505.009	479.737	136.273
Inkomsten overige projecten	94.111	130.000	144.699
Overige	28.856	31.000	47.702
Totaal overige baten	<u><u>979.258</u></u>	<u><u>1.123.384</u></u>	<u><u>917.585</u></u>

Overige vergoedingen personeel

Deze zijn hoger dan vorig jaar i.v.m. de ontvangst van diverse transitievergoedingen UWV.

Lasten	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
4.1 Personele lasten			
Lonen en salarissen	20.750.387	18.292.393	18.526.999
Vrijval voorziening jubilea	-37.250	-	-157.055
Dotatie voorziening jubilea	25.000	25.000	35.000
Dotatie voorziening duurzame inzetbaarheid	-	-	36.156
Dotatie voorziening uitkeringskosten	10.469	-	-
Inhuur externen/inhuur uitzendkrachten	478.199	424.765	421.257
Nascholing	226.944	265.120	274.158
Studiedag / ontmoetingsdag	3.649	20.000	8.297
Reis- en verblijfskosten	164.594	101.782	158.256
Vergoeding Raad van Toezicht	45.220	50.000	34.320
Bedrijfsgezondheidszorg	101.686	75.000	123.520
Kantinekosten	27.828	30.000	30.657
Representatiekosten personeel belast WKR forfait	121.726	77.803	74.526
Cafetariafaciliteiten WKR forfait	37.587	35.000	40.008
IPAP	36.242	33.000	37.165
Ondernemersplan /projectmanagement	-	25.000	6.706
Personele risico's	12.375	152.000	15.069
Coaching en begeleiding	47.526	132.417	45.382
Overige	167.332	286.047	128.411
	<u>22.219.514</u>	<u>20.025.327</u>	<u>19.838.832</u>
Uitkeringen Vervangingsfonds (-/-)	-674.725	-700.000	-533.815
Uitkeringen overige (-/-)	-148.076	-100.000	-145.555
Totaal personele lasten	<u>21.396.713</u>	<u>19.225.327</u>	<u>19.159.462</u>
<i>Specificatie lonen en salarissen</i>			
Bruto lonen en salarissen	15.031.778	14.343.222	13.198.821
Sociale lasten	2.195.608	1.973.779	1.962.262
Premies Participatiefonds	556.125	-	485.978
Premies Vervangingsfonds	714.139	-	728.046
Pensioenlasten	2.252.737	1.975.392	2.151.892
	<u>20.750.387</u>	<u>18.292.393</u>	<u>18.526.999</u>
<i>Aantal gemiddelde fte's</i>			
	<u>FTE's 2020</u>		<u>FTE's 2019</u>
DIR	18,26		18,70
OP	217,20		202,40
OOP	38,13		29,10
	<u>273,59</u>		<u>250,20</u>

Lonen en salarissen

De toename van de personele lasten wordt veroorzaakt door stijging van het aantal fte's en verhoogde salarislasten.

Overige personele lasten

- Dotatie jubilea is gelijk aan de begroting. Tevens heeft er in 2019 een vrijval plaatsgevonden die niet voorzien was, omdat uiteindelijk de voorziening jubilea toch te hoog werd geacht.
- De dotatie voorziening uitkeringskosten is nieuw, aangezien dit een nieuwe voorziening betreft.
- De kosten voor ondernemersplan / projectmanagement waren nihil. Het ondernemersplan is nl. in het verslagjaar afgerond.

4.2 Afschrijvingslasten	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Verbouwingen (onderwijskundige vernieuwingen)	14.816	-	-
Inventaris en apparatuur	455.024	540.060	360.261
Leermiddelen	72.106	66.291	62.471
Vervoermiddelen	4.764	4.749	4.764
Resultaat bij verkoop	8.067	-	-
Totaal afschrijvingslasten	554.777	611.100	427.496

Afschrijvingslasten

- Er zijn meer afschrijvingslasten ten opzichte van realisatie 2019 vanwege verdergaande investeringen.
- De afschrijvingslasten verbouwingen (onderwijskundige vernieuwingen) hebben betrekking op de in pandige verbouwing van OBS Binnenstad.
- De afschrijvingslasten zijn lager dan begroot, omdat een aantal investeringen later in het jaar zijn uitgevoerd en een aantal investeringen zijn uitgesteld.

Resultaat bij verkoop

In 2020 is een enkel vast actief verkocht.

4.3 Huisvestingslasten

Huur	87.744	64.561	68.609
Klein onderhoud en exploitatie	290.326	341.556	196.077
Energie en water	312.535	321.582	287.629
Schoonmaakkosten	905.510	419.940	450.074
Heffingen	35.098	33.532	22.223
Onderhoudsvoorziening dotatie / vrijval (-/-)	500.000	500.000	500.000
Tuinonderhoud	12.553	147.805	27.179
Overige huisvestingslasten	178.357	64.559	183.389
Totaal huisvestingslasten	2.322.123	1.893.535	1.735.180

Schoonmaakkosten

In verband met de bestrijding van corona zijn de schoonmaakkosten fors gestegen. De kosten verband houdende met corona bedroegen in 2020 € 428.000.

4.4 Overige lasten

	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
	€	€	€
Administratie en beheer	426.070	400.000	405.122
Accountantskosten	40.704	41.616	66.903
Deskundigheidsadvies	64.097	25.500	66.173
Contributies	31.167	25.500	31.821
Verzekeringen	18.123	19.340	18.105
Telefoon- en portokosten e.d.	27.547	30.801	28.524
Reprokosten	106.181	116.180	158.968
Bestedingen niet- subsidiabel	218.153	281.026	270.496
Medezeggenschapsraad / GMR	14.030	50.776	20.897
Uitgaven projecten ministerie van OC&W	-	-	4.668
Uitgaven gemeentelijke projecten	-	-	-5.843
PR/communicatie	70.437	126.766	126.578
Overige lasten diversen	54.527	7.752	59.514
Totaal overige lasten	<u>1.071.036</u>	<u>1.125.257</u>	<u>1.251.926</u>

Specificatie accountantsshonoraria			
Totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening	42.229		60.000
Totale honoraria voor de controle jaarrekening vorig jaar	-3.862		2.526
Totale honoraria voor andere controlediensten	2.337		3.260
Andere niet-controlewerkzaamheden	-		1.117
	<u>40.704</u>		<u>66.903</u>

Leermiddelen

	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
	€	€	€
OLP	633.285	527.857	593.035
ICT	297.694	399.535	351.806
Totaal leermiddelen	<u>930.979</u>	<u>927.392</u>	<u>944.841</u>

5. Financiële baten en lasten

	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
	€	€	€
Rentebaten	-	250	381
Ongerealiseerd koersresultaat	26.263	-	-
Opbrengsten beleggingen	75.725	100.000	98.524
Totaal financiële baten	<u>101.988</u>	<u>100.250</u>	<u>98.905</u>
Financiële lasten			
Rentelasten	19.016	6.120	6.737
Kosten beleggingen	11.784	21.000	30.634
Totaal financiële lasten	<u>30.800</u>	<u>27.120</u>	<u>37.371</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>71.188</u>	<u>73.130</u>	<u>61.534</u>

WNT-verantwoording 2020 Stichting kom Leren

WNT-verantwoording 2020 Stichting kom Leren
De WNT is van toepassing op Stichting kom Leren. Het voor Stichting kom Leren toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 143.000 (het bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse C, totaalscore 8 punten. Hiervan zijn 4 complexiteitspunten voor de gemiddelde totale baten, 3 complexiteitspunten voor het gemiddelde aantal leerlingen en 1 complexiteitspunt voor het gewogen aantal onderwijssoorten).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2020 (bedragen x € 1)				
	S. Niekamp	I. Ambaum-Jordens	P. Groos	J. Linckens
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/09 – 31/12	01/09 – 31/12	01/01 – 30/09	01/01 – 30/09
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 37.047	€ 31.236	€ 96.194	€ 95.528
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 6.735	€ 5.617	€ 15.153	€ 14.881
<i>Subtotaal</i>	€ 43.782	€ 36.853	€ 111.347	€ 110.409
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 47.667	€ 47.667	€ 107.055	€ 107.055
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 43.782	€ 36.854	€ 111.347	€ 110.410
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	€ 4.292 * Zie toelichting	€ 3.355 * Zie toelichting
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019 (bedragen x € 1)		
	P. Groos	J. Linckens
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 113.593	€ 107.058
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.605	€ 18.477
<i>Subtotaal</i>	€ 133.198	€ 125.534
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 138.000	€ 138.000
Bezoldiging	€ 133.198	€ 125.534

* De overschrijding betreft een optische overschrijding als gevolg van de uitbetaling van een bezoldigingscomponent die kan worden toegerekend aan een eerder kalenderjaar.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2020 (bedragen x € 1)						
	P. Vossen	R. van Zutphen	E. Debie	P. Breuls	H. Mulder	M. Hukkelhoven
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 08/04	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 11.628	€ 7.752	€ 7.752	€ 2.584	€ 7.752	€ 7.752
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 21.450	€ 14.300	€ 14.300	€ 3.868	€ 14.300	€ 14.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 11.628	€ 7.752	€ 7.752	€ 2.584	€ 7.752	€ 7.752
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019 (bedragen x € 1)						
	P. Vossen	R. van Zutphen	E. Debie	P. Breuls	H. Mulder	M. Hukkelhoven
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 7.920	€ 5.280	€ 5.280	€ 5.280	€ 5.280	€ 5.280
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 20.700	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2019 (bedragen x € 1)		
	P. Groos	J. Linckens
Functiegegevens		
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2020	2020
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband		
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 14.748	€ 34.879
Individueel toepasselijk maximum	€ 75.000	€ 75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 14.748	€ 34.879
Waarvan betaald in 2020	€ 14.748	€ 34.879
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	N.v.t.	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten

Het College van Bestuur heeft d.d.17 maart 2021 het besluit genomen met betrekking tot de resultaatbestemming 2020.

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het negatieve resultaat ad € 1.152.289 over 2020 als volgt verdeeld:

	€
Algemene reserve	-740.473
Bestemmingsreserve personeel	-389.827
Bestemmingsreserve risicofonds	-12.375
Bestemmingsreserve innovatie	188.105
Bestemmingsreserve passend onderwijs	288.334
Bestemmingsreserve bijzondere aanvullende bekostiging	-354.620
Bestemmingsreserve niet- subsidiabel	-131.433
	<hr/> -1.152.289 <hr/>

E Overzicht verbonden partijen

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten *
SWV PO 31-05 Maastricht en Heuvelland	Stichting	Heerlen	4

* Code activiteiten: 1. contractonderwijs / 2. contractonderzoek / 3. onroerende zaken / 4. overige

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting kom Leren

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting kom Leren te Maastricht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting kom Leren op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020) in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2020;
- 2 de staat van baten en lasten over 2020; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, en het onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting kom Leren zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het bestuursverslag;
- ▶ de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de directie voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's:
  - ▶ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - ▶ van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- ▶ het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderwijsinstelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht-Airport, 1 juni 2021

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

Drs. M.R. Winter RA

Ondertekening van de jaarrekening

S. Niekamp
voorzitter College van Bestuur

Maastricht, d.d. 16 juni 2021

P. Vossen
voorzitter Raad van Toezicht

Maastricht, d.d. 16 juni 2021

D1 Gegevens rechtspersoon

Bestuursnummer	42669
Naam en adres van de instelling	Stichting kom Leren Oranjeplein 201 6224 KV Maastricht
Telefoonnummer	043-4100300
E-mailadres	info@kom-leren.nl
Internetsite	www.kom-leren.nl
Contactpersoon jaarverslag	ONS Onderwijsbureau, dhr E.V. Cools
Telefoonnummer contactpersoon	088-8504771
E-mailadres contactpersoon	e.cools@onsonderwijsbureau.nl
Gegevens administratiekantoor	ONS Onderwijsbureau
AK-nummer	401

Brin-nummer + NAW gegevens school

00DN	Openbare daltonschool De Bundeling	Lindenlaan 75	6241 BB	Bunde
03JX	Katholieke basisschool de Den	Burg. Beckersweg 45	6261 NX	Mheer
04ZV	Basisschool De Keerkring	Groenstraat 17	6267 EM	Cadier en Keer
05BB	Basisschool Sint Martinus	Gronsvelder Kerkplein 8	6247 CM	Gronsveld
05EZ	R.K. Basisschool Op de 10 Bunder	Tienbundersweg 1	6321 CP	Wijlre
05YT	OBS Berg	Langen Akker 122	6325 CN	Berg & Terblijt
06GR	R.K. Basisschool De Cramignon	Kramsvogel 42	6245 RE	Eijsden
06WW	ABB Nutsschool	Regentesselaan 2	6224 JR	Maastricht
08KN	R.K. Basisschool St. Jozef	Sint Jozefstraat 38	6245 LN	Eijsden
08UC	IKC Dynamiek	Goudenweg 200	6216 TT	Maastricht
08UX	R.K. Basisschool Maurice Rose	Pres. Kennedystraat 2	6269 CC	Margraten
09SF	IKC ZIEZO!	Borghaag 25	6228 EX	Maastricht
10LX	OBS de Regenboog	Bergmansweg 100	6226 AR	Maastricht
15DI	R.K. Basisschool St. Gertrudis	Schoolstraat 28	6265 AS	St. Geertruid
21NU	OBS de Spiegel	Sorbonnelaan 190	6229 HD	Maastricht
23BU	OBS Binnenstad	Begijnenstraat 11	6211 JR	Maastricht
24EE	MBS de Poort	Kardinaal van Rossumplein 99	6221 SZ	Maastricht
24NK	OBS Broekhem	Keelstraat 3	6301 XT	Valkenburg
24NV	ABB Tangram	Kramsvogel 42B	6245 RE	Eijsden

Stichting

kom
Leren

